

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő: Dr. PAP ZOLTAN
Szerkesztő: EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: 788.
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

Beck a kiegyezésről.

Budapest, július 18.

Az osztrák képviselőház ma kezdte meg a költségvetési vizitáció tárgyalását és már az első napon föllállt báró Beck miniszterelnök, hogy a trónbeszédben vázolt kormányprogram egyes pontjainak fejtegetése közben nyilatkozzék a legaktuálisabb kérdéssel: a kiegyezési tárgyalásokról. És amit mondott — habár ragaszkodva a titoktartási fogalomhoz, a részleteket nem is érintette — teljesen pörére vetköztette a kiegyezés állását. Világosan látjuk az osztrák miniszterelnök beszédéből, hogy olyan kiegyezés készül, amelyet a magyar törvényhozás, a magyar nemzet képviselője soha el nem fogadhat. Világosan látjuk ezt abból a körülményből, hogy báró Beck már fenyegetődik. Megfenyegeti Magyarországot, hogy jó lesz elfogadni azt a kiegyezést, amely most készül, mert különben nem hosszabbítja meg a reciprocitási viszonyt és akkor Magyarország kénytelen lesz azonnal föllátni a magyar határon a háromszínű vámsorompót.

Nos, ez a fenyegetés a legnagyobb mértékben alkalmas arra, hogy a magyar nemzetgyűlés valóban ne fogadja el a kiegyezést, ha az őszszel csakugyan elébe kerül. Mert hát még az sem bizonyos egészen, még báró Beck szerint sem, hogy a kormányok egyáltalában eljutnak-e a végleges megállapodáshoz, hiszen ő maga is rámutatott arra, hogy néhány igen fontos kérdés még elintézetlen és tudjuk, hogy ezek a fontos kérdések éppen azok, amelyeknek megoldása éppen Magyarországnak legfőbb érdeke. A fenyegetést tehát első sorban úgy vehetjük, hogy az a magyar kormányhoz van címelve és csak másodsorban vonatkozik a magyar parlamentre.

De hát ez egészen mellékes és nem változtat azon a tényen, hogy báró Beck úgy akarja kizsarolni tőlünk ezeket a reánk nézve valóságos életkérdést képező pontozatoknak elejtését, hogy a kiegyezés meggyűlöltetését helyezi kilátásba.

A függetlenségi párt, amikor elhatározta, hogy az átmeneti időszakban a közös vámterület fentartásával támogatja a kormányt, valóságos erőszakot követett el önmagán. Elfogadta azonban a királynak azt az álláspontját, hogy a külkereske-

delmi szerződések, miután a király ratifikáló aláírását nem vonhatja vissza, kényszerhelyzetet teremtettek, amely lehetlenné teszi a függetlenségi pártnak, hogy programjának egyik legsarkalatosabb pontját: a gazdasági önállóságot már most megvalósítsa. Beletörődött tehát abba, hogy a vámsorompókat csak 1917-ben állíthatja föl az ország határain, de egyben féltékenyen vigyázott arra, hogy a most folyó kiegyezési tárgyalások során semmi olyan megegyezés se jöhessen létre, amely ezt a határidőt ismét kitolhatná.

Elfogadtuk tehát azt az álláspontot, hogy vagy létrejön a kiegyezés, vagy pedig megmarad a mostani reciprocitási viszony a külkereskedelmi szerződések lejártáig. Most azonban báró Beck kijelenti, hogy neki nem kell a kiegyezés csak azért, hogy kiegyezés legyen, fizessünk busás árt azért a kiváló szerencséért, hogy Ausztriával közös vámterületünk van, amelyen olyan gyönyörűen el lehet sikkasztani állami önállóságunkat és függetlenségünket. És ha mi nem vagyunk hajlandók a számlát kiegyenlíteni, akkor ő rögtön megszakít velünk minden érintkezést. Mert őt nem köti a paktum, neki nem kötelessége a császári ratifikációt respektálni.

Tegye meg báró Beck, amit mondott ma. Kényszerítse reánk az önálló vámterületet és mi szobrot fogunk emelni neki.

Horvát nagyzás.

Írta: Dr. Kemény Károly

Pliverics, a zágrábi tudomány-egyetem közjogi professzora és a horvát nemzeti párt oszlopos tagja, ravatalon fekszik. Ő meghalt, de eszméi és eszményei elterjedtek és hatalmukba kerítették horvát-szlavon honfitársaink értelmi és érzelmi világát. Jókor szólította magához az Ur ezt a horvát jogtudóst, nem hagyván neki megérni azt a keserű kiábrándulást, mely az ő tanítása által felidézett illúziók eloszlása után a társországokban okvetlenül be fog következni, be kell hogy következzenek.

Pliverics működése nagyon tanulságos példa arra, hogy egy katedréről, mely a tudomány szabadságának nevében szinte korlátlanul csapongó szabadságot élvez, amely köré egy nép intelligens ifjúsága, jövőjének reménye tudványólag sereglik, mily roppant befolyást képes gyakorolni széles rétegek gondolkodásmódjának átalakítására és mily üdvös vagy mily végzetes lehet gyakorlati kihatásaiban.

Pliverics tanításának hatását végzetesnek kell mondanunk, mert ha nem is rosszhiszemű, de mindenestre végtele-

nül könnyelmű volt Horvát-Szlavonországok közjogi helyzetének tudományos tárgyalásában. Tévedései egyenesen drasztikusak, ezekre épített theoriája abszurd. És ez a theoria képezi éppen ma a horvát-szlavon országok közéletében szereplő pártoknak programját, melyet végsőig feszíteni szándékolt erővel akarnak megvalósulás felé vinni; ez a program abban konkludál, hogy Horvát-Szlavonországok külön államot képeznek; és hogy nem képezik Magyarországgal együtt alkotórészeit az egységes és oszthatatlan magyar államnak.

Nem döbönt-e meg a praktikus politikában is szerepet játszó Pliverics, mikor tanítványai, a horvát-szerb koalíciók, aztán a Frankok, Starcsevicsék az ő tanításaiból a *konzekvencia teljes jogosultságával* levonják azt a hamis eredményt, hogy a dualizmus tulajdonkép *trializmus*, mert van egy osztrák állam, egy magyar állam és egy horvát állam; hogy reájuk az 1867: XII. törvényzikk sem kötelező, mert nem jogérvényes, mivel a horvát nemzet és országgyűlés részvéte s előzetes beleegyezése nélkül keletkezett, hogy az osztrák-magyar viszony, sőt a gazdasági kiegyezés minden fázisához és változtatásához a horvátok mint *harmadik egyenrangú tényező* hozzájárulása is kell.

Az 1868: XXX. törvényzikk józan értelmezéséből egészen világos — és ezért tulzolt a Deák fehér lapja elleni vád — hogy a társországoknak *autonómiaja semmit sem foglal magában egy külön államiség kriteriumai közül*, hogy az államegység az anyaország és a részek között teljes erővel és intézményesen biztosítva maradt, hogy e törvénynek tökéletes ignorálása vagyis egy *jogi alapon kívül való* velleítés, ábránd és álom, egy költemény, egy képzelgés a horvát állam, a „*Pliverics-féle Croatische Staat*.”

A közeli jövő igazolni fogja, hogy a boldogult Pliverics szűkebb otthonának, a horvát-szlavon részek népének nagyon rossz szolgálatot tett az ő álomképeivel és oly nagyzásra nevelte az őt követő generációkat, melyek csak tragikusan végződhetnek e kis országra, ha nem lesznek ott elég tekintélylyel bíró vezető férfiak, kik magukra veszik a kiábrándításnak talán igen háládatlan, de nemes és jótévő munkáját és megnyugvást tudnak kelteni azon realitásban, hogy horvát-szlavon testvéreink egy és ugyanazon államnak polgárai ma is épp úgy, mint kilencszáz év óta folytonosan.

Ha szükséges lenne, a magyar birodalom kormányának teljes erélye és teljes hatalma fogja honfitársainkat erre a valóságra ébreszteni, de a fejlemények azzal is tisztába fogják őket hozni, hogy

Ausztria komoly segédkezésében nem bizhatnak ábrándjaik megvalósításában, mert azok ép oly egyenesen ütköznek az osztrák állam léteérékeibe, mint a magyar államéba.

Igen sajnáljuk, ha téves elméleteken és még tévesebb ésválóvá nem váltható délszláv birodalmi ideálok nyugvó nagyzási hóbort, hacsak ideiglenesen is, oly helyzetet létesítene a társországokban, mely egy alkotmányos szabadságuknak, mint kulturális és gazdasági érdekeiknek súlyos károsodását vonná maga után. Ezért a tizenkettedik órában óva intjük ottani honfitársainkat, hogy az államegység elleni lázadásnak minden nemétől, — nevezék bár ők azt *passzív rezisztenciának* — tartózkodjanak és ne provokálják az államegységet szentül és sérthetetlenül megvédeni hivatott tényezőknek rendkívüli eszközeit.

Szíveljék meg, hogy honfitársi viszonyunk, melyet kilencszáz évnél több idő szentelt meg, sohasem volt az ő boldogulásuk és üdvük ellenére, de sőt mindig főbiztosítéka volt annak, hogy e kisszámú faj, mint népindividuum fenmaradt, megőrizte autonóm különállását és megtartotta értékes nemzeti sajátosságait.

A históriát forgassák, ez is bizonyosága annak, hogy mikor a testvéries viszony meglazult, az mindig külső gonosz ármánynak volt eredménye és sohasem szült jót a horvát-szlavon részek számára.

Pliverics immár nyugszik, temessék el vele az ő hamis és népének csak kárhozatot hozható elméletét és ejtsék el a magyar állam elleni *lázas* politikai programját.

Ábrándokról letenni még a politikában is nehéz, *seholy ajánlatos és tanácsos*, mint éppen itt.

A készfizetések felvétele ellen.

Budapest, július 18.

Az osztrák képviselőház költségvetési bizottságának tegnapi ülésén nagyon furcsa ki-rohanás történt. Távirati jelentés már beszámolt arról, hogy a jubileumi emlékérmek verésére vonatkozó törvényjavaslat tárgyalása közben néhány képviselő szóvá tette a készfizetések felvételét és iszonyu erővel tiltakoztak annak felvétele ellen.

Báró *Morsey* volt a főszónok és ugyancsak összezavarta a készfizetések felvételét a bank-kérdéssel, amelyről azt mondta, hogy ebben a kérdésben Ausztria álláspontja különösen erős. Gondolatmenete teljesen érthetetlen, mert vagy érdeke Ausztriának a bankközösség fenntartása, vagy pedig nem. Az első esetben Ausztriának Magyarországgal karöltve kell azon buzgólnodnia, hogy a közös jegyban kállását erősítse és ekkor föltétlenül szorgalmaznia kell a készfizetések felvételét. Ha pedig ilyen érdeke nincsen, akkor egyszerűen meg kell szüntetnie éppen a bank közösségét. Magyarország ebben az esetben természetesen csak olyan banknak adja meg a bankjegy-szabadságot, amely elvállalja a készfizetések felvételének kötelezettségét, már csak azért is, hogy az új jegybank hitelt kezdettől fogva biztos alapra építse.

Ime ez a két szempont lehet csak irányadó, s ezekből is világosan kitűnik, milyen logikátlanul beszélt báró *Morsey*, amikor a készfizetések ellen nyilatkozott és mennyire nem értik a dolgot dr. *Kotischer* és dr. *Steinwender* képviselők sem, akik hasonló véleményt nyilvánítottak.

De érthetetlen *Korytowski* pénzügyminiszter magatartása is, mert minden titoktartási fogadalom dacára reá kellett volna mutatnia arra, hogy a készfizetések felvétele Ausztriának éppen olyan érdeke, mint Magyarországnak. Mert hiszen egyenesen nevétséges, hogy a valutaszabályozás befejezését, a készfizetések felvételét, egyszerre úgy tüntessék föl, mintha az Magyarországnak adandó különös előny volna, amelyet nekik mindenáron meg kell akadályozniok.

A készfizetések felvételének semmi sem áll már az útjában. A jegybank minden nehézség nélkül megkezdheti. Aranykészlete teljesen kielégítő és semmi ok sincsen arra az aggodalomra, hogy a bank a kötelező készfizetéseket esetleg nem tudná teljesíteni, különösen ha figyelembe vesszük, hogy a giro-clearing-forgalom már mennyire átalakította a pénzforgalmat. Semmiféle

anyagi kifogás sem tud megállani azzal az erkölcsi kötelezettséggel szemben, amelyet a tizenöt esztendő előtt alkotott valutaszabályozási törvények a törvényhozásra hártanak. Ezért is nagyon érdekes volna megtudni, hogy miért támadnak az osztrák parlamenti körök egyszerre a készfizetések felvétele ellen. Szakértők csak megmosolyogják ezt az érvelést, hogy a jelzálog- és ipari kölcsönök megdrágulnak és senki sem hiszi el, hogy az anyag forgalomba hozatala az osztrák ipart károsítaná.

Ugy látszik azonban, hogy az osztrákok csak azt látják, hogy Magyarországnak a készfizetések felvételéből annyiban lesz előnye, hogy nagyobb mértékben fogja tudni magát Ausztriától pénzügyileg függetleníteni. Magyarország azonban gazdasági és pénzügyi függetlenségét minden körülmények között ki fogja vinni és ha a közös jegybank erre a még hátra levő három esztendőre nem is veszi föl a készfizetéseket, az önálló magyar jegybank, amelynek 1910-ben létesülnie kell, ugyis csak készfizető bank lesz.

Budapest, július 18.

Az osztrák agráriusok és a kiegyezés. Bécsben, mint táviratozzák, az *agráriusok szabad egyesületének* elnöksége ma a *kiegyezés* ügyével foglalkozott. *Peschka* képviselő egy bizottság kiküldetését javasolja, amely az agráriusok követeléseit megállapítsa. Az indítványt elfogadták. *Walcher* képviselő az *állat- és huskérdésben* való állásfoglalást sürgeti. *Iro* képviselő szerint a kiegyezés most a mezőgazdákra nézve a legfontosabb kérdés és nagyon sajnálja, hogy a kormány titkolódzása következtében az agráriusok képviselői nem adhatták elő véleményüket. Fél, hogy politikai szempontok fognak győzni. A legfontosabb a gazdákra, hogy a *vámmentes és tarifa-kezelvényekben részesült versenytől megszabaduljanak*. Indítványozza, hogy a szabad egyesület a kormánytól idejekorán fölvilágosítást kérjen a tárgyalások állásáról, hogy még a kiegyezési törvényjavaslatok benyújtása előtt a megállapodások beható tanácskozás tárgyává tehetőek legyenek. *Herzmansky* képviselő rezolúciót nyújt be a *szerb sertéshus* tervezett behozatala ellen. *Jazworka* képviselő küldöttséget kívánna küldeni a miniszterelnökhöz és a földmívelésügyi miniszterhez, hogy fölvilágosításokat kérjen. Mindezeket az indítványokat egyhangulag elfogadták.

Gili.

Írta: Burgyán Aladárné.

Gyermekéveim édes, szép virága, karsu száron ingó czirmos kék lilium! Téged szemlélve, hűvös szirmaidból a világ legdiskrétebb illatát sziva, megújulnak előttem rég elmúlt időknek bemohosodott képei.

Ott járkálok ismét az idegenné vált kedves kert utjain s egy-egy fordulónál, mintha elibém tűnne egy rég porladó jóságos öregasszony képe, aki anyátlan kicsi unokáit védő szárnyai alá fogadta, fölálodván az öregség egyedüli áldását: a nyugalmat.

Halóporában is áldja meg az Uristen!

Ennek a liliumos, orgona-virágos kertnek egy sarkában nyilott külön minden kerti virágtól egy nagy csoportban, a fényes-levelű arany-sárga „gáti virág“.

A nép nevezte így el, mert fent valahol a Tisza valami oldalágának a gátjánál, nagy darab földön ez a gyöngye kis növény uralkodott. Nem is láttam egész helységben máshol, csak ott, meg a mi kertünkben.

Tavaszzal — ahogy a gáti virág kinyílt — nem lehetett minket szobában tartani, mindeztől kihurczolkodtunk a „nagy fa“ alá, ez volt a czime egy óriási sophorának. Itt a nagy fa alatt történtek a nyár eseményei, itt folytak le a gyermeki életem legkedvesebb napjai.

Mosolygós tavaszi napon, amikor a gáti virág régen elnyilott; a nagy sötét orgonafejek földig huzzták le finom ágait és teleleheltek a levegőt kesernyésen édes, erős illatukkal s a feltámadt langy szellő leggyöngébb lendítésére virágosó zudult fejünkre, a nagy fa alatt, a kö-

zepső ut torkolatánál megjelent egy gyermek rövid fehér ruhában, két kezében félig kinyílt nagy csomó kék liliummal. A gyermek után lépdelt egy végtelenül kedves, csaknem pajkos fiatal asszony és édes jó nagymamánk.

Nagymama kézenfogva vezetett a nőhöz, aki szeretettel vonta keblére borzas fejemet, „édes kicsi árvám — oh ha az enyém valamikor egyedül maradna — akadna-e neki anyja helyett anyja?“

Valami úgy vonzott ehhez a bájos, szeretetteljes asszonyhoz. — Nézd — szólt hozzám hajolva — az ott Gili, csokoljátok meg egymást, úgy, gyermekeim, szeressétek egymást.

Gili, a liliumokat kicsi öklébe szorítva, nyakamba akaszkodott s én félig a levegőbe emelve őt, forró és nedves atyafiságos csókban részesítém.

E perc óta nem tudom különválasztani a kék liliumot ez édes kis teremtes képétől.

Vessen a sors bármerre, ha ezt a keces, szende, hogy úgy mondjam, okos virágot látom, — felujul emlékezetemben Gili bájos képe. Végtelenül keces, hajlékony termete, sötétkék gondolkodó szeme, gyöngéden mosolygó szép szája és egyszerre ott áll lelki szemeim előtt az ő szimboluma, a kék lilium.

Felédhetetlen napokat töltötünk együtt s későbbi életemben is, a Gilivel való együttlét mindig kimagasló korszakokat képezett, amit búbajos lényének varázsa ünneppé avatott.

Nagyocská fiu voltam már és meglehetősen keménynyaku gyerek, — de Gili valahogyan mindig engedelmesre tudott hajtani. Én, aki eleve bizonyos lenézéssel viseltem azok iránt, akik „csak lányok“, Gilinek akárhányszor strá-

záltam a babáit, amíg «aludtak». Mert ő altatta, etette, öltöztette a bábukat, kedveskedett nekik, mint egy igazi kis mama. — Végtelen bájos volt, amint egyik-másik «gyermekét» karjaiba véve csitította s orvosságot adott be nekik.

„Honnét tudod, hogy így kell“, — kérdeztem gyakran, — szinte bámulva jártaságán.

— Hisz a mama is így tesz velem — hangzott Gili öntudatos válasza — s a multból énelembe is átjárt egy-egy sejtelemszerű jelenet, amikor gyöngéd kezek emelték kicsiny testemet s jó anyám csókja hűsítette lázasan forró homlokomat.

Gilit a kiváltságos lények közé soroztam, akinek van anyja, akit szeret mindenki s akiket a nagyszerű dolgokat mind természetesnek tekinti.

Az emberek kényeztettek; Neró, a nagy newfoundlandi, huzta a kocsiját, a pulyka-kakas, amely mindenkit megvágott, szerényen lecsöndesedett Gili közelében, a szürke macska állandó kisérőjévé szegődött, a téglaszín-galam-bok és tipegő kacsák szinte szétszedték, ha a baromfi udvarba lépett. Gili uralkodott.

Ahogy édes nagyanyánknak kedvébe tudott járni, az egyszerűen mesés volt. Az örökké veszendőben levő apró kulcsokat rendszeren ő találta meg és a szemtíveget hosszas keresés után ő vette ki a jó nagymama kabátzsebéből s nyújtotta át olyan grációzus szerénységgel, hogy szobrot lehetett volna min-tázni róla.

Hat hétig lakott nálunk Gili, — akkor aztán érte jött a mamája valami fürdőből.

A horvátok lázongása. Zágrábban kezdenek a kedélyek lecsillapodni. A napokban már tisztelgett az első küldöttség a bánnál. Ez a diurnista-szövetség küldöttsége volt és arra kérte *Rakodczayt*, hogy teljesítse napidíjaira vonatkozó óhajukat. A bán ezt megígérte és így a diurnistáknak augusztus 1-re hirdetett általános sztrájkja elmarad. Csak a horvát lapok lázítása folyik tovább, egyelőre látható eredmény nélkül. A *Nar. Obr.* például ilyen hírt közöl: A magyarok egyre vakmerőbbek lesznek. A vasutakon már törvényes a magyar nyelv. Most pedig hasonló szolgálati pragmatikát készítenek a posta- és táviratbiztosítók számára. Azután a pénzügyi tisztviselőkre kerül a sor.

Ellenben a horvát és a nemzetiségi agitátorok szövetkezése immár kétségtelenül be van bizonyítva. Még javában folyt a horvátok obstrukciója, amikor híre ment, hogy a román nemzetiségi képviselők paktálnak a horvátokkal. Legtöbbjük a *Vajda*-eset miatt akkor távol tartotta magát a képviselőház ülésaitől, de az állandó őrszemnek íttmaradó *Brediceanu* Coriolán a horvátokkal szavazott minden kérdésben, amiért több ízben röptültek feléje gyanúsító megjegyzések. A napokban a sajtó ismét feszegette a horvát-román közlekedés dolgát; akkor *Vlad* Aurél képviselő a „*Lupta*” hasábjain tiltakozott a gyanu ellen. Most azonban a bukaresti „*Adeverul*” legújabb számában beismeri az egész ügyet. A beismerő cikk, amely ellen már nehéz lesz egyszerű tagadással védekezni, azt mondja, hogy a román képviselők már a horvátok küzdelmének lelegején keresték azokat az érintkezési pontokat, amelyek alapján a szövetségük sikerülhetne. Meg is találták. Ennek következménye volt, hogy az obstrukció alatt segélyükre siettek. Mikor aztán véget ért a harc a képviselőházban, az országgyűlési nemzetiségi és horvát-szerb vezető férfiak Bécsben tanácskoztak, hogy milyen módon, miéle eszközökkel és milyen formák között folytassák őszszel a küzdelmet a magyarok ellen a képviselőházban. Abban állapodtak meg, hogy újból kezdik az obstrukciót, még pedig egyesült erővel.

Zágrábból jelentik: A nyilatkozatokat, melyeket *Rakodczay* bán több budapesti újságíró előtt tett, itt nagy figyelemmel fogadták, úgy általában azonban az a nézet, hogy a bán túlságosan optimizmusan ítéli meg a való helyzetet. A bánnal szemben a helyzet — úgy mondják — nemcsak, hogy nem változott, sőt ellenkezőleg, még csak

rosszabbodott azon kijelentései folytán, melyekkel a koalíciót azzal gyanúsította, hogy az országban ellenséges irányzatok észlelhetők, holott erre tényleges bizonyítékai nincsenek. Azon körülményből ugyanis, hogy Ausztriában úgy a sajtó, mint a parlament a horvát koalíció eljárását helyesli és hogy az utóbbi időben az ottani délszláv pártok sürőbb érintkezést keresnek a horvát néppel, még nem lehet következtetni azt, hogy ez érintkezés államellenes célokat szolgál. Kilitásba is helyezik, hogy amennyiben erre alkalom fog nyílni, a bán e nyilatkozatáért felelősségre fogják vonni. Érthetetlennek találják a bán e nyilatkozatának azon részét is, hogy az országgyűlés feloszlátása előtt a jelenlegi képviselők sorából kíván többséget alakítani, pedig a koalíciós pártok és ezek után a *Starcevic*-párt is kijelentette, hogy a bánnal, csak mint magánemberrel érintkezhetnek és ha a bán tényleg ily akcióra készülne, neki előbb állásáról le kellene mondania. A választások kiírását ennél fogva kikerülhetetlennek tudják és ehhez képest teszik is meg előkészületeiket. A múlt heti tanácskozások során tudvalevőleg állapodtak meg, hogy az összes koalizált pártok együttesen menjenek bele a választási küzdelembe és e célból mindegyik párt két-két tagot küldött ki egy közös bizottságba, mely a választások előmunkálatait fogja végezni. E bizottságra kemény munka vár, melyet megnehezít az, hogy teljes a tájékozatlanság abban az irányban, hogy a bán mikor fog élni a feloszlátás jogával.

Eszéken a községi tanács mai ülésén elhatározta, hogy elismerésének ad kifejezést a horvát képviselőknek a magyar országgyűlésen tanúsított magatartása felett.

Beszámoló. Zarádról jelentik, hogy *Lázár* Zoárd orsz. képviselő a napokban beszámoló beszédet mondott Szápáry ligeten. A képviselő *Édes* Elemér tb. főszolgabíró, *Lengyel* Sándor, kispénői plébános, a függ. párt elnöke és *Szimonisz* László dr., a párt jegyzője kíséretében jött a községbe, *Zich* Agoston dr., a község plébánosa melegen üdvözölte *Lázárt*, ki ezután elmondotta képviselői beszámolóját. A választók nevében *Steiner* Miksa kereskedő, megyebizottsági tag mondott köszönetet. Ezután *Lengyel* János plébános beszélt; végül *Zich* Agoston dr. németül tolmácsolta a képviselői beszámolóban elmondottakat és indítványára a választók nagy lelkesedéssel bizalmat szavaztak *Lázár* Zoárd orsz. képviselőnek.

hazavitte Gilit, — én pedig gyakran s szomoruan gondoltam rája.

Engem beadtak egy k. und k. intézetbe, ki se hoztak addig, míg tiszthelyettes nem lettem, nem volt hová, nem volt kihez, nagyon hívhatták azt az áldott öreg asszonyt, hogy nem tudott itt maradni, ahol olyan nagy szükség lett volna ő reá, meg arra a melegre, ami abból a nagy szivből áradt az árvákra!

Balatonfüreden láttam újra Gilit. A veranda ajtajában állt, sötét folyondárok között, fehér ruhában.

Aféle kis-nagy lány. Nagy kerti székben szundikált egy hatalmas termetű angol nő, aki mint mondani szokták az anyát helyettesíté Gili mellett.

Helyettesítés! — mintha az lehetne, — s önkénytelenül összehasonlítottam azt az örökké mosolygó bájos teremtet, az öles missel s bizony mondom, egy jó házőrző komondor benyomását tette rám.

Gili ragaszkodott hozzá, ő pedig imádtá az elárvult lánykát, ezért aztán én is jól szívtam.

Kis királynőként egész udvar rajongta körül Gilit s én büszkén éreztem, hogy irigység tárgya vagyok kiváltságos rokoni helyzetemben. Ő a hódolatot természetes és bájos méltósággal fogadta, külön-külön mindenkihez volt kitértető szava, s oly lekötöző nyájassággal tudott kérdezni, kérni vagy kívánni, hogy öröm volt szolgálni neki.

Csolnakázás, tenniszcsés járta, ő fáradhatatlanul előljárt mindenben, páratlan gráciával kezelve az evezőt s rakettet

Hajnaltól első volt a kútnál s a jó miss alig bírta követni mértföldlépőivel a fűgén aprózó Gilit.

Ha valami pajkosságot követett el, s a miss roszalóan nézett rá, Gili azonnal hozzáfutott s mindnyájunk irigykedése közben, nagyokat czuppantva piros orcáira, kérte a bünbocsánatot, — persze kapta is, — mert ugyan ki tudott volna rá nehezíteni?

Társaságunkban az egyedüli meglelt férfi, — akit mi már szinte öregnek tartottunk, 28—30 évével — *Nánay* Gusztó volt s én Árgus szemmel észleltem, nyílt érdeklődését és napról-napra fokozódó vonzalmát Gili iránt.

Egy korai délután átmentem Giliék villájába valami kirándulást megbeszélni, s a mint a lépcsőnél megállók, valami kimondhatatlanul bájos jelenet tárul elém.

A miss délutáni álmát aludta. Gili pedig egy óriási hintaszékbe simulva lóbálta magát, s valahányszor a miss felé közeledett, nagy pálmá-legyezővel gyöngéden hajította el róla a csoportosan röpkedő szunyogokat.

Ebben a helyzetben olyan volt Gili, mint egy a Balatonból kiszökött sellő.

Dus szőke haja magasan volt megkötve a feje tetején és számtalan hullámban patakzott széjjel két gyöngéden gömbölyű vállacskaiban. Szemében a forró délutánok álomra hívó bágyadtsága, homloka derült és gondtalan, ajka vérpáros és szorosan összecukodó, mint egy most hasadó rózsabimbó.

Engem észrevéve, csendet intett s a közeli székre mutatva, hívott maga mellé.

Szólni akartam, de ő, keskeny ujjacskáit ajkára téve, leintett

Magyar kérdések az osztrák képviselőházban.

— Beck a kiegyezésről. —

Bécs, július 18.

Az osztrák képviselőházban ma báró *Beck* nagyfontosságú nyilatkozatokat tett magyar kérdésekről. Természetesen a legkiválóbb jelentőséggel az a nyilatkozata bír, amelyben a kiegyezés ügyével foglalkozik. Ezt a nyilatkozatát lapunk vezetőhelyén méltatjuk.

A másik két kérdésben váratlanul korrekt álláspontot foglalt el. Ezek közül az első kérdés az volt, hogy a kiegyezés tárgyalásokban Horvátországot minő jogok illetik meg. Néhány nappal ezelőtt ugyanis *Perics*, *Ivcsévics* horvát képviselők és társaik azt kérdezték az osztrák miniszterelnöktől, vajjon hajlandó-e elismerni, hogy a kiegyezési tárgyalások folyamán Horvátország Magyarországgal egyenlő tényező s hogy ennek folytán hajlandó-e nemcsak Magyarországgal, hanem Horvátországgal is tárgyalásokba bocsátkozni.

Nagyon természetes, hogy *Beck* nem mondhatott mást, mint azt, hogy az 1867: XII. t. cz. csak Ausztriát és Magyarországot ismeri el szerződő feleknek, s Horvátország is Szent István koronája alá tartozván, vele nem fog tárgyalni. De éppen azért, mert ez volt a helyes és korrekt álláspont, nagyon meglepő, hogy *Beck* éppen ezt foglalta el, még pedig félre nem érthető határozottsággal.

Nem szabad azonban hinni, hogy *Beck* csak a törvénytisztelet vezette ebben az állásfoglalásában, s mikor a háta megett vannak a csehek a maguk külön államjogával és nemzeti aspirációikkal, akkor nem akart annak még azzal is tápot adni, hogy a horvátoknak nem is létező jogait legyezgesse. A régi eset ismétlődött tehát meg s *Scipio*, mikor *Carthago*t égni látta, Rómáért remegett.

A másik kérdés Boszniára és Hercegovinára vonatkozott. *Wekerle*nek *Bosznia-Hercegovinára* vonatkozó multkori kijelentései miatt *Axmann*, *Schöpfer* és társai interpelláltak. *Beck* azt felelte, hogy az okkupált tartományok állását a berlini szerződés szabja meg. Ebben igaza van, s *Wekerle* sem mondta ennek ellenkezőjét. De arról az esetről, ha *Bosznia* és *Hercegovina* inkorporáltak, a berlini szerződés nem intézkedik, tehát arra az esetre *Wekerle* teljes joggal mondta, hogy ősi jogon fogja Magyarország az igényeit érvényesíteni.

Ott ültem némán, — szinte önfeledten gyönyörködtem egész harmonikus lényében.

Mély csend vett körül bennünket, — a melegben rezgett a láthatár, a kert felől nehéz állott virágszag tödült felénk, míg a Balaton felől jövő langyos áramlat, lustán, elmosódva keverte bele a nedves hinár illatát. A tihanyi partokról zavaros nesz hallatszott, mintegy ködön át, — aztán a hajó bugó sipja hasított bele erősen ebbe a mesébe illő hangulatba.

A miss föhriadt, — Gili fölugrott s kezét nyujtva lépett hozzám: — Nos mi újság?

— Az, hogy gyönyörű vagy — feleltem öntudatlan őszinteséggel.

Gili nevetett édesen, hangosan, boldogan. — Te is annak tartasz? Annak igazán örülök — szól minden kacérság nélkül.

— Hát még ki? — kérdem s *Nánayra* gondoltam.

— *Nánay* is mondta!

— Igen gyermekem, ön szép, mert erős, egészséges és ép testében jó lélek lakik — hangzott e perczen az életre ocsudott miss ajkairól.

Gili hizelegve hajolt le hozzám: — Ne ugy édes *Nelly*, mondja, hogy szép az ön *Gilije*, mert szép a haja és szép a szeme, — no várom, mondja — s haját a miss arcába szórva, kukucsált rá hamisan, mélységes kék szemével.

Szegény *Nelly*, próbált volna szigorú lenni s különböző méltatlankodó hangokat hallatott, míg *Gili* odébb lépett tőle és összekuszálta, hosszú haját türelmellen mozdulattal csapta hátra. Ezen a délutánon *Gili* titkárjává avatott.

— Te *Bandi*, — te katonamember vagy — mondd, igazán tetszeltem én valakinek?

Magának az ülésnek lefolyása különben a következő volt:

A Reichrath mai ülésén a beérkezett iratok felolvasása után Beck báró miniszterelnök interpellációkra válaszolt.

A horvát királyság.

Perics és dr. Ivcevic képviselők és társaik — ugymond — a képviselőház e hó 3-iki ülésén azt a kérdést intézték hozzám, hajlandó vagyok-e gondot fordítani arra, hogy a Magyarországgal új kiegyezés ügyében folyó tárgyalásoknál a horvát királyságot a fenálló törvények alapján mint önálló közjogi tényezőt megillető befolyás és közreműködés megőriztessék. Bátor vagyok erre megjelölni, hogy szemben az interpellációval feltett kérdéssel, az osztrák kormány megatartását az 1867. évi december 21-iki törvény (Reichsgesetzblatt 146. sz.) az osztrák-magyar monarchia összes országait illető közös ügyekben és azoknak kezelésében pontosan körülírja; ugyanígy az 1867. évi magyar XII. törvények is. Mindkét törvény csak két alkotó tényezőt ismer: a Reichsrathban képviselt királyságokat és az országokat egyrésztől és a magyar szent korona országait másrésztől. A magyar törvény több helyütt mindkét részből, az osztrák törvény a birodalom mindkét feléről szól, mint a monarchia alkotó tényezőiről és mint alkotmányos képviselők csak a Reichsrath és a magyar országgyűlés, nem pedig a horvát tartománygyűlés szerepel. Az osztrák kormány csak ezen törvényes rendelkezést tarthatja szem előtt és épp ezért semminő ingerenciát nem gyakorolhat a feltett kérdéssel érintett ügyre.

Axmann, dr. Schöpfer és Redlich képviselők a következő kérdéseket intézték hozzám: 1. Hajlandó vagyok-e felvilágosítást adni a Háznak, vajjon a Magyarország és az okkupált területek közötti állítólagos külön jogviszonyra vonatkozó és a magyar királyi miniszterelnök ur által kifejtett jogi felfogás valamiképpen hivatalosan közöltetett-e az osztrák kormányval. 2. Hajlandó vagyok-e az egyoldalú magyar rendelkezési jogok kiterjesztésére most már e téren is tett kísérletek ellenére megtartani a berlini szerződés 25-ik pontjában megállapított jogalapot; mily intézkedéseket szándékozom tenni az ez esetben veszélyeztetett osztrák érdekek védelmére?

E kérdésekre válaszolva, elsősorban is azt akarom konstatálni, hogy az osztrák kormány a

berlini szerződés 25. pontját, az osztrák-magyar monarchia és Törökország között 1879. április 21-én létrejött konvencziót, valamint a Bosznia és Herzegovinához való viszonyra vonatkozó törvényeket, főleg az 1879. évi december 20-iki törvényt (Reichsgesetzblatt 18. sz.), ugyszintén az ezeknek megfelelő 1879. évi LII. és 1880. évi VI. törvény-cikkeket tekinti az okkupált provinciák jogállása szempontjából egyedül mérvadó alapoknak, a melyek a Reichsrathban képviselt királyságok és államok jogait e provinciák szempontjából egész kétségtelen módon megállapítják és biztosítják. (Bravo!) Egyben felhasználtam az alkalmat, hogy meggyőződést szerezsek arról, hogy a magyar királyi miniszterelnök ur ő exczellenciája az interpelláció alapját képező nyilatkozatával kétségtelen jogainkat, amelyeket az idézett törvények biztosítanak, semmiképen sem akarta ségbevonni.

A költségvetési provizórium.

A képviselőház ezután megkezdte a költségvetési provizórium második olvasását. Chiari előadó bevezeti a tárgyalást és elfogadásra ajánlja a költségvetési provizóriumot, mire Klotz képviselő emelkedett szólásra és cseh nyelven beszélt.

Kaftan képviselő és társai egy interpellációban utalnak arra, hogy az államvasutársaság pardubitz-i kőolajfinomítóját a földhitelintézet vette át, kiemelve, hogy az államvasutársaság igazgatóját megilleti az a korlátlan jog, hogy tetszése szerint állapítsa meg a tarifákat, ami természetellenes és igazságtalan módon befolyásolja azon gyárak versenyképességét, amelyek a földhitelintézettel nem állanak összeköttetésben.

Az osztrák miniszterelnök beszéde.

A költségvetési provizórium második olvasása folyamán báró Beck osztrák miniszterelnök a trónbeszédében vázolt kormányprogram egyes pontjait fejtegeti. A kormány programjában felvett egyes feladatok, amelyek függetlenül, de egyúttal párhuzamosan a nemzeti kérdésekkel oldódnak meg, alkalmasak arra, hogy az utóbbi kérdés sikert ígérő tárgyalásának megfelelő millieujét képezzék. A miniszter a politikai közigazgatás tervezett reformját vázolja, amelynek termékeny szelleműnek kell lennie és kifejti, hogy az egészséges termelési politika összefüggésben áll a modern szociálpolitikával, melynek legfontosabb feladatát a miniszter a fennálló munkásbiztosítás kifejlesztésében, valamint az általános rokkantság és agkori biztosítás életbeléptetésében látja.

Báró Beck a kiegyezésről.

És most engedjék meg t. uraim, hogy néhány megjegyzést tegyek a Magyarországgal való kiegyezésről, mely hosszabb idők óta nehéz és fáradságos tárgyalások anyagát alkotja. (Halljuk! Halljuk!) A kormány eljárását a kiegyezés kérdésében elsősorban az a helyzet irányította, amelyet az ügyek átvétele idején talált. Az előbbi kormányok által tárgyalt és a Reichsrath elé terjesztett kiegyezési megállapodások azután következő események által oly módon befolyásoltak, hogy azok nem voltak többé a hivatalban lévő két kormány konzensusának kifejezésekként tekinthetők. Ezáltal már a mostani kormány hivatalbalépésekor adva volt a kiegyezésre vonatkozó új tárgyalások szükségessége. Fennforgott azonban az a veszedelem, hogy az előbb benyújtott kiegyezési javaslatok az új tárgyalásoknál prejudikumot alkotnának az osztrák álláspont hátrányára. Ennek a veszedelemnek a kormány a kiegyezési javaslatok visszavonása által vette elejét, ami annál inkább lehetséges volt, mert azokat a magyar kormány nem nyújtotta be többé a parlamentben. Mihelyt szabad volt a pálya, a teljesen új rendezés előtt, a kormánynak meg volt a lehetősége arra is, hogy figyelembe vegye azokat a szempontokat, amelyek szükségképpen szembe éltek állottak mindenkinek, aki a két államterület közötti viszonyt aktuális állását tárgyilagossá vizsgálta alá vette. Ezek a megfontolások annak felismerésére vezettek, hogy a mostani sajnálatos állapottal szemben mindkét fél, valamint a monarchia érdekeit számbavevő igazi orvoslás csak akkor érhető el, ha az immár elkerülhetetlenné vált tárgyalásoknál a két fél között függőben lévő összes kérdések rendezése eredményesen megkísérletetik. Ennek a gondolatnak természetesen és következetesen kiegészítése volt az a törekvés, hogy ily nagy és széleskörű munka elvégzése által hosszú időtartamra stabilitás alkottassék. Így keletkezett a lehetőleg végleges jellegű komplexum-kiegyezés eszméje. Ez az eszme megértő előzékenységgel találkozott a magyar kormány részéről, mindenekelőtt annyiban, amennyiben ez hozzájárult ahhoz, hogy a függőben lévő kiegyezési kérdések e ész anyaga külön e célra kiküldött szakbizottságok által végigtárgyalassék. E bizottságok mult év szeptember havában láttak hozzá feladatukhoz és bátran mondhatom, hogy az általuk végzett munka,

— Akinek szeme és szive van, személyválogatás nélkül szépen talál és végtelenül herczignek — ha Nánayt gondolod a Valakinek, biztosíthatlak, hogy fűlig van.

— Sokat gondolkodtam, de nem hiszem, én olyan jelentéktelen vagyok és ha szólnak hozzám, azt mondom: „tessék?” és vettem észre, hogy Nánay ezen mosolygott, nem hiszem, hogy egy olyan ember, mint ő, aki már főhadnagy volt és oly okos — nem, az lehetetlen.

Magam is alig voltam túl a „tessék?” korán, de Gili naivságával szemben, világfinak éreztem magamat.

— Tán épp azért — feleltem. Gili pirulva ingatta fejcskékjét.

Liliom, liliom — gondoltam merengve.

— Bandi — szólított halkán — mondok valamit, de ne szólj miss Nellynek, halk köhögés szakadt fel melléből és zsebkendője havában egy sötét-piros vércsöppet pillantottam meg. Ijedten néztem rá.

— Ne félj, — azt akartam mondani, hogy egy id óta vérzik a torkom, de Nelly megijedne s eltiltana mindentől, csupa jósból, meg félek a hideg borogatásoktól.

Én megrendülve hallgattam, eszembe villant, hogy a Gili mamája, az a gyönyörű fiatal asszony, a tüdővérzés áldozata lett egy pár nap alatt.

Komolyan megígértetem Gilivel, hogy nem titkolódzik. — Ez a baj csekélység, de kellemtelenné válhatik, inkább tűrj egy kis kurát; mit szólna Nánay, ha ilyen gyerekes titkolózásnak nyomára jönne?

Ez használt; Gili mindent ígért, de naponta ismételt sürgetéseimre mindig sugva felelte: „majd holnap.”

Szorongó szívvvel figyeltem Gilit, aki épp

ugy sportolt, mint eddig, aki friss és vig volt, — és aki egy-egy megerőltetőbb mozdulat után szótlanul nyomta ajkára a kendőt.

Már elhatároztam, hogy magam szólok a missnek, — aki az anyát helyettesíti — de Gili könyörögve kért, hogy csak egy napot várjunk, mert nagy kirándulást tervezett a somogyi partokra.

Akkor eltöltjük az evezéstől, uszástól, — tán el is viszik ismét, — ő pedig inkább meghal — stb. Lekenyerzett.

Népes társaság szállt a csonakokba.

Gili a missel, Nánay és én kerültünk össze.

Gili boldogan lobogtatta kicsi zsebkendőjét és titkolózva sugta: Látod Bandikám, — már nem kell félni, nem köhögök, — már el mult.

Lelkiismeretem megkönnyebbült, — hála Istennek, engem se terhel mulasztás.

Gili remekül evezett s Nánay egész uton nem vette le róla szeméit, férfias barna arca egészen ellágyult. Bársonyos zöld réten kötötünk ki.

Zavar, csevegés, nevetgélés, kaczerkodás, — a fűvön elköltött oszonna, — intim jellegű adott az együttlétnek.

Nánay Gili mellé vette magát s a komoly férfi szemében olyan melegséget vettem észre, hogy tiszteletteljes távolban tartózkodtam tőle.

Gili édesen, komolyan tekintgetett Nánayra s e perczen ismét feltűnt előttem a két liliomhoz való nagy hasonlatossága.

Szende, hamvas, gyöngéd, törekeny s e mellett tüde.

Nánay is érezhette ezt a hatást, mert szeme oda kapcsolódott Gili alakjára s úgy nézte őt, mintha most látná utoljára

A többiek arról tervezettek, hogy valami társasjátékot kéne kezdeni, Gilit és Nánayt is belevonták persze.

Gyűrű-bujtatás lesz, — határozták. Hamar egy zsinogot, — ide egy gyűrűt. Megrohanták Nánayt, egy régi karikagyűrűt huztak az ujjáról a zsinogra, amit össze csomóztak.

Nánayt állították a középre, hogy megtalálja a gyűrűt, amit mindenki igyekezett minél ügyesebben átcsusztatni a szomszédja kezébe.

Nánayt szemmeláthatólag eléggé untatta a dolog, most is minduntalan Gilire pillantgatott, aki kezében érezvén a gyűrűt, zavartan iparkodott szomszédjához juttatni. Nánay tán meg is felejtkezett a gyűrűről, csak a bájosan zavart arcozskát és aggodalmaskodó szemeket látta maga előtt, gépileg nyult a két remegő kéz után. Gili a csapdából minden áron szabadulni akart s a gyűrűt ujjára huzva, vette odább kezét, Nánay pedig megfogva a finom csuklókat, magasra emelte Gili kezét. El volt árulva s Nánay ebben a perczen ébredt tudatára, hogy ő most elrontotta a kis leány tréfáját.

Néhányan hangosan nevetve kiáltották: „felhuzta az ujjára, pompás” és eleresztették a spárgát.

Ott állt Gili a gyűrűvel rabként, Nánayra pedig az eldobott zsinog vetett békét. Gili nagy zavarban az elkövetett merészség késő tudatára ébredt, s mély pir huzódott fel arcára s kezét erős kapcsokban érezvén, a lelke mélyén érzett vihar quint essentiájaként, két forró könyesepp gördült le arcozskáján, le, a Nánay kezére.

Ez mintha most ébredt volna egy bűbajos álomból, eresztette el Gili kezét, aki gyorsan huzta le ujjáról a Nánay gyűrűjét. Lassan lép-

bármiképpen alakuljon is a még függőben lévő tárgyalások eredménye, állandó értékű marad. Mert e bizottsági munkával első ízben kísérletet tett meg, hogy mindazokban az ügyekben, amelyekben a két állam érdekei érintkeznek, vagy amelyekben kolidálnak, alapos tájékozás és teljes világosság szereztessék. Bevilágítottak minden mégannyira elágazó részletbe is. Mig a kormányok változatlanul ragaszkodtak a komplexum-kiegyezés, vagyis oly kiegyezés eszméjéhez, amely lényegileg az összes függő kérdéseket szabályozza, az 1917. éven túlterjedő megegyezés oly nehézségekkel találkozott, amelyek a mindkét részről való fáradozások dacára, amelyek kölcsönös javaslatokban nyilatkoztak meg, nem voltak elvárhatóak. Ily körülmények között a jobb nagyon is könnyen ellenségévé válhatott volna a jónak. A dolgok mai állása szerint a valószínűség bizonyos fokával várható egy tíz évi tartamra számított, minden főbb kérdésre kiterjedő megegyezés létrejötte. Kétségtelen ugyan, hogy ez a jövődőlés osztozik az időjárás prognózisok sorsában (Derültég), a melyek csak aránylag rövid időre vonatkoznak és azon a feltevésen alapulnak, hogy nem állanak be rendkívüli események. Ha létrejönne a kiegyezés — kifejezetten figyelmeztettek arra, hogy néhány igen fontos kérdés még elintézetlen — úgy azt mind a két kormány bizonyára jó lelkiismerettel elő fogja terjeszteni és képviselhetni. Az egyezmény tartalmáról ma még nem szabad részletesebb közléseket tennem. Egy azonban bizonyos: A kormány nem fog többé *prétium affectionist* fizetni a kiegyezésért. (Tetszés.) Abban a remélhetőleg be nem következő esetben, hogy a tárgyalások meghiusulnak, a jelenleg az 1899. szeptember 21-iki császári rendelet és az ugyanazon évi magyar XXX. törvények alapján fennálló és 1907. december 31-én megszűnő viszonyossági viszony egyszerű meghosszabbításában nem tudnák érdekeinknek megfelelő rendezést látni. Mert ez a viszonyossági viszony Magyarországnak megadja minden előnyét a vám- és kereskedelmi szövetség által való előbbi benső alakulata mellett élvezett és amelyek részben csak ilyen szövetség fennállása által voltak igazolhatóak. Mi azonban tekintettel a magyarországi gazdasági szeparációs törekvésekkel szemben nem találhatnánk meg a reciprocitásban azt az állandóságot és biztonságot, mely minden vám-

politikai megegyezés legfontosabb elemét kell, hogy alkossa. (Helyeslés.) A reciprocitás lényege éppen — mint már tavaly voltam bátor megegyezni, — voltaképpen az a labilitás, mely szerint a gazdasági állapotnak valamely pontban való fentartására nézve garancia nem forog fenn, vagy legalább is csak annyiban, hogy a másik fél ellenrendszabályoktól tart. Az ilyen garanciával szemben sokkal inkább előnyt adnék olyanoknak, amely a szabad és erős érz politikájának lehetőségében rejlik. (Tetszés.)

A polgári politika.

A miniszter végül hangsúlyozza, hogy a kormány politikája nem lehet más, mint polgári politika. Ezáltal adva van álláspontja a szociáldemokráciával szemben. Ha az utóbbi a kormány szociálpolitikai programjának alapjára helyezkedik, ott meg fogja találni helyét. Ausztria nem a politikai többségek országa, ahol a pártok váltakozva kizárják egymást. Parlament és kormány utalva vannak dolgozó többségek alakítására. A kettőnek egyesülnie kell bizonyos munkaprogramm végrehajtására, különösen olyan időszakban, amidőn el kell dölnie annak, vajjon a legközelebbi tíz év folyamán a politikai és gazdasági világ eddig a sarkában fogunk-e állani, vagy pedig a vilárforgalom széles országútján haladunk. A miniszterelnök végül kéri a költségvetési provizórium megszavazását, mint a hozzájárulás jelét a munka programjához. (Élénk tetszés és taps. A miniszterelnököt üdvözlők.)

Kirohanás Magyarország ellen.

A költségvetési provizórium második olvasása folyamán dr. Mayer keresztényszociálista képviselő a kiegyezés kérdését érintette. Beszédében a mai magyar hatalmi tényezők ellen fordul, akikben pártja csak a zsidóság által vezetett nemesi oligarchiát látja, akik tulajdonképpen csak a magyarországi nemzetiségek, a többek között a két és fél millió német elnyomására tömörültek. (Élénk helyeslés a keresztény-szociálistáknál.) Ezen brutális hatalmi politikát nem szabad továbbra is tűrni. Ha Magyarország korábban mindig azzal fenyegetőzött, hogy csak parlamentárisan kormányzott Ausztriával tárgyal, ma ellenük fordíthatjuk a dárda hegyét és azt mondhatjuk, hogy Ausztria népparlamentje bizalmatlanság nélkül csakis igazi magyar népparlamenttel tárgyalhat. (Élénk helyeslés.)

Kreck képviselő kifejti, hogy a Magyarországgal való kiegyezésnek a kölcsönös néperedek kompromisszumának kell lennie, nem pedig a kompromisszumnak Ausztria néperedekéi és a ma-

gyar privilégizált osztály és nagytőke között. Szónok történeti adatok alapján behatóan tárgyalja a magyar szent korona országainak közjogi struktúráját és azt igyekszik bizonyítani, hogy Magyarország mellékszága teljes joggal bírnak az állami önállóságra. Szónok éppen ezért tiltakozik a magyar miniszterelnöknek Bosznia és Hercegovina közjogi állására vonatkozó akadémikus fejtegetései ellen. A dualizmus revízióra szorul és a horvát kérdés megadja az erre szolgáló utat. Hatalmas, nagy és meglegedett Ausztriát akarunk teremteni.

Dr. Laginja azon panaszkodik, hogy a horvát elemet a közélet minden terén hátrazoritják, ami ellenkezésben áll a császárnak 1850-ben a horvátoknak kifejtett bátorságukért, belátásukért és hazaszeretőkért adózott hálával és elismeréssel. Kreck képviselő fejtegetéseivel szemben kijelenti, hogy a fiúmei rezolúciót védelmébe kell vennie. Ez nem program, hanem nagyon is indokolt politikai lépés. Behatóan tárgyalja a horvát, szláv és dalmát királyságok és a Magyarország közötti viszonyt és kijelenti, hogy az Ausztria és Magyarország közötti kiegyezés egyáltalán nem érvényesülhet, ha azt a horvát országgyűlés nem respektálja. A monarchia sulypontja tehát a horvát kérdésen nyugszik. A szlovének és horvátok, vagy a szerbek és horvátok közötti differenciák, ugymond, valamennyien megszűnnek azon a napon, amikor közös hazánk visszaadását követelik mindazoktól, akik azt akár erőszak, akár csel árán, avagy más uton elvették tőlünk. (Élénk helyeslés szónok párhiveinél.)

A tárgyalást holnap folytatják. A tárgyalás este háromnegyed nyolcz órakor ért véget.

Budapest, július 18.

A reálstóla rendezése. Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter értesítette a püspöki kart, hogy előterjesztésére a király elrendelte, hogy a kongrua tárgyalásainak befejezése után első sorban az oly rendkívül fontos stóla-kérdéssel foglalkozzanak. A miniszter kifejti, hogy a stóla dolga már csak azért is kiváló fontosságu, mert a reál-stóla a mai rendezetlen viszonyok között okot szolgáltat az örökös vitára, amelyet azután rendszerint bírói uton kell elintézni. Különösen áll ez oly esetekben, amikor a stóla fizetésére kötelezett háztulajdonosok vagy földbirtokosok nem katolikus hitűek s ilyenkor néha sajnálatos felekezeti surlódások is keletkeznek. A kérdés fontosságára való tekintettel most a miniszter felkéri a püspököket, hogy legkésőbb szeptember elsejéig készítsenek kimutatást arról, hogy hány nem katolikus ház és telektulajdonos fizet reális stólát a katolikus papnak, továbbá, hogy pénzértékben mennyi ez a stóla az egyes plébániákon és az egész egyházmegyében.

delve egymás mellett, csatlakoztak az időközben készülődő társasághoz.

A csónakban önkénytelenül is tanuja voltam párbeszédjöknek.

— Miért sietett oly nagyon lehozni a gyűrűmet — kérdezte Nánay — jó helyen volt az magánál.

— Nem illet, amit elköttem — suttozta Gili — de nem is gondoltam semmire, s aztán olyan furcsa volt az egész, s most kinevetnek engem, — maga is.

— Gili, édes ártatlan kis galamb, huzza fel újra ezt a gyűrűt, tegyen engem végtelen boldoggá, legyen az én kicsi menyasszonyom.

— Én? hangzott Gili csodálkozva remegő hangja, aztán támadó reménnyel, s végül diadalmas bizonyossággal suttozta, könyek közt boldogan, én? én?

— Drága kicsi lánykám, gyönyörű gyermekem, hogy szeretlek én tégedet.

Gili feje lassan hajlott Nánay karjára, olyan teljes bizalommal, olyan véghetetlen boldogsággal nézett fel rá, hogy Nánay meghatottan simogatta araszín haját s halkán dédelgette: „Te szent, te édes.”

Aztán észrevettek engemet s Gili, Nánay mellől nyújtotta felém a gyűrűvel ékes kezét.

— Mindent hallottam — szóltam becsületesen. — Isten áldjon meg benneteket minden jóval — s még tovább is mondtam volna, ha egy hirtelen kerekedő szélroham ki nem szakítja fejemből a sapkát.

Egyik pillanatról a másikra sötétedett el az eddig derült ég; a szél zugva szántotta a hullámokat, azok pedig tájtékozva ágaskodtak neki a szélnek, mint a makranczos ló.

Nánayval együtt a legnagyobb erőfeszítéssel evezünk be a szabad vízbe.

A partoknál ezer alattomos örvény leselkedik, ezektől menekülni az első.

Pár percz alatt átláthatatlan sötétség vett körül bennünket, csónakunk nagyokat lódult.

Gili sápadtan ült a helyén, szemeit Nánayra függesztve, ez pedig gyöngéden biztatta: „csak bátorság, kicsi virágom, mindjárt otthon leszünk”.

Othon — biz az igaz lehet, hogy mihamarabb elköltözünk az örökös hazába — gondoltuk mindnyájan magunkban, de ajkunk nem árulta el, csak a szemünk.

Arról, hogy evezni meg kormányozni lehesen, már szó se volt. Az evezőket rég behuztuk.

Gilit lefektettük egy plaidre a csónak fenekébe.

Pokoli hidegség átjárta minden izünket, végre nemszűnő viharban mi is lekuporodtunk s hogy legalább Gili fekhelyét tegyük jobbá, melegebbé, ölünkben ágyasztunk neki.

Rettenetes csattogás, ézengés, vizzugás, a szél metsző sivitásában, villámoktól káprázó vaksötétben, emberi fül meg nem hallotta az emberi hangot.

Gili gyenge kis teste a hidegtől reszketett, máskülönbén egészen mozdulatlanul, mintegy megsemmisülve feküdt az átázott takarón, feje Nánay ölében, míg jéghideg lábacskaít én próbáltam felmelengetni csókjaimmal és könyeimmel.

Egyszerre felkapott bennünket a hullám csónakostul s két percz múlva a puha homokos fővénybe mélyedt mind a két kezem.

— Hála az Égnek, — fohászokodtunk fel s vigyázva emeltük ki az ájult Gilit, míg a miss, rémülettől kerek szemekkel, igyekezett segítségünkre.

Szegényről úgy megfélekedtünk, mintha ott se lett volna.

A vihar elült, nagy nehéz csöppek poty-tyantak lustán még pár perczig.

A tépett szélü száguldozó felhők közül sárgán, szeliden világított ki a teli hold.

A miss látta meg először azt a sötét vérpíros vonalat, amely Gili szorosan csukott ajkaitól levezetett a matrözbluz gallérján a bal-könyökéig.

Megállt a szívem verése. Iszonyat és önvád kinezott egyszerre.

Nánay ölébe kapta a leányt, mint egy pelyhet és rohant — rohant vele, hogy követni alig bírtuk.

Egy juhász subája volt az ágy, amire ezt az elkényeztetett, ugyszólván pompa közt nőtt gyermeket lefektettük.

A sokára elővergődő öreg falusi doktor pedig kimondta, amit remegve titkoltunk magunk előtt is, hogy Gili nem éli túl a mai éjszakát.

Hangosan zokogtam a missel együtt.

Nánay sápadtan, mozdulatlanul meredt maga elé, — mintha nem értené, mi történik körülötte.

Mikor a doktor suttozta, könyező szemekkel mondta, hogy az ütőer mind lassabbá válik s a szív is akadozik. ugrott fel Nánay, mint egy böszült vadállat s emberfeletti fájdalomtól kinezva ordította:

— Hazudsz. élni fog!

Mintha az elköltöző lélek vigasztalni térne vissza egy perczre; Gili kinyitotta mély sötét szemeit, biztatón, majd révedezően tekintett Nánayra, mielőtt lehunyta örökre.

Ez az utolsó tekintet megint úgy hasonlított a kék liliumra.

Politikai hangulatok.

I. Kölcsönös félreértések.

Most már félhivatalosan is foglalkoznak egy esettel, a melyet nekünk volt alkalmunk legelőször kommentárokkal kísélni. Ez az, hogy egy tekintélyes bécsi lapban ismertetés jelent meg a kiegyezési tárgyalások állásáról arra való hivatkozással, hogy az ismertetés a magyar kormány egyik tagjától, egy magyar minisztertől ered. Az ismertető közlemény aznap czáfolatlanul maradt. De még másnap is. A magyar közvélemény tehát követte az utmutatást. Olyan organum is akadt, amelyik megnevezte, hogy a szenzáció Wekerle Sándor miniszterelnöktől származik. Mert szenzáció volt. Tájékozási lehetett szerezni belőle a kiegyezés perfektuálásáról, a főkérdések elintézéséről, a részletkérdések állásáról és megnyílt általa a gazdasági és pénzügyi élet perspektívája. Hatása megnyilvánult a tőzsdén forgalomban lévő értékek jelentékeny emelkedésében. És anyagot szolgáltatott a kiegyezés pertraktálására. Erre aztán később következtek a bírálatok, majd jó idő elteltével egy czáfolat, mely szintén minisztertől származott, de már meg is nevezve a kormány egy tagja, aki kijelenti, hogy a kabinet tagjai közül senki sem adhatott információt a kiegyezésről. Most aztán a kategórikus czáfolat hatása alatt ugyanazon értékek, amelyek az információ megjelenése alkalmával emelkedtek, esni kezdtek. Mi történt aztán újabban? Ismételen a közlemény megerősítése következett, sőt némileg a kormány köréből eredő színezettel olyanféle magyarázat, hogy mégis hinni lehet az első ismertetésben, mintegy félig-meddig elismeri, hogy az információ a kormány köréből származhatott. A dolgok sorrendje eszerint az volna, hogy az értékek megint emelkedjenek. Hisz csak kölcsönös félreértésen alapult a czáfolat és ennek valamennyi következménye.

A politikában nem szokatlan jelenség minálunk az ilyen. A tőzsdén nagy üzleti kötelességet csináltak már egy régi, kiegyezési megbeszélés alkalmával. Nagy vagyonokat szereztek a beavatottak a híres szeptemberi fogadtatás napján is, amikor az ellenzéki pártok vezéreinek a Burgban a király czédulát adott át s a czédula előbb volt a külügyminisztériumban, mint a vezérek kezében. A koalíció kormányra jutása szintén jól fizető tip volt a tőzsdén üzérkedők részére, s most megint ott vagyunk, ahol a mádi tőzsdelátogató: kiegyezési tárgyalásokról a tájékozódottság és a tőzsdéi papírok hullámozása junktim rokonságban vannak egymással.

Egyelőre csak annyit mondhatunk, hogy a nagypolitika is jórészt szerencsejáték. Hisz fedezetlen határidőüzlet maga az egész nemzeti küzdelem eredménye. Mikor váltatnak be a kötések? Mennyire emelkednek vagy esnek időközben az értékek? Egyik lemegy parin alul. Másik teljesen értéktelenné válik, mint például a magyar vezényszó. Idegen értékekkel, Jancsibankókkal cserélik be és helyettesítik az önálló vámterületet, melynek igazi papirjai kézen-közön eltűntek. Az igazgatóság szépitget és tussol mindent, amit tussolhat. Itt a politikai tőzsdébiróság nem olyan szigorú, mint a másik. A rendes tőzsdén, ha aki üzletet köt s a megfelelő határidőben nem tudja teljesíteni kötelezettségét, azt kiharangozzák, annak nincs több hitele, vége a fényezésének, gazdagságának, tekintélyének, alászolgája, mehet kordárnak. Itt más a világ. Itt a szédületes játék mintha babra menne. Eredeti valójából mindent

kiforgatnak, elmagyaráznak, halasztanak, lappálják helyettesítenek és hogy elmehessenek vakációzni, hát inkább beleegyeznek, hogy a politikai termés elpusztuljon. Ugyis nagyon silány a szegény.

Hát ilyenkor persze hogy börcéznek más is, aki teheti. Ugyszólván az egész ország sorsa a börcemanipulációk szisztémája szerint van berendezve. Külső és idegen elhatározásoktól függ sok fontos érdekünk, melynek istápolásáról magunknak kellene gondoskodnunk és pedig saját elhatározásunk szerint, idegenektől függetlenül. De nem tehetjük. Sőt az ellentétes érdekeket kell legelső sorban figyelembe vennünk s azokhoz alkalmazkodnunk a legfontosabbaknál, a gazdasági kérdéseknél. Az illet „kölcsönös engedékenységek” nevezik és ha valamikor azt halljuk, hogy a mi javunkra történt egy vagy más dolog, arról mihamar kiderül, hogy csak börczi spekulációra alkalmas és egyébként „kölcsönös félreértésen” alapszik. Ugy játszanak a politikában, mint a börczén, de másutt sem igen boldogul más, mint akinek vakmerő játékban a véletlen szerencse kedvez. E szerint alakul át a társadalom lelki világa is. Ugy látják, hogy a vagyonszerzés rendes és komoly munkával sokkal valószínűlenebb, mint a szerencsejátékokkal. Mert a munkának határa és eredményének akadályai az idegen érdek. Szolid államban az ellenséges érdekeket háttérbe szorítják, minálunk ellenben kaput nyitnak nekik. Ezért keletkezik a vállalkozások iránt bizalmatlanság, ezért török meg az ambíció, ezért keletkezik fásultság és ezért érvényesül a lemondás, rabszolga népek biztos sorvadásának előidézője.

Csak a börczejáték és szerencsejáték él és uralkodik. Más minden szük határok közé szorul. Nagyon hirdethetjük a magyar faj szupremáciáját, de beszorulunk a közigazgatási hivatalokba és más hivatalokba, avagy hozzáragadunk a földhöz. Az ország magyarságának fele azzal foglalkozik, hogy protekciót keres, hogy a mindennapi élethez szükségességeket uegkapja, a másik fele panaszkodik, hogy nincs protekciója. A megélhetés folytonosan drágul s a gyarmatoszág jövedelméből nem telik az államnak, hogy e drágulással egyenes arányban emelje a javadalmazásokat. És nő a proletárizmus.

Bizony, bizony: kölcsönös félreértések itt is vannak. Valamikor végre egyértelmű elhatározásnak kellene következnie, hogy függetlenül csakis a mi javunkra használjuk anyagi eszközeinket. Akkor a gazdasági kérdések tárgyalása iránt más lenne az érdeklődés. Akkor ez más célra is hasznos lenne és nem csak arra, hogy a jó szituatuak börczi spekulációkat csinálhassanak félreértésből és haszonlesésből.

Most még csak erre alkalmas és egyéb semmire.

* * *

II. Előkelő idegenek!

Báró Beck osztrák miniszterelnök egy-két „előkelő idegen”-t visszaszármaztat abból, amit régebbi elődje kapott. Báró Becket interpellálták az osztrák Reichsrathban Wekerle miniszterelnök ama nyilatkozata miatt, melyeket Magyarország Bosznia és Hercegovinára vonatkozó álláspontjáról tett. Báró Beck válaszul, felsorolja, hogy miket tekint az okkupált provinciák jogállása szempontjából *egyedül mérvadó* alapoknak és levonja a következtetést, hogy meg vannak állapítva a Reichsrathban képviselt királyságok és államok jogai és provinciák szempontjából egész kétségtelen módon és e jogok ugyanigy biztosítva vannak.

És a Reichsrathban nagy helyeslés keletkezett és báró Beck élénk „brávó” kiáltásokkal jutalmaztatott.

Minek örvendettek oly egyetértő módon a Reichsrath pártjai, amelyek rendszerint csak részlegesen szoktak örvendeni, leginkább pedig olyankor, hogyha egymást főbeköltinthatják? Annak örvendettek, hogy báró Beck igen finoman, de előttük érthető határozottsággal, az osztrák kormány álláspontjának ismertetésével megmondotta, megizente Wekerle Sándornak, hogy a magyar miniszterelnök e kérdésben a *distingues fareiner*, az előkelő idegen szerepét játszta. Sőt azt is megmondta, hogy előzetesen kérdőre vonta a magyar miniszterelnököt és vallomást vett tőle, hogy Ausztria jogait nem vonja kétségbe. Nagyon örvendeztek, jubiláltak, az osztrák miniszterelnököt üdvözölték. Mert azt is tudni kell ám, hogy a Reichsrathban a pártok egymás főbeköltinthatásánál jobban csak annak örvendenek, hogyha Magyarország jogait lapithatják le és konfiskálhatják el. És most báró Beck részére egy parlamenti siker volt és egyuttal Wekerle részére egy kudarc.

Lesz még talán utólagos magyarázat, hogy báró Beck egyik-másik kifejezését hibásan fordították le, avagy egyik-másik törvénycikk tévesen idéztetett. Ám ezzel nem változtatnak a dolgok. A tény marad a régi igazság, hogy ahol közösügy van, ott Magyarországra egyetlen kötelesség háramlik, tudniillik, hogy fizessen. Mihelyt azonban jogokról volna szó, avagy a befektetések hasznáról, ahhoz Magyarországnak semmi köze nincs, akkor ott Magyarország azonnal „előkelő idegen”, ellenben Ausztria az ur.

Majd aztán, ha e tény miatt itthon kifogások keletkeznek, alkalma nyílik a magyar kormánynak, hogy rámutasson egy „ellenértékre”, amit báró Beck e nyilatkozata által okozott fájdalom enyhítésére kapott. Ugyanis báró Beck szintén ezen a napon visszautasította azt a kivánalmat, mintha Horvátországnak, mint külön királyságnak joga volna a most folyó kiegyezési tanácskozásokban külön képvisellel részt venni. Nem. Báró Beck kijelenti, hogy a „birodalom mindkét fele” alatt csak Magyarország és Ausztria értendő s a Reichsrathban képviselt királyságok és országok, a magyar szent korona országaival így tárgyalnak.

Lesz erről szó minden bizonynyal. Hirdetni fogják a „vivmányt.” Hirdetni, hogy az osztrák kormány a magyarok álláspontján van a horvátokkal szemben. Hogy ez milyen ragyogó, nagyszerű és kolosszális. Vivmány, uraim, első rangú, kiváló, megbecsülendő vivmány. Zseniális férfiú ez a báró Beck. Nemcsak a magyar miniszterelnöknek mondja meg, hogy mely helyeken tekinti őt előkelő idegennek, de igazságosan elszármaztatja a titlust a horvátoknak is ime, a nagy kiegyezés dolgában. Csak tessék lenyelni ezért a vivmányért a másik előkelő idegen állapot szegyenét.

Pedig annyi az egész, hogy az osztrákok nem bolondok, hogy kettővel alkudozzanak, amikor egygyel könnyebben végezhetnek. Ők a kiegyezésben Horvátországon nem szerezhetnének annyit, ha külön tárgyalnának vele, mint így szerezhetnek, ha csakts Magyarországgal tárgyalnak. Mert jobb, ha Horvátországra Magyarország fizet rá és Ausztria csak akkor jelentkezik majd, ha el van intézve a számla. Bécsi alsórangú orfeumokból vett példával aképpen szemléltethetik ezt az odaváló élcslapok, hogy a potya-gavallér megvárja, amíg a balek megvacsoráztatja, megpezs-

gőzletti a hölgyet, kifizeti a czechet és kiosztja a borralalót és csak azután kél fel ez, oda-megy, félreteszti a balekot és karonfogva a hölgyet, ellép vele.

KÜLFÖLD.

Ausztria-Magyarország és Olaszország. Báró Aehrenthal külügyminiszter, aki tegnap este fél 10 órakor Ischlbe érkezett, ma délelőtt kihallgatásra ment a királyhoz, délután félháromkor pedig udvari ebédre hívták meg. Az udvari ebédre báró Gagern követet is meghívták. A külügyminiszter holnap délutánig marad Ischlben. A berlini „Tag, Rundschau“ bécsi levelezője állítólag legjobb forrásból arról értesült, hogy Desioban semmiféle új megállapodást nem kötöttek, mert mind a két részen az a felfogás érvényesült, hogy a fennálló szerződések, nevezetesen Albániát és Macedoniát illetőleg teljesen elegendők. A bulgáriai királykérdést, miután ez a kérdés nem aktuális, nem tárgyalták. Szóba került azonban az angol-francia középtengeri egyezmény és a kölcsönös határszéli előkészületekre vonatkozólag megegyezés jött létre. A megbeszélés összefoglalója a hármasszövetség fentartására irányult. Római beavatott diplomáciai körökben az a hír van elterjedve, hogy Tittoni olasz külügyminiszter augusztus 15-én a Semmeringen viszonyozza báró Aehrenthal látogatását. Augusztus 16-án mind a két külügyminiszter Ischlbe utazik, ahol a király 17-én külön kihallgatáson fogadja Tittonit, aki még ugyanaznap visszautazik Rómába. A pétervári „Novoje Vremja“ tegnapi vezércikkében a hármasszövetséggel foglalkozik, mely fölött erős kritikát gyakorol. A hármasszövetség fölösleges fényítés, melynek hiábavaló voltát Olaszország már régen felismerte. Zanardelli és Prinetti kormányzása alatt nem lehetett volna a szövetség megújítását keresztülvinni. Ezután az osztrák és magyar monarchia és Olaszország egymáshoz való viszonyát fejtegeti a Novoje Vremja s többek között a következőket mondja: Ausztria-Magyarország és Olaszország állandó versengésben éltek, hogy melyik gyakoroljon gazdasági és politikai befolyást a Balkánon. A berlini kongresszus után Ausztria-Magyarország oly nagy területi előnyöket biztosított magának a félszigeten, hogy a mai napig is nyomásztó befolyást gyakorol az olasz kereskedelmi érdekekre. A hármasszövetségből azonban kétségtelenül még mindig Németországnak van a legnagyobb haszna. Végül konstatálja az orosz lap, hogy a két külügyminiszter tüntető barátsága is arra mutat, hogy a hármasszövetség megújítása befejezett tény.

Ischlből éjjel táviratozza tudósítónk: Báró Aehrenthal mai kihallgatásán már határozott ő felsége, hogy Tittoni külügyminisztert augusztus 25-én fogja fogadni Ischlben.

A külügyminiszter audienciája másfél óra hosszat tartott, később báró Aehrenthal a kabinetiroda vezetőjével tanácskozott, majd résztvevett az udvari ebédnél, amely után visszatért a Thauern-fogadóba és csaknem estig dolgozott. Holnap délután Gasteinba utazik a külügyminiszter anyósához, Széchenyi grófnéhoz.

Báró Aehrenthal külügyminiszter mai audienciája másfél óráig tartott. A miniszter az audiencia után lovag Schiessl-nél, a kabinetiroda főnökénél tett látogatást. Az udvari ebéd után cerce volt. Báró Aehrenthal az udvari ebéd után visszatért lakására, ahol báró Call osztályfőnökkel 2 óráig dolgozott. A külügyminiszter, ki este 6 órakor gróf Paar főszárnysegéddel sétakocsizást tett, az éjjelt itt tölti és holnap anyósa, Széchenyi grófnő látogatására Gasteinba utazik.

Köszülő osztrák miniszterválság. Bécsi parlamenti körökben az a hír terjedt el, hogy a kabinetet újjáalakítják. Lemondani szándékozik Auersperg herczeg földmívelésügyi miniszter, ki dr. Ebenhochnak akarja helyét átadni. Le akarnak mondani Forst és Pacak cseh miniszterek is, kik a cseh agráriusoknak és ifjucseknek engedik át helyüket. A cseh agráriusok ellenzéki hurokat pengetnek s csak akkor hajlandók ellenállásukról lemondani,

ha megkapják a cseh miniszteri tárczát. Az ifjucsek is mozgolódnak s át szándékoznak gravitálni a kormányzó többséghez. Báró Beck már napok óta tanácskozik a pártok vezetőivel, de a tárgyalásoknak eddig látható eredménye nincs.

Trónválság Kóréában. Egy szöuli távirat szerint a koreai miniszterelnök felszólította a császárt, hogy mondjon le a trónról, mert deputációt küldött a hágai békekonferenciára. A koreai császár Ito márkit magához kérte. Ito márki ma délelőtt kihallgatáson jelent meg a császárnál. Azt hiszik, hogy a lemondás tárgyában a döntés ma este történik meg, amikor a koreai miniszterek testületileg jelennek meg uralkodójuk előtt. Hágában tegnap hosszabb beszélgetést folytatott egy újságíró Keiroku Cudzukival, a japán követtel, aki a koreai küldötteknek a koreai császár által történt dezavválásáról ezt mondta: Ez is egyike a koreai császár kedvelt kétszínű játékaival. Kétségtelen, hogy maga a császár küldte, de az országának és Japánországnak a tudta nélkül. Valószínű, hogy csak egy kis udvari klikk volt beleavatva a csínybe. Korea ezzel érvénytelennek akarja föltüntetni a Japánországgal kötött szerződést. Yi herczeg azt mondja, hogy a császár alá sem irta, de hát van sok más szerződés is, amelyet csak a felelős miniszter irt alá, s azért mégis teljes a nemzetközi jogi érvényességük. A szerződést Szöulban, a császári palotában irták alá. A tárgyalás nagyon sokáig tartott. A császár, aki egy szomszédos szobában volt, minden pontot ismert s mikor a szerződést aláírta, egész tartalmát tudta, beleegyezett s jóváhagyta. A szerződéshez képest Korea külső képviselőinek joga Japánországra szállt. Ha a császár most tagadja a szerződés érvényességét, akkor csak azt a hamis politikát követi, amely egész uralkodását jellemzi. Az ő kétszínű játéka okozták a japánoknak Kinával és Oroszországgal viselt háborúját. Előbb Kinát, azután Oroszországot izgatta ellenünk. Korea a félszke és a megtestesülése a hírhedt ázsiai kétkulacsosságnak. Hogy lesz-e valami káros következtése Kóréára nézve a Hágába küldött deputációnak? Erről semmi bizonyosat nem mondhat, csak azt tudja, hogy a japán nép föl van háborodva a koreai császár ravasz játéka miatt s hogy valószínűleg szigorú rendszabályokat fognak követelni a szerződés megtartásának biztosítására. A követ még azt mondja, hogy a japánok, akik nagyon monarchikus érzésűek, igen kiméletesen bántak a koreai császárral; a császárról azt mondja, hogy elmesés, ügyes és megnyerő modoru ember, kicsiny dolgokban ügyes és találékony, de nincsen olyan széles látókörre, amire nagy dolgokra hivatott uralkodónak szüksége van. A császár jellemzésére elmondta a diplomata ezt a történetet: Mikor a koreai tengeri haderő megállapításának terve fölmerült, két hadihajót ajánlottak föl a császárnak: Oroszország ajándékozni, Japánország pedig eladni akart egy hajót. Az orosz ajándékot visszautasította a császár, a japán hajót azonban megvette, mert övnezer jen províziót kapott. A miniszter is kapott háromezer jent, mikor azonban a császár megtudta ezt, elvette tőle a pénzt. A koreai népről azt mondja a diplomata, hogy minden tulajdonság megvan benne ahhoz, hogy kulturnéppé fejlődjen. A császár fiáról ezt mondta: a harmincz esztendőes trónörökös nem valami különös tehetség, a tizenháromesztendőes herczeg azonban annál kiválóbb képességű fia, de nem törvényes. A kettős játék tehát a jövőre nézve is biztosítva van Kóréában, jegyezte meg a japán diplomata.

— Alapos a koreai császár lemondásáról szóló hír? kérdezte az újságíró.

— Ezt épp oly kevésbé hiszem, mint a külügyminiszterünk szöuli utjáról szóló hírt, volt a követ felelete.

Tokióban biztosra veszik, hogy a koreai császár a trónörökös javára lemond trónjáról, ami a Korea reformálására vezető első lépés volna. E lépést valószínűleg konvenció követné, amely Korea nemzeti fennállásának teljes megóvása mellett korlátozná a szuverén hatalmat olyképpen, hogy az államfő csakis a japán miniszterelnök jóváhagyásával és beleegyezésével gyakorolhatja a kormányhatalmat.

Új japán kölcsön. Az Egyetértés mai számában már megírtuk, minő rengeteg költség hárult Japánra az Oroszországgal folytatott háborúból, s hogy a pénzügyi egyensúly fentartása csakis a legnagyobb áldozatokkal tartható fenn. Most egy londoni távirat azt jelenti, hogy Japán új 5 százalékos mandzsuriai vasúti kölcsönét 94 százalékos árfolyamon 4,000,000 font sterling összegben legközelebb kibocsátja. A japáni kormány által garantált kölcsön szindikátusa tegnap a londoni cityben minden nehézség nélkül megalakult. A kölcsönt a mandzsuriai keskenyvágányu vasútnak rendes vágányu vasúttá való átalakítására és különböző más építkezésekre fordítják. A japán kormány a prospektusban ígéretet tesz, hogy a vágányokat és egyéb vasúti anyagokat Angliában fogják megrendelni és a kölcsön nem fog aranykivitelt előidézni. Daczára ennek, a Times erősen bírálja az új kölcsönt és hibáztatja Japánt, hogy semmiféle intézkedést sem tesz óriási adóssághatének könynyítésére.

TÁVIRATOK.

Az osztrák politikai helyzet.

Bécs, július 18. (Saját tudósítónktól.) A szabad agrárszövetség bizalmi férfiai ma megjelentek báró Beck miniszterelnöknél felvilágosítást kérni a kiegyezés és a szerb kereskedelmi szerződés állásáról. A miniszterelnök azt felelte, hogy alkalmas időben tájékoztatni fogja a szövetséget, most csak azt mondhatja, hogy meg lehetnek győződve, a kormány semmi olyat nem fog tenni, ami az ausztriai mezőgazdaságnak ártana.

Prága, július 18. (Saját tudósítónktól.) A Ceski Slovo, Klofác lapja közli, hogy a cseh pártok szövetségének keddi ülésén történeteket szigorúan titokban tartják, de mégis kiszivárgott a hír, hogy a szövetségben szakadás állott be. Forst kereskedelmi miniszter helyzete tarthatatlan, de valószínűleg csak ősszel fog megválni tárczájától.

Bécs, július 18. (Saját tudósítónktól.) Gróf Sternberg tollából röpirat jelent meg „Appell an den Kaiser“ czimvel. Gróf Sternberg az imperializmust hirdeti és felszólítja a császárt, hogy hatvanéves uralkodói jubileuma alkalmából változtassa meg az alkotmányt és a kormányrendszert.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, július 18. Gabonatözsde. Zárlat. Buza irányzata szilárd, júliusra 91³/₈ K., szeptemberre 94 K., — Tengeri állandó, júliusra 52³/₄ K.

Csikagó, július 18. Terménytözsde. Zsir jul.-ra 8.72, tegnap 8.72, szeptemberre 8.95, tegnap 8.92. Szalonna short clear 8.87 tegnap, 8.93. Sertéshus szeptemberre 16.42, tegnap 16.32.

New-York, július 18. Terménytözsde. Gyapot. New-Yorkban 12.95, jul.-ra 11.70, okt.-re 11.69. New-Orleansban 12. Petroleum stand withe. New-Yorkban 8.45. Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178. Zsir. Vestern Steam 9.20, Rohe testvérek 9.20. — On 40.50—40.60. Réz 21.00—22.00.

EGYETÉRTÉS.

Július 15-én új előfizetést nyitottunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése most lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díjtalanul kapja a magyar család számára kiváló gonddal szerkesztett „Magyar Szalon“ című folyóiratot.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

A fürdő- és nyaraló-évszak alatt a lapot előfizetőinknek bárhova pontosan elküldjük, ha a címváltozást kiadóhatalmunkban idejekorán bejelentik. Ebben az esetben sziveskedjenek mindig legutolsó lakhelyük címét is közölni.

Mozgó képek.

Panaszos libák.

(Deszkafészer legsötétebb zugában ludketrecz, melyben hizó libák szorongnak és egymás közt gágognak.)

— Phüh! beh fáj a májam.
— Majd fáj még a nyakad is, ha belenyiszálnak.
— Ugyan ne juttassátok mindig eszembe a saktert.

— Hozzá kell szoknunk ehhez a gyászos véghez.
Az emberek is mindig emlegetik: „memento móricz... pórból lettél, porrá leszel.”

— Azt ő pornak nevezi.
— Csak legalább azok az asszonyok ne engedtek volna! . . .

— Igen bizony; ha nincs a ki töm és koppaszt, meghosszabbodik az életünk.

— Az embereknek valóságos szenvedése a tömés, meg a koppasztás. A nők még a fogukat is tömik és ha kivénültek a balekókból, vurcziákból, Palikból . . .

— Milyen ordináré beszéd ez!
— . . . Beállanak libatömőknek.
— És milyen hátatlanok!

— Mennyit köszönhetnek nekünk: Megeszik a husunkat, a vérünket, a zsirunkat, a májunkat; a tollunkkal írnak, melegednek, képviselőt választanak és végül, ha egymást butának akarják szidalmazni, azt mondják: „te liba! te lud!”

— Pedig van annyi eszünk, mint akármelyiküknek.

— A kapitóliumot is mi mentettük meg.

— A czedrusok hegyét is rólunk nevezték el Libanonnak.

— Ha az urak valamire czéloznak al-lud-álni szoktak s a vádlott is nagyon ludas, ha nem tudja kimutatni a libáját.

— Talán az alibijét?

— Libi vagy liba; az mindegy.

— A honvédek is a mieink képezik.

— Hogyan?

— Nos . . . a Ludoviceumban.

— Vagy úgy! A pozsonyi zsidók ezüsttálcán kövér ludat prezentelnek Mártonnapkor a királynak.

— Elég baj!

— Miért?

— Először is, ha az emberek megtudják, hogy a szülő szereti a ludfertályt, még több rokonukat fognak lémszárolni. Azután meg ezzel dokumentálják napnál világosabban, hogy melyik felekezet tart a magáénak.

— Már ti is mindenből felekezeti kérdést csináltok.

— Mi nem, hanem az emberek. Vagy tagadhatjátok, hogy a zsidóknak mi vagyunk a kedves állatai, a keresztényeknek a dísznők, a törököknek a birkák . . . rizszel, a kannibáloknak pedig a saját fajtájuk?

— Utálatos fajzat!

— Minden tettük gonoszság. És még azt merik mondani, hogy a legjobb párna a jó lelkiismeret.

— Az ám, ha fosztott ludtollal van tömve!

— Mennyit hazudnak, lopnak, csálnak!

— Ők ugyan nem mondhatják, mint mi, hogy a saját tollaikkal ékeskednek . . .

— Nem bizony. Még akkor is ránk szorulnak, amikor nótáznak. Ismered azt a nótát, amely így kezdődik:

„Száz liba egy sorban . . . ?”

— Hát ezt:

Még azt mondják, ha bort iszom
Piros lesz az orrom nagyon;
Lám piros a liba orra,
Pedig sohse mártja borbá.

— Ezek már régiek; most ez járja:

„Mert a Berta nagy liba, nagy liba . . .”

— Milyen hülye poézis!

— Lám még költeni is jobban — és többet — tudunk, mint ők!

— De ezt nem ismerik el. Csak azt emlegetik (már az iskolás gyerekek), hogy! „jobb egy ludnyak, tíz ludnyaknál.”

— Törne ki a nyelvük, ha gyorsan mondják egymás után!

— Meg ezt: „Legyen lud, ha követ.”

— Brrr! Már megint kezditek!

— Egészen libabőrös a testem! . . .

(Kétségbeesett hallgatásba merülnek, csak az asztalmas lihegésük zavarja a csendet.)

Rosta.

A pozsonyi lépfene-betegedések.

— Szakvélemények.

Budapest, július 18.

A veszedelmes baj, amely Pozsonyban eddig tíz embert követelt áldozatul, még mindig nagy izgalomban tartja a várost. A lappangó, szemmel nem látható bajtól rettegetve, a lakosság tartózkodik a husevéstől és mindenféle háziszerekkel iparkodik távol tartani magát a bajtól.

A hatóságok a legnagyobb erőfeszítéssel dolgoznak a kór lokalizálásán és a baj eredetének kikutatásán. A város és a földművelésügyi miniszter a legkiterjedtebb intézkedéseket tette. Ezek az intézkedések vonatkoznak egyrészt annak a felderítésére, hogy a földművelésügyi miniszter szakközegeinek az idevágó törvények és rendeleteknek megfelelő eljárása mellett miként és kiknek a hibájából történhetett a fertőzés, másrészt pedig oda irányulnak, hogy a baj terjedése megátoltassék és a további károsodásnak eleje vétsék. Így a miniszter kiküldötte a területre, ahol ezek a betegedések előfordultak, *Hutyra Ferenczet*, az állatorvosi főiskola rektorát, hogy a pozsonyi állategészségügyi főfelügyelő eddigi intézkedéseit vizsgálja felül, tartsa meg a bakterológiai vizsgálatot. E vizsgálat már eddig is megállapította, hogy az állategészségügyi szakközegek a legszélesebb körben tették meg a kellő óvintézkedéseket s arról is gondoskodtak, hogy a hatóságok tudomására jussanak a már megállapított törvény- és rendelkezések. Ezen jelentések következtében indult meg a fenyítő eljárás a felbári zugmészáros ellen, aki Pozsonyba becsempészte és az ottani mészárosoknak a lépfenével ragályozott hust eladta. A községi bíróság ellen, akinek a mulasztása, hogy a lépfene-eseteket eltilkoltattak, Pozsonyvármegye alispánja a fegyelmi eljárást folyamatba tette. A területen, ahol felmerültek a lépfene esetei, az összes állatállományt beoltották a lépfene-szérummal, úgy, hogy még a lehetősége is kizárassék a további ragályozásnak, ami eddig csakis azért történhetett, mert három községben eltilkolták az eseteket s a pozsonyi állategészségügyi felügyelőségnek a saját közegeivel megindított és eredménytelennel befejezett vizsgálat által kellett ezen eseteket megállapítania. Az újabb esetekről és az emberek megbetegedéséről forgalomba hozott hírek nem alapulnak valóságban. Darányi földművelésügyi miniszter ebben a kérdésben érintkezésképpen léptet gróf Andrássy Gyula belügyminiszterrel és így most mind a két miniszterium a legkíméletlenebb szigorral jár el a községek előjárásai ellen, akiknek a mulasztásai miatt kellő időben a hatóságok a lépfene szórványosan fellépett eseteiről tudomást nem szerezhettek.

A szigorú intézkedések talán rövidesen és minden nagyobb kár nélkül meghozzák a kívánt eredményt: a baj lokalizálását és a lakosság megnyugtatását.

Magáról a betegségről megkérdeztünk néhány orvosi kitűnőséget kiknek a véleményét alább adjuk:

Detre László,

a Jenner-Pasteur-intézet vezetője.

Bár a pozsonyi járványt személyes tapasztalatból nem ismerem, a járványnak meglehetősen tiszta képét nyertem a hírlapi közlésekből. Kétségtelen, hogy az u. n. béllépfenével állunk szemben, amely betegség lépfenével fertőzött beteg állapotban levágott állatok húsának megevése után fejlődött ki a szerencsétlenekben. Az ilyen hús pedig akkor fertőző, ha oly állatokból származik, amelyekben a betegség bizonyos előhaladottabb stádiumban van, amikor is a lépfene bacillusa már a szervezetükben mindenüvé eljutott. E bacillusnak két alakja van: az egyik a kb. 2/100 mm. hosszúságú pálczika, ez az az alak, amely az élő állat belsejében előfordul. Ha a pálczika alakú bacillus az állat testéből kijut a szabadba, ahol a levegő oxigénjével bőven érintkezik, akkor már 15 fok C. mellett is, de még inkább magasabb hőfokon, pl. nyári melegben a bacillusok belsejében tojásdad, rendkívül fényes testcskéké fejlődnek, az u. n. spórák. Ezek a spórák tartják fenn a lépfene-bacillus fajtáját, amennyiben összehasonlíthatatlanul ellentállóbbak, mint a bacillus maga. Egy pár évvel ezelőtt a lépfenét, főképp pedig azt az alakját, amely a külső

bőrlépfenével, az u. n. pokolvarral ellentétben belső lépfenének nevezetik, gyógyítani egyáltalában nem tudtuk. A bakterológiának legújabb vívmánya, a szérumterápia azonban itt is gyökeresen megváltoztatta a helyzetet. Arra a kérdésre, vajjon el tudjuk-e ma már érni, hogy az ilyen béllépfene-járvány lokalizált maradjon, vagy sem, véleményem a következő: Ha gondoskodunk arról, hogy egyrészt a marhák között az illető fertőzött vidékeken a marhák lépfenéje tovább ne terjedjen, amit ma már a profilaktikus oltásokkal egyrészt, a beteg állatok szérumozásával másrészt, meglehetősen valószínűséggel el tudunk érni, másrészt, ha a fenyegetett helyeken a legszigorubb husrendészeti óvintézkedéseket léptetjük életbe, akkor véleményem szerint minden megtörtént, ami a járvány elfojtása tekintetében ma emberileg kivihető. Minthogy ezen intézkedések, legalább is jórészt immáron végrehajtottak, kétséget nem szenved, hogy a pozsonyi lépfene-járvány ma már megszüntnek, vagy legalább is lokalizáltak tekintendő.

Dr. Purjesz Ignác.

Nagyon érdekes dolgokat mondott tudósítónk előtt a baj kórházi kezelésére és elszigetelésére vonatkozólag dr. *Purjesz Ignác*, a Rókus-kórház helyettes igazgatója.

A fővárosban — mondotta a kiváló orvostudor — körülbelül egy évtized óta nem emlékszem igazi lépfene esetekre. Elszórtan akadnak anthrax-megbetegedések és a kórházi kezelés ezekkel szemben is a legnagyobb elővigyázati rendszabályokkal él. A beteg a legteljesebben elszigeteltetik, külön ápolószemélyzetet kap, amely a kórház többi bejegyével semmi érintkezésben nem áll. A beteget szigorú vizsgálátnak vetik alá még bakterológiailag is s a kezelést végző orvosok csak teljes dezinficiálás után érintkeznek a többi beteggel. Ha aztán a baj valóságos lépfenének bizonyul, a kórház igazgatósága azonnal jelentést tesz róla a tisztii ügyésznek, aki viszont a maga hatáskörében széles alapú nyomozást indít annak megállapítására, hogy a baj hogyan támadt, a beteg hogyan került a fővárosba, érintkezett-e valakivel és kivel, mert csak ez a mód áll a rendelkezésre az esetleges infekció méreteinek kipuhatolására. Kétségtelen, hogy a lépfene csak fix infekcióképességgel bír, de már ez maga elegendő arra, hogy a legszigorubb övrendszabályokkal lépjen föl ellene a közhatalóság, nehogy széthurcolható legyen.

A kezelése a betegségnak mindig lokális jellegű s a gyógyító szérumon kívül operatív beavatkozásra is szükség van néha.

Réczey Imre.

Dr. *Réczey Imre*, egyetemi tanár a következőket mondotta a pozsonyi esetről: A pozsonyi esetet nem igen ismerem közelebbről, mert nem vagyok bakteriologus, de ha lépfene van Pozsonyban, az elég nagy baj. A lépfene az állati és emberi test szövetében rombol, de megtámadhatja a belső szerveket is, aszerint, hogy milyen körülmények okozták a megbetegedést. A baj maga egy szekundár infekció, amelynek többször halálos lefolyása lehet. A beteg testrészekben gumók alakjában jelentkezik a pokolvar. Ezek a lokális tünetek pedig operative kezelendők. A kelések nyomán szöveti elhalás áll be. A fertőző ereje fix, nem repülő fertőző, mint például a koleráé, de azért széthurcolható s így a fertőzött területeken rendkívüli övrendszabályok válnak szükségessékké. Gondolom, nyolcz esztendővel ezelőtt Budapesten is voltak szórványos lépfene betegedések. Valamelyik pályaudvarra lépfene bőrök érkeztek s azok a munkások, akik a bőrök lerakodásánál segédkeztek, csaknem valamennyien elpusztultak. A pokolvar nem föltétlenül halálos, ha nem általános jellegű az infekció. Általános infekciónál azonban nagyon gyors és nagyon romboló a hatás.

A tudós professzorok kijelentéseiből az domborodik ki, hogy a baj súlyos, de szanálása lehetséges, mert az infekció nem oly rohamos és repülő, mint más fertőző betegségnél. A hatóságok hihetőleg minden tőlük telhetőt el fognak követni, hogy ezt a szomorú szenzációt mihamarabb kipszittsák a világból.

AZ EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 18—25. szám.

Kiráj
ajándéko
kell, hogy
különöse
csauiak.

A sz
tiz a szé
hogy me
ünnepele
bizonyára
két györm
vel korm
jelentést
öfelsege
mint a s
szág a le
ségén. C
tartja a
nyul, m
mányána
utakon,
végelztil
lensége
nem bär
nek, hog
lálnak fe

A s
mert ő r
aki eltal
koz neki
szürke r
Arré
padisah
ajándéko
lehetné
az ajanc
zásául k

Egy
mének i
indult a
mondani
ne rakot
mint a l
És
annyi ba
csomagó
értékü
szereket
kodni.
és puszt
kell, hog
nek réve

És
jából ig
méteres
hogy a
külhatal
fenn. M
helyzete
tudja
áll a ba
Boszpor
melyik
jának.
külpolit

Napló
Paul V
6. N. Sz
4 óra 2
hold kö
perckor.

A J
A helygy
Ügyi min
tori Allan
és gazdas
Szalon n
Belépdij
9 órától
„Könyves
egész na
nyitva d
muzeum
Museum
muzeuma
10 óráig

UJDONSÁGOK.

A szultán szürkéi.

Királyunk barátsága jeléül két szürke mént ajándékozott a fényes porta urának. Mert tudni kell, hogy a padisah nagy kedvelője a lovaknak, különösen ha szürkék és különösen, ha lipicsuaiak.

A szultán különben már valóságos kultuszt tiz a szép lovakból. És ha valaki oly szerencsés, hogy megtekintheti a szelamlík szemképrázátató ünnepélyét, akkor az általános pompa közepette bizonyára fel fog tűnni a szultán kocsija elé fogott két gyönyörű ló is, melyet a felséges ur önkezeléssel kormányoz. Egy diplomata állítólag azt a kijelentést tette, hogy ha Abdul-Hamid szultán öfelsége országát is úgy tudná kormányozni, mint a szelamlíkon a két lovát, akkor Törökország a legboldogabb hatalom volna a földkerekségén. Csak hogy az a kéz, mely oly keményen tartja a gyeplőt, tehetetlennek, gyöngének bizonyul, mikor arról van szó, hogy az ország kormányának gyeplőit irányítsa azokon a zúg-ugos utakon, amelyeken ez a szerencsétlen ország a végelzúllás felé halad. Hiszen az egész világ elensége az ozmánok birodalmának és csak azért nem bántják, mert az éhes komondorok attól félnek, hogy a koncz körül veszekedve, egymást találnak felfalni.

A szultán ő felsége ezt talán nem is látja, mert ő mindenkit jó barátjának tart, különösen, aki etalálja gyengéjét és szürke méneket ajándékoz neki. A német császár nagy barátságának is szürke mének voltak a kufforrásai.

Arról természetesen hallgat a krónika, hogy a padisah ezeket a szürke méneket mily fejedelmi ajándékokkal szokta viszonzni. De sok fájó sebet lehetne behegeszteni Törökország testén azokért az ajándékokért, melyek a szürke mének viszonzásul külföldre vándorolnak.

Egy időben, mikor a szultán kedvtelése a szürke mének iránt köztudomású lett, de sok szürke mént indult a Boszporus partjaira. Bátran el lehetne mondani, hogy alig kötött ott ki hajó, mely partra ne rakott volna egy-egy pár pompás szürke lovat, mint a barátság zálogát.

És a szultán arca ragyogott a boldogságtól annyi barátság láttára és a jildis-ben egyre-másra csomagolták a legpompásabb ajándékokat. Mesés értékű szőnyegetek, drága szövöttek és ékszereket, mert a Padisah nem szokott fukarkodni. Inkább ürüljön ki a kincses kamara és pusztuljon el az ország, de a világnak látni kell, hogy a szultán mennyire örül a szürke mének révén tolmácsolt szeretetnek.

És Abdul Hamid szultánnak az ő szempontjából igaza is van. Más országban az uralkodónak méteres hosszu trónbeszédre kell megbirkóznia, hogy a közvéleménynek tudtul adhassa, hogy a külhatalmakkal a legbarátságosabb viszony áll fenn. Mennyivel egyszerűbb ennél Abdul-Hamid helyzete. Az ő népe a legnagyobb precizitással tudja megbírálani, hogy melyik országgal miként áll a barátság. Elég, ha ez a lojalis nép kiáll a Boszporus partjára és figyelemmel kíséri, hogy melyik ország milyen sürkét küldött uralkodójának. Ebből aztán véleményt alkothat a török külpolitika általános helyzetéről.

S - B.

Napló. Naplóról. Péntek, július 19. — Római kath.: Paulai Vincez. — Protestáns: Zorka. — Görög-ország: július 6. N. Szivessz. — Zsidó: Ab. 8. — A nap két: reggel 4 óra 21 perczkor, nyugszik: este 7 óra 49 perczkor. — A hold: két: délután 1 óra 33 perczkor, nyugszik: éjjel 12 óra perczkor.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4 órakor. — A belügyminiszter fogad délután 5 órakor. — A földmivéltésügyi miniszter fogad délután 6 órakor. — A belügyminiszteri Államtitkár fogad délután 2 órakor. — A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor. — A Nemzeti Szalon nyári kiállítása nyitva délelőtt 9 óratól este 6 óráig. Belépődíj 1 korona. — Az Uránia Kigő-téri szalonja nyitva délelőtt 9 óratól este 8 óráig. Belépődíj 20 fillér. — Állandó kiállítás a „Könyves Kálmán” múltéveiben (Nagymező-utca 37-39. sz.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum régészeti nyitva délelőtt 9 óratól délután 5 óráig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva délelőtt 10 óratól délután 5 óráig. — A Pótvárosi Múzeum nyitva délelőtt 9 óratól fél 2 óráig. — A földtani intézet Múzeum nyitva délelőtt 9 óratól fél 2 óráig. — A földtani intézet Múzeuma zárva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva délelőtt 10 óratól délután fél 1 óráig. — A Széchenyi múzeum meg-

tekinthető délelőtt 10 óratól 1 óráig, egy korona belépődíjjal. — A Történelmi Képcsarnok nyitva délelőtt 10 óratól délután fél 2 óráig. — Góbo-szoba nyitva délelőtt 10 óratól déli 12 óráig. — Az Iparművészeti Múzeum zárva. — A Közlekedési Múzeum nyitva délelőtt 9 óratól déli 12 óráig és délután 2 óratól este 6 óráig. — Az akvinkumi Múzeum nyitva egész nap. — A m. kir. orsz. levéltár oklevélkiállítása zárva. — A Technológiai Iparmúzeum és könyvtára nyitva délelőtt 9 óratól délután 1 óráig. — A nyilvános könyvtárak zárva.

— **Személyi hir.** Báró Bánffy Dezső v. b. t. t. nejevel és leányával, Dóra bárónővel Rohitsch-Sauerbrunn fürdőbe érkezett. — Dr. Grósz Emil, egyetemi nyilvános rendes tanár, a budapesti egyetemi szemklinika igazgatója, megkezdte négy hétre tejedő szabadságát. — Bogdanovics püspök ma Bécsbe érkezett.

— **Károly király Gasteinban.** Károly román király a legújabb rendelkezések szerint gyógykezelés végett a gasteini fürdőt fogja felkeresni.

— **Gróf Károlyi István betegsége.** A beteg gróf Károlyi István tegnapelőtt Nagykárolyba utazott. A beteg állapotában lényeges változás nem állott be. Családja gondosan ápolja és reméli, hogy a gróf meg fog gyógyulni, annál is inkább, mert fájdalmai ellenére nagy lelkierevel viseli baját.

— **Kitüntetés.** A király Dózsa Jánosnak, a brassói ipari szakiskola igazgatójának, Thiering Oszkárnak, a késmárki ipari szakiskola igazgatójának és Magyar Endrének, a kolozsvári ipari szakiskola igazgatójának az ipari szakoktatás terén szerzett érdemeik elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, továbbá az iparoktatás terén kifejtett buzgó tevékenységükért Schleich Miksa ipariskolai főművezetőnek a koronás arany érdemkeresztet, Bartos Oszkár és Pillsi Lajos ipariskolai művezetőknek pedig az aranyéremkeresztet adományozta.

— **Adományozás és kinevezés.** A király megengedte, hogy Perl Mórincz altábornagy, a 26. osztrák Landwehr-hadosztály parancsnoka saját kérelmére nyugdíjaztassék és ez alkalommal a tábornagyi címet és jelleget, ugyszintén a titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen adományozta. Ő felsége Leeb Károly vezérőrnagyot, a 2. hegyi dandár parancsnokát a 26. osztrák Landwehr gyaloghadosztály parancsnokává nevezte ki.

— **Miniszterek nyaralása.** Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter megkezdte nyári szabadságát és tegnap Eberhardra utazott, ahonnan legközelebb családjával együtt egy déltiroli fürdőhelyre megy nyaralni. Távolléte alatt Molnár Viktor államtitkár vezeti a kultuszminisztérium ügyeit. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter Herkulesfürdőn nyaral, ahová tegnap érkezett meg titkára dr. Pally Sándor kíséretében. A miniszter szalonkocsiját egy félreeső rakodóvágányra tolták, ahol reggel nyolcz óráig maradt. Utközben Temesvár állomásán Issekutz Aurél, Krassó-Szörénymegye alispánja, szállott be Kossuth Ferencz kocsiába s üdvözölte a minisztert. Reggel 8 órakor Tormay Dezső, Györfy Dezső orsovai főszolgabírók, Lévy állomásfőnök, Bene Sándor országgyűlési képviselő, dr. Arányi Vilmos, Kossuth orvosa és Issekutz Aurél brassó-szörénymegyei alispán jelentek meg az állomáson s üdvözölték a minisztert, aki Issekutz Auréllal beült a fürdő kétfogatu hintójába és a Rezső udvarban lévő lakásához hajtatott. A fürdőtelepet lobogókkal díszítették fel. Az épület bejárata előtt, az egész fürdőközönség élén Kolozsváry László fürdőfelügyelő és Gott Pál, Herkules község bírája üdvözölte a minisztert, ki szép szavakkal köszönte meg a lelkes fogadtatást. A fürdő zenekara a Rákóczy- és Kossuth-nótát játszotta. Herkulesfürdőn az a hir van elterjedve, hogy a jövő héten a miniszter öccse, Kossuth Lajos Tódor is pár napot tölt a fürdőhelyen.

— **Az egyetemről.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1907—1908. évre dr. Török Aurélnak az egyetem rektorává, dr. Kiss Jánosnak a hittudományi, dr. Csarada Jánosnak a jog- és államiudományi, dr. Lenhossék Mihálynak az orvostudományi, dr. Láncey Gyulának a bölcsészettudományi kar dékánjává és dr. Tangl Ferencznek az orvostudományi kar jegyzőjévé történt megválasztását jóváhagyta és nevezeteket a jelzett idő tartamára e minőségükben megerősítette.

— **Az Akadémia elnökei.** A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, dr. Berzeviczy Albertnek a Magyar Tudományos Akadémia elnökéül és dr. Than Károlynak a Magyar Tudományos Akadémia másodelnökéül az 1907. évtől 1910. évig terjedő időszakra történt megválasztását jóváhagyta.

— **Tolstoj távirata.** Tolstoj most maga czáfolta meg halálhírét. Londonba a következő távirat érkezett tőle: Teljesen jól érzem magam. Testileg és szellemileg egészen friss vagyok.

— **A pápa új syllabus.** X. Pius pápa új syllabus-t bocsátott ki. Az első syllabus IX. Pius pápa bocsátotta ki 1864. december 8-án. Ez a syllabus a kor tévedései ellen kel ki. Nyolczvan tétéle tiz szakaszba van szedve. Az első három pont a bölcsészeti kérdések ellen szól, a következő a szociálizmus, kommunizmus, és bibliai társaságok és a liberális katolicizmus ellen. Ezután kifejti az egyház teljes hatalmát és a katolicizmus egyedül igaz voltát. Következik az egyház és az állam szétválasztása ellen való tiltakozás, az egyház világi hatalmának erősítése a középkori pápák felfogása értelmében. Ezzel összefügg a 9. szakasz, amely azzal foglalkozik, hogy az egyházi állam megsemmisülése végeredményben szerencse volt az egyházra nézve. Az utolsó rész elátkozza a liberalizmust, és konstatálja, hogy a modern haladást, a civilizációt a római pápa el nem ismeri és megveti. Az új syllabus megjelenéséről a vatikán lapja, az „Osservatore Romano” ad hirt. Kiderül belőle, hogy a vatikánban a legszélsőbb reakciós felfogás győzött. A syllabus szerzője az inkvizíció szent kongregációja. Hatvanöt része hetvenötfele egyházi és bibliai eltévelyedést átkoz el. A szakaszok egyike megállapítja az index szükségességét és a német katolikusok ellen irányul. Az egész hangja arra vall, hogy Róma nem sokat szándékozik teketőrízni a renitens elemekkel. Dogmának nem tekintendő, de mérvadó az egész világ egyházaira. Az ellene felszólaló lelkészeket megrendszabályozzák. Szerzői között ott van első sorban Rampolla bíboros. Döntő csapást akar mérni ezzel minden reformáló tendenciára, első sorban a Németországból eredőkre.

— **II. Strassnov.** A horvát politikusok, úgy látszik, jó fejőstehenei a szélhámosoknak. Különösen dr. Frankra, a vezérre jár rá a rud. I. Strassnov is őt szemelte ki áldozatnak, II. Strassnov, polgári nevén Tenodi György is őt fejte meg. Tenodi, aki különben a 16. gyalogezred szökevénye, június 22-én egy garas nélkül érkezett Zágrábba és nyomban egy kis finom „üzlet” után nézett. Elment dr. Frankhoz és még néhány horvát politikushoz s ezek előtt egy Cist nevű lap szerkesztőjének, valamint egy nem létező titkos szövetség elnökének adta ki magát. E két alapon szerény ötven koronát kért Franktól, aki azonban ravasz politikusi léte először látni akarta a lapot. Tenodi, szegény, mit tehetett mást, nekihasalt egy kávéházban és két óra alatt telefirkált egy csomó papirost. A „kézirát”-okkal újra beállított Frankhoz, a ravaszhoz, akit ezek az iráskák teljesen elégittek. A pártvezér tehát készségesen leolvasta a „szerkesztő” ur kezeihez az ötven koronát, biztosítván őt, hogy hetenkint ennyi pénz rendelkezésére áll. Tenodi azóta vigan szedegette föl a pénzeket, amíg most fölsimerték és elfogták.

— **Az első kínai, mint német jogi doktor.** Berlinben az egyetem aulájában ritka ünnep volt ma. Jogi doktorrá avattak egy Ma nevű 26 éves kínai egyetemi hallgatót. Ez volt az első eset, hogy kínait doktorrá avattak német egyetemen. A promóción jelen voltak a berlini és a bécsi kínai követek is.

— **Himlőjárvány Franciaországban.** A toulousi lakosságot himlőjárvány tartja rettegésben. A betegség, amint onnan jelentik, terjedőben van és már Dijonra is átragadt. Dijonban eddig öt himlőmegbetegedés végződött halálessel.

— **Botró a házatón.** Berlin egyik utcájában egy olyan jelenet játszódott le, amely a rablőgyilkos Hennig Rudolf esetére emlékeztet. Az utcában levő szállodában tegnapelőtt este Wortmann Bruno nevű idegen bérelt szobát. Midőn tegnap reggel öt óra tájban a szálloda tulajdonosa végigment a szálloda folyosóján, meglátta Wortmann, amint egy szobából lépett ki, amelyben egy lökereskedő és egy utazó lakott. Amikor a két lakó felkelt, jelentették a szállodásnak, hogy az éjszaka folyamán ellopták aranyórájukat és pénzüket. A szállodás gyanúja azonnal Wortmannra irányult, aki egy-két erősebb argumentum után elő is adta, az elloptat pénzt és ékszereket. A tolvajt persze átadták egy rendőrnök, aki elvitte az őrszobába. A rendőrség lépcsőházában azonban Wortmann hirtelen félrelépte a rendőrt és lefutva az udvarra, átugrotta a szomszéd házat elválasztó vasrácsot, és felszaladt a kétemeletes ház padlására. Ott aztán egy padlás ablakán át a tetőre mászott, hogy a szomszéd ház tetőzetére juthasson és onnét azután elmenekülhessen. Ez a tetőzet azonban 2 méternyire volt tőle. A vakmerő tolvaj azonban nem törődött ezzel, hanem egy merész ugrással keresztülvetette magát a mélységen és azután végig-

kuszva a másik ház tetőzetén eltűnt üldözői elől. A rendőrség még eddig sem tudott a nyomára jutni.

Dinamit a gyorsvonat alatt. Egy utasokkal megtömött gyorsvonat veszedelméről érkezett hír, jelentvén, hogy tegnap este ismeretlen tettesek dinamittal fel akarták robbantani a Predeal felé robogó gyorsvonatot. Délután két órakor indult innen a gyorsvonat és este fél tízkor ért a hunyadmegyei *Branyicska* falu melletti *Maros-hidra*. A vonat átrohant a hidon s eközben hirtelen hatalmas robbanás történt. A vonat azonnal megállt és az utasok páni félelemben ugráltak ki a kocsi-közből. Csakhamar konstataáltak, hogy dinamit robbant fel. A robbanás ereje akkora volt, hogy a gyorsvonat utolsó kocsiját erősen megrongálta, a sineket felszakította s a hid szétzúzott vasszerkezetén keresztül a mélységbe hajította. A merényléről értesítették a piskii állomásfőnökséget, ahonnan munkásokat küldtek ki, akik bár egész éjszaka dolgoztak a pályatest helyreigazításán, reggelig még nem juthattak annyira, hogy a személyes áruforgalmat megindíthatták volna. A vizsgálat megállapította, hogy a sinre hat dinamit-töltést helyeztek el, amelyből azonban csak négy robbant fel. Megállapították, hogyha a töltények hamarabb robbantak volna fel, a gyorsvonat utasai közül egy sem maradt volna életben s a szétrombolt vonattal együtt lezuhantak volna a két méternyi mélységbe. — A merényléről az államvasutak igazgatósága ezt jelenti: E hónap 17-én a 602. számú budapest-predeali gyorsvonat ellen Branyicska és Déva állomások között a branyicskói hidon este 9 óra 52 perczkor dinamitmerénylet következett el. Közvetlenül a vonat elhaladása előtt az ártéri hid első nyílásának a második mezejében dinamittöltény robbant föl, amely a baloldali szint 58 centiméter hosszúságban szétrombolta. A sindarabokat a hidtől 30—40 méter távolságban találták meg. Egy keresztalpfának a baloldali sín alatt levő része teljesen szétforgácsolódott. A hidszerkezeten csak egy baloldali mellékfőszárló egyik szegvasa görbült el. A lokomotív ablakai bezúzódtak. Egyéb baj a vonaton nem történt. Az utasok és a személyzet közül senki sem sérült meg. A 602. számú gyorsvonat körülbelül egy órát késett. A robbanásról dr. *Rafaél* dévai ügyvéd, aki a gyorsvonaton utazott, a következőket mondja el:

Tíz órára járt az idő, midőn a branyicskai hidra ért gyorsvonatunk. Egyszerre óriási robbanás hallatszott s mintha egymásután többször löttek volna. Az ablakok betörték. Mi azt hittük, hogy belöttek az ablakon és mind a padlóra feküdtünk. A vonat ebben a pillanatban döcögögni kezdett. Az utasokon halálfélelem vett erőt és mindenfelé sikoltozás és jajgatás volt hallható. Egyszerre egy hirtelen zökkenéssel a vonat megállt. Az utasok kiugráltak. A vasuti személyzet az óriási füstben, mit a robbanás okozott, lámpással kereste a robbanás okát. A dinamit a talpfákát szétrombolta, a sineket meggörbítette és szétszórta. A vasutasok végig vizsgálták a hidat, azután a vonat óvatosan áthaladt a hid tulsó felére. A rémületől több nő rosszul lett és nem akartak a vasuti kocsi-közből visszamenni. Végre nagynehezen elindulhattunk és megérkeztünk Dévára.

A csendőrség még az éjjel megkezdte a nyomozást. Ma már azt hiszik, hogy nyomában vannak a merénylet elkövetőjének, vagy elkövetőinek. Ma reggel ugyanis a branyicskói szeszgyár egyik kocsiát főbelöve találták, amelyet a gyárban dinamittal dolgozó román munkások követhettek el. A merénylők tehát, nehogy a kocsi elárulja őket, inkább megölték. Megjegyzendő, hogy a románok már régen mondogatják, hogy a branyicskói hidat felrobbantják, hogy a magyar katonaság ne jöhessen át. Azután majd elbánnak a magyarokkal. A nyomozás megindítására ma reggel kiszállott a helyszínre Bigner kir. ügyész és Pap vizsgálóbíró. A csendőrségi nyomozást nagy apparátussal Gencsy csendőrszázados vezeti.

Rablók a hajón. A Volgán szerdára virradó éjjel a Lubinov gőzösön, amely Ochanszk felé haladt, tizenkét tagból álló rablóbanda megölt két katonát és egy rendőrbiztost és megsebesítette a hajó kapitányát, valamint egyik utasát. A hajó gőzházába bombát dobtak, amely használhatatlanná tette a gépet, mire a hajó megállt. A rablók azután behatoltak abba a részbe, ahol a postaszállítmányokat őrizték, lefegyverezték a postahivataltokat és harmincezer rubelt raboltak, mire csónakon elmenekültek.

Tanügyi áthelyezések. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Miklóssy* Sándor nagykállói állami főgimnáziumi r. tanárt a czeglédi állami főgimnáziumhoz, *Kunfalvi* Rezső czeglédi állami főgimnáziumi tanárt a budapesti VIII. ker. állami főgimnáziumhoz, *Dsida* Ottó budapesti VII. ker. kölső állami főgimnáziumi rendes tanárt a kaposvári állami főgimnáziumhoz helyezte át.

Nimródok. Rendes körülmények között ez az idő nem alkalmas arra, hogy a vadászatról és a vadászok-ról szó essék, mert most a nimródok pihennek. Legfőkébb, ha össze-összejönnek, mulattatják, szórakoztatják egymást hírekkel, amelyek megtörténhetek volna. Javarást azonban nem történtek meg. Amde, ha a „nagy“ vadra most nem is mennek a vadászok, „kis“ vadra néha-néha kirándulhatnak valamire. A pályaudvarokon lehet látni néhány eredeti alakot. Nehéz vadászruhájában majd megsül. Akkorákat izzad, hogy az ember megszánja. Aztán nyakából elől tarisznya lóg, balról jobbra vadászhaló lóg, jobbról balra kulacs lóg; a hátán turista-zsák lóg, a balvállán a bőrtokba bújtatott puská lóg, a jobb vállán pedig vászontáska lóg. Ahóna alatt a reggeli lapokat szorongatja, a jobb kezében pedig erősen markolja a zsinórt, amelynek végén a kutya ficzkázódik. Az így felszerelt nimród rettenetesen súlyosakat lépdelve jár-kel és igazán jól festene, ha egyszer a vezető-zsinórba, többször a saját lábába, sokszor a más lábába bele nem akadna. Így aztán, hol őt szidják, hol ő szid más; szóval, ahol egy ilyen nimród megjelenik, ott kész a veszedelem, a baj. Vannak, akik bizonyos áhitattal nézik a vadászni indulót, de vannak, akik gunyosan mustrálgatják, mert el nem tudják képzelni, hová a manóba megy ez a jóképi bácsi ezzel a rettenetes felszereléssel. Talán tigrisekre, avagy krokodilusokra.

Akad aztán olyan is, aki megembereli magát és meg meri kérdezeni.

— Ha meg nem sérteném, kérem, hová méltóztatik utazni?

— A Tátrába, uram!

— Ah ugy! miféle vadra?

— Galambokra vadászunk! — szól a nimród és mondana többet is, de nem lehet, mert kutyája egy másik vadásztársának kutyájával valami nézeteltérésbe keveredett és sietnie kell rendet csinálni.

A hadi léghajó. Előrelátható, hogy a léghajó tökéletesítése és a léghajózás fejlődése következtében a léghajónak nagy szerep jut a jövő háborújában. Különösen megfigyelésekre lesz alkalmas a léghajó s ezért szükséges, hogy a katonaság az ez ellen való védekezésre berendezkedjék. A léghajó magasan lebegő léghajó ellen csakis a tűzérőség tud operálni s ezért a német tűzérőség máris megkezdte ilyen irányú gyakorlatait. Az első ilyen céllovást Danzigban rendezték az öbölben. A lövőgyakorlaton két üteg vett részt. Az egyik üteg számára az esszeni Krupp-czégnél tíz centiméteres aczéltaraczkot rendeltek. A célbalövéshez a berlini katonai léghajós-osztály néhány száz köbméter nagyságú léggömböt hozott. A gömböt a parti ütegtől négy-öt kilométernyire ezer méter hosszú kötéllal gőzhajóra erősítették, vagy alkalmas szélben a partról szabadon bocsájtották, s midőn az üteg előtt elszállt, rálöttek. Az első gömb háromszáz méter magasságban, körülbelül hat kilométernyire röptül el az üteg előtt. Az üteg egyszerre hat ágyúval rálőtt, de eredménytelenül, a második tüzelésnél a léghajó szemmel láthatóan megingott, a harmadik ösztűz után a gömb összcscukódott s a tengerbe esett. Érdekes volt a taraczküteg lövése kaptiv-léghajóra. Az első léghajót három kilométernyire az ütegtől négyszáz méter magasra engedték. Az üteg első ösztűzélése, háromezer méterre állított irányzékkal, elment a gömb fölött, erre kétezernyolczszáz méteres irányzékkal löttek s találtak is, de a gömb csak a harmadik ütegössztűre kezdett leszállani, leszállás közben érte azután a negyedik ösztűz. A huszonnégy ágyú-lövés a léggömbben százötven lyukat a kosár falában tíz lyukat ütött s a kosarat tartó aczéldrót-kötelek közül hármát keresztülszakított. Egy másik próbánál, hat kilométer távolságban röptülő léghajóra löttek. E próbánál tizenhat perc alatt hat ágyú harminczhat lövéssel kétszázharminczöt lyukat lőtt a léggömbbe. A próbánál általában azt tapasztalták, hogy a léghajó leküzdésére legjobb egyszerre több ágyúval s gyorsan löni. A lövésnél kitűnő eredményt értek el s ha egy ellenséges léghajó a tűzérőséget hat kilométernyire megközelíti, biztosra vehető, hogy azt pár perc alatt megsemmisítik.

Házasságok. *Somozy* Miksa e hó 30-ikán vezetni oltárhoz a dohány-utcai izraelita templomban *Weisz* Rózi kisasszonyt.

Borbolyai *Gebhardt* Józsefnek, Sopron város nyugalmazott polgármesterének leányát, *Elszt*, eljegyezte *Kühnel* Gusztáv, a kassai 6. tűzérőzd főhadnagya.

Guttman Marczí nagybecskerekí szőnyeggyáros e hó 23-án házasságot köt *Ormos* Juliskával dr. *Ormos* Jenő hódmezővásárhelyi ügyvéd leányával.

Katonai zavargások Perpignanban. A perpignani Puig-téren a gyarmati katonák polgári egyenekkel összeverekedtek. Már hosszabb ideje tapasztalható volt a kaszárnyákban bizonyos nyugtalanság, amelyet néhány kötekedő polgár és katoná ismételt összejövetései idéztek elő, amelyekben rendszeren a katonák húzták a rövidebbet. A katonák éppen ezért boszút esküdtek a polgárok ellen. Most néhány napja 3 közkatona, előzetes megbeszéléshez képest, megállott a puig-téri dohánytözsde előtt; tőlük pár lépésre polgárok álldogáltak, akiket a katonák éppen provokálni akartak. Hogy voltaképpen melyik csoport kezdte a támadást, azt nem lehet megtudni, csak annyi tény, hogy a szidalmazás közben egyik katoná elordította magát:

— Előre!

Abban a pillanatban az oldal-utczában addig rejtve volt 50 gyarmati katoná, oldalfegyvertiket a kézben tartva, rohant a térre és megtámadta az ott levő polgári lakosságot. Ezek persze elfutottak a fenyegető roham elől, a katonák azonban üldözőbe vették a menekülőket. Több menekülő a kaszárnyával szemben fekvő Magnan-kávéházban eltorlasztotta magát, a nekivadult katonák azonban kövekkel bevették a kávéház ablakait, honnan a bennlevők egyike 2 vagy 3 revolverlövést tett a támadókra. A lövés zajára csendőrök jöttek a helyszínére; a nyugalom helyreállítására irányított minden törekvésük azonban sikertelen maradt. A lövések után ugyanis a katonák még jobban feldühösödtek és most már a kaszárnyába rohantak fegyvereikért és egyuttal társaikat is segítségül hívták. Ilyen módon a térre özönlött katonák száma meghaladta a háromszázat. A boszúért lihegő katonákat sem az őrségek, sem az altisztek, sem pedig a csendőrség nem tudta a kaszárnyába visszatartani. Fegyvereikkel, oldalfegyvertikkel beszáguldozták a környékbeli utcákat és kivétel nélkül, mindenkit üldözőbe vettek. A rendőrségnek nagynehezen sikerült megfékezni a katonákat, akik aztán visszavonultak a kaszárnyába.

Csörepedés Budán. Ma délután két órakor Budán, a Szegényház előtt megrepedt a vízvezeték egyik főcsöve s a hatalmas erővel kituduló víz fölszakította a kövezetet és az egész utcát előntötte. A közlekedést azonnal megszüntették. A vízvezeték igazgatósága megtett minden intézkedést, hogy a bajon segítsen.

Női löverseny-egylet. A löverseny ellenségei bizonyára nem szívesen hallják majd a hírt, hogy Párisban külön női löverseny-egylet alakult „Societe hippique des Dames de France“ néven. Az egylet első nyilvános szereplését az ősszel kezdi meg egy versenynyel. Az csak természetes, hogy ez az egylet erős versenytársa lesz a már fennálló egyletnek és hogy a kiváncsiság olyanokat is kicsal majd a női löverseny-egylet versenyeire, akik különben nem szoktak kijárni. És valószínűleg a párisi nők nem fogják megelégedni azt, hogy nekik külön versenyek legyenek, hanem támogatni fogják a női szoké eszmét is. Amerikában már akadt néhány vállalkozó szellemű nő, aki felcsapott szokénak; és csak természetes, hogy most már lesznek követők a francia hölgyek között is. Tessék most már elképzelni, azt az embertömeget, amely a párisi nők löversenyeire kimegy, ha női szokékat is láthat. Ez a nem mindennapi látvány elfelejtet majd jó tanácsot, fogadalmat, esküt, eifelejtet nemes célt, száz és száz mentő ideát, mert maguk a löversenyek ellen harcolók is ott lesznek a nézők között. Sőt még a fogadók között is. Erre mernék fogadni. De az is bizonyos, hogy ha sokan bosszankodással veszik mindezt tudomásul, lesznek, akik örvendenek. Először is a karrikatura rajzoló, no meg a tréfás karcolatok írói. Ezek új és sokáig ki nem merithető témát kapnak. Ki is fogják aknázni. De örvendenek bizonyára a női mozgalmak ellenségei is. Új anyagot kapnak annak a bizonyítgatására, hogy a feminista mozgalmak mindenféle túlzásokba ragadják a nőket és így a káros visszahatás előbb-utóbb bekövetkezik. A minthogy igaz is.

Öngyilkos igazgató. Braunsweigban a Konkordia vegyi gyár igazgatójának, *Meier* August eliskasztotta több alkalmazottjának a kaucióját. A károsultak jelentést tettek a rendőrségen, amely két rendőrtisztet küldött az igazgató lakására, hogy fogják el. *Meier* a rendőröktől engedelmet kért, hogy a szomszéd szobában néhány falatot ehessen, s mikor bement, cziankálit ivott ő is, meg a felesége is. Mire a rendőrtisztek már észrevették, mind a ketten haldokoltak. A mentők kórházba akarták őket vinni, de még utközben meghaltak a kocsi. Egy gyermekük maradt: egy nyolcz esztendő lányka, aki gondozó nélkül, rokotalanul áll a világban.

Eltávolított kétéjtű sas. Kassán a tegnapi nappal az ottani kaszárnya épületekről eltávolították a kétéjtű sas és egyuttal az eddigi német felírást és ennek helyébe mindenütt magyar felírást alkalmazták.

— **A pápa kitünteti Meneliket.** Az Itálie jelentése szerint a pápa Bernard Mária kapuczinus atyát, a harrari bélpoklos kórház igazgatóját, aki holnap Abyssiniába utazik, megbizta, hogy Menelik királynak a Szent-sir-rend nagykeresztjét, Taitu királynéknak pedig a Bizanci Madonna mozaik képét adja át. — A kórházigazgató ezenkívül még több kitüntetést visz magával, a többek között az elhunyt Rasl Maconnen fia részére is.

— **Önfeláldozó életmentés.** Bencze Pál fuvaroskocsis lovai ma délután a Múzeum-köruton egy automobiltól megriadtak és féktelen vágatással rohantak a Kálvin-téren át be a Baross-utczába. Bencze Pál fuvaroskocsis, aki gyalog követte volt lovait a szekér mellett, kénytelen volt a gyeplőt hamarosan elengedni s a megvadult állatok magukkal vonszolták a gazdátlan kocsit, amelyen csak egy asszony ült kétségbeesett rémületek közepette.

A Baross-utczai Wenckheim-palota előtt állott fuvarteherre várakozva egy másik fuvaros ember, névszerint Müller Sebestyén. Aki, mikor a szárguldo kocsin ülő asszony veszedelmét észrevette, gondolkodás nélkül segítségére sietett a szorongatottnak. Müller a rohanó lovak elé vetette magát és megragadta a zablát. A megvadult állatok azonban őt is magukkal ragadták, fölvszolták a járdára és végül egy falhoz szoritották a szerencsétlen embert, aki azonban mindaddig el nem eresztette a kantárszárát, amíg a rohanó lovakat megállásra nem bírta. A kocsin ülő asszonynak az ijedségen kívül nem történt egyéb baja, a bátor életmentőt azonban haldokolva szállították a II. számú sebészeti klinikára, ahol Czövek Sándor rendőrfogalmazó nagy kimélettel még az éjjel kihallgatta a szerencsétlent.

Derék cselekedete alighanem az életébe kerül majd szegény Müller Sebestyénnek.

— **Nagy szerencsétlenség Now-Yorkban.** New-Yorkban a múlt éjszaka a nagy villamos vasuton nagy szerencsétlenség történt. A 10. utca közelében egy villamos kocsin, amely zsufova volt olasz munkásokkal, az ülőhelyekért dulakodtak, sőt az olasz munkások késsel akartak maguknak helyet szorítani. A birkózó olaszok közben behatoltak a vezető rekesszébe, aki nem tudta elindítani a kocsit. Ekkor egy mögötte robogó villamos kocsin beleszaladt és a nagy összeütközéstől mind a két vagon kisiklott. Nagy rémület támadt. Az utasok attól féltek, hogy a lefordult két kocsi a mélységbe fog zuhanni és mindenki eszeveszetten menekülni akart. A férfiak irtalmatlanul legázolták az asszonyokat, gyermekeket. Közben a két kocsi a villamos áramtól szikrát fogott és lángba borult. Ötven sebesültet a kórházba vittek és sokan közülök halálukon vannak. A kocsivezetőt letartóztatták, noha nem oka az összeütközésnek.

— **Konyhamlások dinasztija.** A „Háztartás” olvasóinak gyásza van: Meghalt a szakácsok nesztora, a világhírű Alphonse Gouffé szakácsművész. Ez a hír a falánkok, torkosok, nyalánkok és leginkább az ingyenczek körében őszinte fájdalmat fog okozni. Ismét egy olyan emberrel kevesebb tapossa ezt a sárteket, aki nemcsak konyvasztani, hanem főzni is tudott. A Gouffé-család már sok jeles szakácsot nevelt a jól enni szerető emberiségnek. Utolsó sarjai, a most elhunyt Alphonse és két fivére: Jules, akinek híres szakácskönyvét angolra is átültették s akit Viktória királynő „Maitre patissier”-jének nevezett; végül Hippolyte, akinek a legszerényebb hatáskör jutott: ő „csak” a gróf Schuvalow konyhafőnöke volt. A most elhunyt Alphonse Gouffé 95 évét élt és kétségkívül most is csak azért halt meg, mert ő, aki egész életében süttött-főzött, végre szintén jóllakott — az étellel.

— **Elgázolt négyesfogat.** Az aradi motoros tegnap éjjel csaknem rémes szerencsétlenségnek lett az okozója. Arad és Máriaradna közt áthajtott a vasuti sinen Jausz felügyelő kocsija, amelyben Jauszné és két kis gyermeke ültek. A kocsiban ülők a sötétben nem vették észre a sebesen közeledő motorost, mert azon állítólag nem volt lámpa és a gép nekiment a kocsinak. Emberéletben különös szerencse folytán nem esett kár, de a kocsi darabokra tört és a lovak azonnal kimultak.

— **Megszökött beteg.** Érdekes eset történt tegnap a károlyi kórházban. Vasárnap este ugyanis súlyos sebesültet hoztak be Jasztek Lajos hajóselegényt, kit egy korcsmai verekezésben alaposan összeszurkáltak. Egyik elsőemeleti kórteremben helyezték el és mert állapota nagyon veszedelmes volt, az orvosok nagy nyugalmat rendeltek neki. Ma reggel aztán, amikor az apáca bement a kórterembe, észrevette, hogy Jasztek Lajos ágya üres. Az éjszaka megszökött és magával vitte a kórház ruháját is. Valószínű, hogy azért szökött meg, mert valami bínt követni el.

— **Bolgár bélyegok.** Sztojanovics Iván, a bolgár posta- és táviradaigazgató vezérigazgatója és Mrkvicska J. V. festőművész, a szófiai szépművészeti iskola igazgatója, Budapesten időznek, hogy a bolgár postabélyegeket Budapesten készíttessék. Szalay Péter államtitkár ajánlatára és közbenjárására révén Morelly Gusztáv a postabélyeg metszését, az államnyomda pedig a szükséges tömlap elkészítését és a bélyegok nyomtatását már el is vállalták. Ez az első eset, hogy külföldi postaigazgató nálunk szerzi be ilyen műszaki szükségletét, ami újabb bizonyítéka a magyar iparművészet térhódításának.

— **Az utcán.** Késő este van már és egy társaság — három hölgy és egy fiatal ember — vidáman, nevetgélve iparkodik a kirándulásról hazafelé. Az ur azzal mulattatja a társaságot, hogy mindenféle rémes dolgokat, ijesztő történeteket mesél. A hatás természetesen biztos, mert a társaság elhagyott, embertelen vidéken ment.

Egyszerre ijedten álltak meg: az uton sikoltás hallatszott.

— Valami baj van! — suttogták a nők.

Figyelték. A sikoltás csakhamar ismétlődött, még pedig közelebből.

— No... no... csak nem kell megijedni mindjárt, — biztatta a férfi az asszonyokat, akik remegve, sápadtan ügyeltek minden neszre.

— Segítség! segítség! — hallatszott ismét és egy rohanó nő tünt fel az ut kanyarulatánál. Utána szitkozódva, lármázva szaladt egy férfi. Csakhamar elérte az asszonyt, a földhöz vágta és ütlegetni kezdte.

— No nézd azt a barnót! — kiáltá idegesen a fiatalember, még agyonveri azt az asszonyt! És nem hallgatva kérő, marasztaló szóra, odasietett.

— Ne bánts az az asszonyt! — szólt erélyesen a férfira.

Ez egy tagbaszakadt, marcsona alak volt. Valami kertészlegény. Sötétben nézett a beavatkozóra.

— Táguljon innen, míg késő nem lesz! — és azzal ismét ütötte, verte a jajveszékű asszonyt.

Ekkor már innen is, onnan is többen siettek elő, — de senki se mert beleavatkozni. Csak a fiatalember nem hagyta a dolgot. Odaugrott és megkapta a dühöngő karját.

— Ejnye, aki áldója van... Lódulj! — mordult fel a kertészlegény.

— Ne bánts az a szerencsétlent. — És a fiatalember nem tágitott.

— Derék ember! — szólt az egyik a bámulók közül.

— Legény a talpán!

— Éljen! bravo!

A kertészlegényt izgatta a sok megjegyzés, hirtelen megragadta a fiatal embert és a földhöz vágta. Ez talpra ugrott és orron ütötte a legényt, aki most annál dühösebben támadt. Kiméletlenül fejbe vágta a fiatal embert, egyet rugott rajta és elszaladt. Amint senkinek se jutott eszébe eddig segítségére sietni, most senki se sietett a menekülő után, hanem, mikor látták, hogy a fiatal ember alétan összeesik, — lassan-lassan elszállingóztak.

— Mit kezd ki egy ilyen vadállattal! — szólt az egyik.

— Egyáltalán mit avatkozik bele, ha semmi köze a dologhoz — szólt a másik.

— Ugy kell neki! — szólt a többség, majd más-kor nem lesz kedve a mentő szerepére vállalkozni.

Aztán otthagyták az elaléltat hozzátartozóival együtt...

— **Robbantás egy márványhegyben.** A napokban történt meg Carrarában annak a márványhegynek a robbantása, amelynek előkészületei már évek óta folytak és amelyhez hasonló még Olaszországban sem fordult elő. Mintegy 1200 méter magasságban a tenger színe felett egy negyven méter mélységű aknárt furtak a hegybe, amelyet 8000 kilogramm legerősebb hatású robbantóanyaggal töltöttek meg. Ennek a robbantóanyagoknak ereje hat millió köbméter gáznak felelt meg, amelyre még 25 kilogramm lögyapotot tettek és amelyhez villamoshuzal vezetett. Az egész környék tele volt kíváncsiakkal és idegenekkel, akik a ritka látványnak tanul akartak lenni. Számos szobrász, köztük Leonardó Bistolfi, Marchese Clemente Origo és Caro Fontana, több festő, köztük Nomellini és sok szenátor volt jelen. A vasuti igazgatóság, amely a robbantást vezette, két külön vonatot bocsátott a kíváncsi nézősereg rendelkezésére, amely vonatok a vendégeket a helyszínére szállították. A rendezőség D'Annunziót hívta meg, hogy jelt adjon a robbantásra, aki azonban elkésve jött és helyette egy szép leány, Garibaldi Gemma, intett a zászlóval, amit az összes jelenlevők izgatottan vártak. Néhány pillanattal mulva a völgyben hangzó harsonák zenéjét egy hirtelen robbantás néमितotta el. A megrepedt hegy a lábától a csucsáig megmozgott, belsőjéből

sűrű füst tödült a szabadba és a mérhetetlen számu márványtömb, mint egy mesebeli lavina omlott a völgybe lefelé. Az egész hegy olyan volt, mintha gigasi kezek darabolták volna össze.

— **Vérongzó örült.** Nagy vérengzést vitt véghez családtagjai közt egy hirtelen megőrült ember. D'Albert Viktor olasz munkás a Maglódi-ut 89. számú házban lakott feleségével és három gyermekével. A család éppen ebédhez ült, amikor D'Alberten kitört az örület s hatalmas konyhakést ragadva, szurkálni kezdte a feleségét. Mikor az asszony fájdalmasan sikoltozott, az örült embert gyermekeihez rohant és azokra akart lecsapni. Ekkorra már a ház lakói is megjelentek az olasz lakásában s nagy nehézség árán ártalmatlanná tették a szerencsétlen munkást. Az asszony sebeit egy közelben lakó orvos kötözte be. D'Albertot pedig beszállították a lipótmezei elmeorvóintézetbe.

— **Ki elhullott sertést árusított.** A III. kerületi előljárásnál annak idején — mint már megirtuk — feljelentést tettek Ruzicska József hentes mester ellen. Kinek üzlete a Szentendrei-ut 26. sz. alatt van. Ruzicskát azzal vádolták meg, hogy a környék elhullott sertéseit szokta összevásárolni, s üzletében a romlott húsból készült hentes-árakat árusítja. A vizsgálat során beigazolódott, hogy a feljelentés adatai megfelelnek a valóságnak. Ruzicska valósággal rendszert üzött azzal, hogy az elhullott sertéseket a szomszédos falvakból, különösen Budakalászból szedte össze s feldolgozta. Az előljárásnál Szentés fogalmazó ma mondott ítéletet Ruzicska fölött és a bűnös henteset 500 korona pénzbírsággal sújtotta. A budakalászi parasztgazdák ellen a pomázi szolgabírósgy indított ugyanebből az ügyből kifolyólag vizsgálatot.

— **Villámcsapás a kompa.** A szatmármegyei Cseke és Badalló községek között kompforgalom tartja fenn az összeköttetést a Szamos folyón keresztül. Tegnap hat csekei gazdaember öt lóval a kompon Badallóra akart menni. Utközben beborult az ég és a villám a kompa csapott. A kompa széjjelment és a rajtalevők a rohanó folyóba estek. Négy ember és az öt ló mind odavesztek részben a villámcsapástól, részben a folyóba zuhanva, a víz elragadta őket. Két ember élve nagynehezen megmenekült.

— **Haláloság.** Fiáth Imre földbírtokos 66 éves korában Fiáthjtorban meghalt. Halálát kiterjedt előkelő rokonság gyászolja.

— **Gyöngyössi Aranka színművész.** Az Érsekújvárról Budapestre jövő vonat egyik kalauza észrevette, hogy Nagymaroson egy feltűnően elegáns hölgy száll a vonatra, kinek viselkedése azonban oly különös volt, hogy a kalauzban felköltötte a gyanút. És csakugyan alig hogy a vonat elhagyta Nagymarost, észrevette, amint az elegáns hölgy keze betévedt egy ur zsebébe és egy jól meg-tömött pénztárczát vont ki. A kalauz a tolvaj utast Kőbányán átadta a rendőrségnek. Bevitték a tizedik kerületi kapitányságra, ahol erélyesen tiltakozott a letartóztatás ellen, mert ő Gyöngyössi Aranka színművész. A megmozgás alkalmával aztán arra a fölfedezésre jutottak, hogy a tolvaj férfi és valódi neve Nocsí István, akinek foglalkozása a zsebtolvajlás. A X. kerületi kapitányságról bevitték a tolonczházba.

— **Felhőszakadás Bécsben.** Megirtuk tegnap, hogy Bécsben és környékén szerdán óriási felhőszakadás pusztított. A kár, amelyet az elemek okoztak, sokkal nagyobb, mint első perczen gondolták. A neuwaldegg, dornbaki és hernalszi völgyekbe óriási víztömegek zuhantak alá, úgy, hogy az odavivő utak néhány perc alatt teljesen víz alatt állottak. Pinczék és földszintes lakások vízzel teltek meg. Főleg Neuwaldeggben volt nagy a veszedelem, úgy, hogy számos lakót ki kellett lakoltatni. Az istállókban sok állat pusztult el. A közuti vasút forgalma több óráig szünetelt. Több házat alá kellett támasztani. Ugy látszik, hogy a felhőszakadásnak több gyermekélet is áldozatul esett. Egy Eisberger nevű üzleti szolga azt beszéli, hogy tegnap fölment az Exelbergre, ahol meglepte a felhőszakadás; kénytelen volt egy fára fölmenekülni, ahonnan csak néhány óra mulva mászhatott le. Több gyermeket látott az erdőben, akik fát kerestek és akik szintén meglepett a katasztrófa. Eisberger azt hiszi, hogy ezek a gyermekek elpusztultak a vízben, mert még ő maga is csak nehezen tudott megmenekülni.

— **A nagy meleg.** Filadelfiában a nagy meleg miatt egy ünnepélyen résztvevő néptömegben ezernél több ember rosszul lett. — A kórházak tul-zsúfoltak.

— **Kirándulás az Aldunára és Herkulesfürdőre.** A természeti szépségekben gazdag Alduna megtekintésének és a kies fekvésű Herkulesfürdőben való időzésnek megkönnyítésére 30 napig érvényes mérsékelt áru menettérti jegyek adtak ki Budapest keleti és Budapest nyugati pályaudvaron. E menettérti jegyekkel a keleti pályaudvartól Zimonyig vagy a nyugati pályaudvartól Bázisig vasuton, Zimontólilletőleg Bázisától Orsováig hajón és Orsovától, esetleg Herkulesfürdői megszakítással és tartózkodással, ismét vasuton tehető meg az út. Az I. és II. oszt. jegyek a vasuton gyorsvonattal, a hajón első helyen, a III. oszt. jegyek a vasuton személyvonattal, a hajón a második helyen való utazásra jogosítanak. Az utazás az esetleges zimonyi vagy bázisai és orsovai tartózkodáson kívül a vasuti vonalakon háromszor, a hajóuton egyszer megszakítható. E menettérti jegyek árai a következők: Budapest keleti pályaudvar: I. osztály 54 K 80 fillér, II. osztály 39 K 60 fillér, III. osztály 21 K 20 fillér. Budapest nyugati pályaudvar: I. osztály 53 K 50 fillér, II. osztály 37 K 50 fillér, III. osztály 19 K 70 fillér.

— **Arviz Porosz-Sziléziában.** A Neisse áradása komoly veszedelemmel fenyegeti Brieg kerületet. Löwen városa alatt gátszakadás történt és a víz nagy területeket elborított. Más gátakat is veszély fenyeget. Briegből katonaság indult a mentési munkálatokra. A gátak védelmén nagy erőfeszítéssel dolgoznak egész éjjel.

— **Rendőri hírek. Tűz.** A Rottenbiller-utca 32. számú szódagyár gépházának teteje ma reggel kigyuladt. Mire a tűzoltók megérkeztek, az alkalmasítottak eloltották a tüzet. — **Öngyilkos beteg.** Ma délelőtt a Murányi-utca 16. számú házában levő lakásán Berger Nándor fölakasztotta magát s mire észrevették, meghalt. Az öngyilkos idegbajos ember volt s egy ilyen rohamában követte el tettét. — **Szerencsétlenség.** Millicherich Pál munkaközben a Fehérvári-ut 10. sz. házában építkezésénél az állványról lezuhant. A mentők a Réczy-féle klinikára vitték. — **Lopások.** Beer Frigyesné Mária Terézia-tér 15. számú lakására tolvajok hatoltak be és elloptak onnan több száz korona értékű ezüstneműt. — **Özv. Kocsch Sándorné** Ferencz-körút 14. számú üzlethelyiségét álkulcsal felnyitották s egész csomó holmit elvittek a tolvajok, többek közt arany- és ezüstneműt is. — **Szekeres Imre** zsebéből a Rákóczi-uton a villamoson egy ügyes zsebtolvaj kilopta az aranyóráját. A tolvajokat nyomozza a rendőrség. — **Eltűntek.** A rendőrség ma a következők eltűnését jelentették be: **Besenczi Mihály** 15 éves lakatos-tanoncz (Ujpest, Virág-u. 14.), **Vábk Matild** 15 éves gyári munkásnő (Visegrádi-utca 8.), **Sonkoly Mártonné**, szül. **Kőrösi Rozália** 28 éves munkásnő (Baross-utca 41.), **Kandlet József** 39 éves kocsis (Zápolya-utca 38.), **Steiner Armin** 15 éves cinkografus-tanoncz (Dob-utca 18.), **Damatár Erzsébet** 16 éves varrónő (Királyi Pál-utca 10.), **Major Imre** 15 éves szabótanoncz (Király-utca 73.), **Radics Mihály** 40 éves nős kocsis (Ornag-utca 10.) számú lakásáról. Továbbá **Kloska Mária** 15 éves napszámosnő (Czinkota), **Jánosi Sándorné** szül. **Nagy Erzsébet** (Jászfényszaru) Budapestre jött s itt citűnt. **Fodor Ilona** (Debreczenből). Állítólag Budapestre jött. **Háry Istvánné** (Madách-utca 3.), **Klein János** cinkografus tanoncz (Rákos Szentmihály), **Gesztyrich Antalné** szül. **Simon Emma** 19 éves, amíg a férje, aki zenész, a Városligeti Szinkörben játszott, eltűnt Óvoda-utca 41. számú lakásáról. **Steiner Simon** 15 éves esztérgálytanoncz a Szóvetségi-utca 39. sz. lakásáról tűnt el.

— **A pénzsóvár végzeté** egyike azon nagyszerű képeknek, melyeket fényes heti műsora keretében mutat be az Apolló Színház. A kifünő kép egy a más pénzére éhes paraszt gyilkos tettét és lelkiismereti furdalásait adja elő reális módon.

— **Megérkeztek** dus választékban uszó-öltönyök, női-, gyermek-, férfi- és mindennemű frottirozó és fürdő-árak Rösleinél, Budapest, V., Harmincz-ut. és József-tér sarok.

— **Bob-hashajtó a legkellősebb, 10 f.**
— **Zászlók,** czimerek, minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Arjegyzék ingyen.

— **Nászajándékok** Rothauser, Deák-tér 6. sz.
— **Fodor-féle** vivóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermekkorra és vivásra.

— **Szenved ön lábázadásában?** Akkor rendelje a „Sudor“-t Alexander János gyógyszerésznél, Szolnokon. Ara 3 korona 40 fillér utánvéttel.

— **Nemcsak url házak, szegény házak,** hanem az egész országban mindenütt egyedül az **Alföldi fehérkereszt sósorszeszt** veszik, mert ez a létező sósorszeszek legkiválóbbika. Az **Alföldi fehérkereszt sósorszeszt** az e czélra lepárolt középárpálat-szeszből gyártatik és így ment minden idealkatrésztől. Hatása meszeszerű.

Különös esetek.

Budapest, július 18.

Ha Rampolla bibornok volnék, dehogyan adnék ki új syllabust. Szigorú, kérlelhetetlen syllabust. Ha Rampolla biborosnak volnék, aki nemcsak szent férfiú, hanem — s ez itt a fő — igen eszes politikus is.

Nem átkoznám ki kérlelhetetlenül a liberalizmus, a szocializmus és egyéb bűnös anarchiák vallóit. Ezek ugyanis már többé ugysem hívői az egyháznak és így az egyház átkának sem. Nem hisznek benne, tehát nem fog rajtuk. A középkori Rampollák, ó azok sokkal gyakorlatibb politikusok voltak! Le tudták vonni a konzekvenciákat. Csak addig átkoztak, ameddig a tényleges, valódi hadseregük alabárdjai elértek. Ameddig fogonosítani is tudták az átkot. A maguk vagy más hatalom ügyesen háboruba intrikált fegyverével.

Egy meg nem fogant átok ugyanis többet árt az egyház hatalmának, mint a krisztusi szelidség. Mit fog csinálni Rampolla, ha — ami eléggé valószínű — a liberalizmus és egyéb eltévelyedések az átok után is tovább fognak burjánozni? Nyilván nem fogja hatványozott avagy elsőrendű fő-, vagy egyéb átokkal ismét sikertelenül exponálni hatalmát?

Ha Rampolla biborosnak volnék, biborosan is mindig fehérbe öltöznék és liliummal a kezemben oszlanék áldást az emberiségnek. Még azoknak is, akik nem várják az üdvözülést tőle, még liberálisoknak, még szocialistáknak is. Nagyon dekoratív volnék és nagyon jószágos. És azt prédikálnám, hogy az egyedül üdvözítő vallás hitében az egész emberiség egy és megdönthetetlen. Így talán még elhinnék...

— Nem ismerem fölényesebb és czéltudatosabb politikust a szürke kis Bebelnél.

Most egy kis eset meglehetősen próbára fogja tenni a legnagyobb czéltudatosságot. Ez az eset Bebel szerencséséjével függ össze. Az örökséggel, melyet politikai érdemeiért hagytak Bebelre. Ezt az örökséget ugyanis most a szociáldemokrata párt magának követeli, erősen próbára tévén Bebel önzetlenségét és áldozatkészségét pártjával szemben.

Kicsinyesnek tartom azt a polgári gonyolódást, mely politikuskok elveinek czáfolatáért e politikuskok magánéletében vájkál. Az így kihalászott ellentmondások nem mondanak semmit, tehát ellent sem. De Bebel azért mégis csak kissé meg van fogva.

Nem hatolva a dolog érdemébe, nem bírálva Bebel mozdulatainak esélyeit és rugóit, annyit meg kell állapítanunk, hogy a nyilvánítandó mozdulat legalább kifelé igen jelentős hatásra számíthat. A nép, hiába, demonstrációt vár és megcsalását látja a vizet prédikálásban. A reformátornak pedig legalább a saját önzetlenségéről kell hitet keltene. Még ha azt a tant prédikálja is, melyet sokan az önzés tanának vallanak. Krisztust pedig bizonyára annál nehezebb volna a királyok földi hivalkodásában elképzelni. Még tőle is megvárták a személyes demonstrációt.

Nagyon valószínű, hogy Bebel sieini fog meg nem történnék tekinteni az ominózus örökséget. Legalább, amennyiben politikai karrierjét többre becsüli nála. De, ha polgári érzékekkel nem csalódunk, a dolog kissé fájni fog. Kétszázercer márka — egyetlen dekoratív mozdulatért.

Echegaray emlékirataiban kompromittálja saját politikai mulját. Kijelenti, hogy három miniszteri tárczáját a közmunkaügy, a kereskedelem és földművelésügy halvány sejtelve nélkül hordozta. Megdöbbenő őszinteség. De gyanakszom, hogy nem önmagáért az őszinteségért, e különben gyönyörű erényért történt. Sokkal inkább: az írói mult nagyobb dicsőségére.

Echegaray tudniillik nyilván úgy véli, hogy az még vita tárgya sem lehet, hogy ő esetleg — az írói mesterséghez sem ért... A Nobel-díj megpecsételése óta. Pedig ha a legkomolyabbak véleményét ismerné, akkor bizonyára megmaradt volna

legalább — politikusnak. A hozzáértés hiánya ugyanis a politikai pályán sokkal kevésbé konstántható utólag, mint az íróin. Melyet még egy Nobel-díj sem tud az utókor számára hozzáférhetetlenné pecsételni. Bayard.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Magyar nők a Petőfi-házért.** *Herczeg* Ferencznek, a Petőfi-Társaság elnökének a Petőfi-ház érdekében megindított akciója különösen a magyar nők körében élénk hullámot vett. Most nyáron az egyes fürdőhelyeken rendeznek multságokat és összejöveteleket a Petőfi-ház javára. Már több fürdőhelyről jött híre annak, hogy a magyar hölgyek a Petőfi-ház javára akcióba lépnek. Bárfán már volt is sikere az akciónak. *Brünauer* Albertné, a jászárok szállási növegyet elnöknője 108 koronát küldött Bárfáról, amely összeget a Petőfi-ház javára gyűjtötte össze egy Bárfán tartott multság alkalmával.

(*) **Dorian Gray arcképe.** A Magyar Színház igazgatósága megszerezte *Wilde* Oszkár világhírű regényének, a *Dorian Gray* arcképének eredeti magyar dramatizálását, amelyet *Hajó* Sándor végzett.

(*) **A városligeti színházban** *Feld* Mátyás parodisztikus operettje *A bus özeveg* még mindig oly nagy vonzerővel bír, hogy az igazgatóság indítva érzi magát a nagyszerű újdonságot most vasárnap is kétszer előadani. Délután mérsékelt és este rendez helyarák mellett.

(*) **Uj „Vig Opera“ Bécsben.** Ha Budapestnek lesz „Vig Operá“-ja, Bécs városa sem maradhat el mögötte. *Aman*, a bécsi „Carl“-színház igazgatója foglalkozik azzal a tervvel, hogy az osztrák császárvárosban „Vig Operá“-t létesítsen. Egyelőre azonban még csak tervezgetés az egész. Egyébiránt Bécsnek volt már valamikor *Vig Operája*. Ott aratta legnagyobb sikereit *Geistinger*.

(*) **A Mikádó Londonban.** Megirtuk, hogy Londonban betiltották a nálunk is kedvelt „Mikádó“ előadását. A tilalomnak az volt az oka, hogy Fusimi japán herceg Londonban tartózkodott s az udvarias angolok nem akarták, hogy az operette megsértse a japán vendég érzékenységét. Fusimi herceg nemrégén elutazott Londonból s tegnap már meg is érkezett Tokióba. Ugyancsak tegnap óta megengedték Sullivan operettjének előadását is. Most már nincs akadály, hogy állandóan műsoron maradjon s a színház ki is tűzte az egész nyarra.

(*) **Nemzetközi színházi tröszt.** Csikágói sürgönyök megerősítik azt a hírt, mely szerint Erlanger színházi vállalkozó amerikai, angol, német francia és más nemzetbeli nagy színházak vezetőivel tárgyal egy nemzetközi színházi tröszt megalapítása céljából. Az óriási vállalat tőkét százmillió dollárban állapította meg. A trösztbe lépő színházak leginkább a vaudeville-zsánert kultiválnák.

(*) **Az egri országos dalosünnep.** Az Országos Magyar Daláregyesület igazgató választmánya július 20-án, szombaton este 7 órakor a Nemzeti Zenede diszteremben ülést tart, melynek egyedüli tárgya az egri dalünnep és verseny előkészítése. Az országos dalünnep augusztus 15-én kezdődik Egerben és három napig tart, több, mint kétezer dalos részvételével. Az ország legelső daloskörei fognak ezuttal nemes versenyre kelni a győzelem pálmájáért.

(*) **Massenet új operája.** A párisi „Gaulois“ jelentése szerint *Massenet* új operán dolgozik, amelynek „Bacchus“ lesz a címe és amely „Ariana“ című operájának folytatása. A szövegét *Catulle Mendés* írta.

(*) **Ösztöndíjak heiyek a római magyar művészházban.** A római magyar művészházban legközelebb három műterem üresedik meg és pedig két festőművészeti és egy szobrászati atelier. Ezekre most pályázatot hirdet a magyar országos képzőművészeti tanács. A festőművészek a helyiségeken kívül egyenkint 3000 korona ösztöndíjat kapnak, a szobrász pedig 4000 koronát. Pályázhatik minden magyar honossága és magyarul tudó festőművész, illetve szobrász, életkorának 25. évétől kezdve. A műterem és ösztöndíjak f. évi október hónaptól 1908. évi szeptember 30-ig terjedő egy esztendőre adományoztatnak. A pályázati folyamodások és művek benyújtásának határideje 1907. évi október hó 31-ike. A folyamodások a magyar országos képzőművészeti tanácshoz címezve, annak irodájába (V., Báthory-utca 12. sz.), a művek pedig a Szépművészeti Múzeumba küldendők. A pályaművek fölött a magyar országos képzőművészeti tanács festőművészeti és szobrászati szakosztályai döntő erővel itélkeznek.

FŐVÁROS.

(Szénbeszerzés a fővárosnál. Eddigi szokás szerint a főváros több nagyszénkereskedőtől szerezte be szén szükségletét — árlejtés útján, most azonban, amióta a házikezelés a jelszó az egész vonalon, újításra van kilátás ezen a téren is. Dr. Bódy Tivadar pénzügyi tanácsos elhatározta, hogy szakít az eddigi szokással és szénraktárt állít fel. A szénraktár, amely a fővárosban közel az államvasutakhoz lesz, a főváros házi szén szükségletét fogja szolgálni és iparvasut fogja összekötni az államvasutakkal, hogy a szállítási költség minél csekélyebb legyen. A szén a főváros közvetlen a bányákból fogja beszerezni. Szép az igyekezet és nemese az intenciók, de ne feledje a főváros pénzügyminisztere, hogy nem minden újítás egyúttal praktikus és hasznalható, csak úgy, ha alapos számítások előzik meg a próbát.

(A fővárosi pályaudvarok rendezése. A főváros közgyűlése fölterjesztést intézett a kereskedelemügyi minisztériumhoz a fővárosi pályaudvarok rendezése tárgyában. A minisztériumtól ma olyan értelmű leirat érkezett, amely szerint most még ebben a tekintetben tájékoztatást nem nyújthat, mert a vonatkozó tervek fölülbírálata még nem történt meg. Biztosítja azonban a minisztérium a fővárost arról, hogy a kérdésnek minél előbbi megoldását szem előtt tartja és hogy mielőtt a tervek tekintetében végleges döntés történne, az összes érdekelt tényezőknek — és ezek között a kétségkívül első sorban érdekelt fővárosnak — alkalmat fog nyújtani, hogy a tervezett rendezés keretében, illetőleg a tervek megállapításának a során, a főváros érdekeinek a védelméről és biztosításáról gondoskodhassék.

(Fürdők költségvetése. A tanács ma délelőtt foglalkozott a főváros tulajdonában levő Rudas- és Artézi-fürdők 1908. évi költségvetéséről. A Rudas-fürdő bevételét 180.000 koronával irányozták elő, a kiadást pedig 122.000 koronával, e szerint a bevételi többlet 58.000 korona. Az Artézi-fürdő bevételét, kerék számban 106.000 koronában vették föl, míg a kiadásokat 42.000 koronában; tehát 64.000 koronában mutatkozik tiszta jövedelemként; vagyis a két fürdő bevételi többlete 122.000 korona.

SPORT.

Tátra-lomniczi versenyek.

— Harmadik nap. —

Mai nappal beveződött a háromnapos lomniczi meeting, mely a kedvezőtlen időjárás és a közönség részvétlensége folytán nem valami fényesen sikerült. Nincs is értelme annak, hogy az Urlovasok Szövetsége évről-évre ráfizessen a lomniczi meetingre és sokkal helyesebb volna, ha e helyett Alagon rendeznék egy háromnapos pómeetinget. Az utolsó napról feljegyezhetjük, hogy Santuzzán kívül, mely a nap főszámát képező Hölgyek díját nyerte erős küzdelem után az óriási súlyt vivő Stelzer ellen, valamennyi favorit csufos vereséget szenvedett, amin különben tekintve, hogy Urlovas-versenyekről van szó, senkisé is csodálkozhatik.

Részletes eredmény a következő:

I. Eladók handicapje. Díj. 1400 korona. Táv. 1200 m. 1. Gr. Pejacevich 3é Diana V. 72 kg. (Czárán Z.) 2. Seprösi m. 5é Ocskay brigadéros 70 és fél kg. (Czárán J.) 3. Rohonczy G. 3é Tünde 67 és fél kg. (Baich.) Futottak még: Kártyás (Pálffy), Juventa (Krause), Morbihan (Sibrik). Nyakhoszszal nyerve, két hoszszal harmadik. — Tot: 10:54, 20:49, 107.

II. Hölgyek díja. Díj 5000 korona. Táv 1600 méter. 1. Lossonczy Gy. 4é Santuzza 75 kg. (Czárán Z.) 2. Gróf Pejacevich 3é Stelzer 61 kg. (Czárán J.) 3. Markovits J. 3é Tofana 65 és fél kg. (Krause.) Futottak még: Kupez (Baich), Szikra (Sibrik), Sub rosa (Pálffy). Küzdelem után nyakhoszszal nyerve, két hoszszal harmadik. — Tot: 10:20, 20:26, 27.

III. Szepességi díj. Gátverseny. Díj 1800 korona. Táv 2400 méter. 1. Markovits J. Tiny Tim 64 kg. (Neumann). 2. Capt. Blue Edömér 63 és fél kg. (Kollár). 3. Luczenbacher M. Strauss 60 és fél kg. (Kemény). Futottak még: Tüstént (Csompora), Malmaison (Szigeti), Westminster (Kopitlanski), Treff-Dam (Lovász), Banzai (Kocazék).

Biztosan 1 hoszszal nyerve, 3 hoszszal harmadik. — Tot: 10:49, 20:28, 37, 26.

IV. Tátrai díj. Gátverseny. Díj 1500 korona. Táv: 2400 méter. 1. Sibrik S. 4é Idylle 63 és fél kg. (Tulajd.) 2. Seprösi m. 6é Parnassus 76 kg. (Czárán J.) 3. Schey P. 4é Galmiche 73 és fél kg. (Pálffy.) Futottak még: Bora (Baich). Könnyen fejhoszszal első. Tot: 10:37, 20:26, 24.

V. Vigasz-díj. Díj 1200 korona. Távolság 1400 méter. 1. dr. Horváth 5é Claymore 73½ kg. (Czárán J.) 2. Luczenbacher M. 3é Agnes 69½ kg. (Czárán Z.) 3. Lossonczy Gy. 3é Antus 66 kg. (Pálffy.) Futottak még: Excellence (Sibrik), Paula (Krause), Okos (Baich). Biztosan 2 hoszszal nyerve, 1 hoszszal harmadik. — Tot: 10:95, 20:42, 25.

( ) Badeni ügetőversenyek. A hetedik nap eredménye a következő:

I. Wieselburger handicap. Díj 1700 korona. 1. Mandelbaum M. Babér. 2. Rózsaherczegné, 3. Hugo. Futottak még: Drache, Marienkäferl I., Lepke, Busserl, Ifero, Kesergő. — Tot: 10:128, 20:64, 46, 46.

II. Preis von der Steinwandkram. Díj 2000 korona. 1. br. Sternbach L. Top Boy, 2. Hansi C. 3. Champion Burbon. Futottak még: Clo-Clo, Baronesset, Dagmar, Hans Lancelot és Brigadier. — Tot: 10:31, 20:30, 29, 41.

III. Undine Handicap. Díj 1700 korona. 1. Paganini Cirilo Wiener, 2. Matador, 3. Babám. Futottak még: Unverhofft, Montebello, Sport, Tim, Csillag M., Senor Atalom, Bajazzo, Hulda, Admirál. — Tot: 10:99, 20:63, 56, 80.

IV. Internationales Handicap. Díj 3000 korona. 1. Mr. Horsefool és Mr. Oscar Bruder Straubinger. 2. Aspasia. 3. Countesse Caid. Futottak még: Aleppo H., Princ Charlie, Pexi, Soano és Aventureur. — Tot: 10:49, 20:43, 110, 68.

V. Gayton-Preis. Díj. 2500 korona. 1. Rossi G. Passe-partout. 2. Suska. 3. Puzi lánya. Futottak még: Cyclonea, Marcsi, Fred Warwick, Hallstadt, Pompás. — Tot: 10:20, 20:26, 36, 32.

VI. Kaplanhof-Handicap. Díj 2000 kor. 1. Grimmer Eugen Amazona, 2. Ister, 3. Nikolo. Futottak még: Derby, Lauriene, Togo. — Tot: 10:74, 20:54, 83.

VII. Gamseck-Handicap. Díj 2000 kor. 1. Schlesinger et Comp. Deficit, 2. Hallstatt, 3. Caid jr. Futottak még: Madár P., Charlotte, Gyimes, Brava O., Laura, lit van már, Prince Gayton, Fred Warwick, Eduard, Drahn ma um, Fonyód, Aufpasser. — Tot: 10:173, 20:72, 63, 214.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Gróf Nyári Rezsőt ismét letartóztatták. Tíz nappal ezelőtt döntött a büntető törvényszék vád tanácsa gróf Nyári Rezső védője, dr. Dési Géza ügyvéd által beadott felfolyamodás ügyében, amelyben a letartóztatott grófnak szabadlábra helyezését kérte. A vád tanács elfogadta a felfolyamodás indokait s gróf Nyári Rezső főrendiházi terem bízott 3 napi letartóztatás után, amelyet dr. Szlavek vizsgálóbíró rendelt el ellene, az ügyésznek indítványára szabadlábra helyezte. A tegnapi napon gróf Nyári Rezső idézést kapott a vizsgálóbírótól, hogy ma délelőtt jelenjen meg a vádirat átvétele céljából. A gróf pontosan meg is jelent s a szabadlábról levő dr. Szlavek vizsgálóbíró helyett dr. Takács albiró adta át neki az ügyésznek vádiratot. Ebben a vádiratban a királyi ügyésznek kértrendbeli szemérem elleni büntetlél és három rendbeli hamis tanúzásra való rábírás vétségéért emel vádat a gróf ellen. Dr. Takács bíró ezután az ügyész vádiratban foglalt letartóztatási indítványának helyt adva, elrendelte gróf Nyári Rezső ellen a vizsgálati fogságot. A gróf védője a vádirat ellen kifogásokkal él s egyben védenézőnek szabadlábra helyezését fogja kérelmezni.

§ Gyilkossággal vádolt ügyvéd. Karlsruheban most kezdődött a közönség rendkívül nagy érdeklődés mellett dr. Hau Károly ügyvéd, amerikai joggyakornok tanár pórének tárgyalása. Haut azzal vádolják, hogy anyósát, dr. Skolikov titkos tanácsos özvegyét Bäden-Bädenben 1906 november 6-án meggyilkolta. A tárgyaláson a vádlott beismerte, hogy a gyilkosság idején Bäden-Bädenben volt, de megtagadott minden fölvilágosítást arra nézve, hogy miért utazott oda. Szilárd hangon kijelentette, hogy a gyilkosságot nem követte el. A bíróság előtt spirituszos üvegben ott volt a meggyilkolt asszony szive.

A bíró arra irányítja a kihallgatást, hogy a vádlottnak sok pénz kellett mulatásra és tüzeti kísérletekhez, azért ölte meg az anyósát. Majd a felesége öngyilkosságának oka felől kérdezte a bírót a vádlót. Dr. Han tagadja, hogy a felesége azért lett volna öngyilkos, mert őt perbefogták. Azért vált meg az élettől, mert nem akarták megengedni, hogy négyszemközt beszélgesse egy-mással.

Az első tanu Molitor Olga, a vádlott sógor-nője. Kijelenti, hogy nem gyanúsítja gyilkossággal a sógorát és hogy a gyilkos nem is hasonlít hozzá. A tárgyalást ezzel félbeszakították csütörtök reggelig.

§ Birói kongresszus. A főváros területén székelő kir. bíróságok birói kara közös megállapodás értelmében folyó hó 20-án déli 12 órakor a büntető törvényszék esküdttszéki visszavonuló termében értekezletre gyűl össze, amelynek tárgyát az országos birói nagygyűlés előkészítése és egybehívása körüli teendők megállapítása fogja képezni. A bírák az ígért fizetésjavítás kilátástalanságával szemben szükségesnek tartják, hogy jogos és méltányos kivánásaik elodázhatlanul megállapíttassanak és az illetékes tényezők tudomására hozassanak.

§ Ismeretlen tartózkodású bank. A hivatalos lap mai számában az idézések között furcsa felhívás jelent meg. A zombori kir. törvényszék egy zálogjog törlese iránt indított perben, melyben alperesként ismeretlen tartózkodású „Honf. életbiztosító bank magyarországi fiókja” szerepel, a per felvételre határnapul ez év augusztus 31-ik napját tűzte ki azzal a felhívással, hogy az ismeretlen tartózkodású életbiztosító bank a részére kirendelt ügygondnokot czélszerű védelme tekintetében kellőképpen utasítsa, ellenkező esetben mulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

KÖZGAZDASÁG.

A várható termés.

— Hivatalos jelentés. —

Budapest, július 18.

Az ország legnagyobb részében aratnak; foly az aratás munkája szeszélyes, változó időjárás mellett. A földmivélsügyi miniszter a tudósítói által július 15-iki gyűjtött s beküldött tudósításokat feldolgoztatta s ma tette közzé. Mint már a miniszter előző termésbecslésénél is konstatáltuk, az idei terméseredmények nem fogják fedni azokat a reményeket, amelyeket a gazdaközönség még június elején is táplált. Mindezen csodálkozunk sem lehet, mert az utóbbi tíz-tizenkét hét alatt oly váltakozó, szeszélyes időjárás uralkodott, hogy az eredőben levő termés sok vidéken az országnak fagy- és jégkárt, igen sok helyütt rozsdakárokat is szenvedett. A tartós, esős időjárás után bekövetkezett hirtelen hőség a gabona szemképződését befolyásolta. A próbacséplések eredményei ma még ismeretlenek és így maga a miniszter által közreadott jelentés is csak odavetőlegesen állíthatja, hogy az Alföld némely részében gyenge közepes és közepen alóli, az ország más vidékein közepes, itt-ott jó közepes termés várható. Ennek ellentmondani látszik azonban az a fokozatos apadás a remélhető termésben, melyet a miniszter július első becsléséhez képest a ma közzétett eredmény fölmutat. Annyi már most megállapítható, hogy legfőbb kenyérterményünkben, a búzában a gazdák nagyon is meg fogják érezni a bő termés elmaradását és éppen nem nyújt vigasztalást az, hogy a kapás és hüvelyes-termés kedvezőnek ígérkezik. A gabonatorzsdén izgatottan várják a termésbecslést, már a délelőtti órákban nagy izgatottság uralkodott s az a hír járta, hogy a becslés csak 29-8 millió métermázsza buzáról fog megemelkedni s a buza-árak ennek folytán csakhamar 23.06 koronára emelkedtek, délután a becslés megjelenése után azonban csakhamar 22.72 koronára estek.

A termésbecslések eredményét összehasonlítva a múlt évi terméseredménnyel, az alábbi táblázat mutatja:

1906. évi végleges termés	Remélhető termés				Különbözet + több — kevesebb a jul. 3-iki kimutatáshoz mm.	
	jun. 5.	jun. 15.	jul. 3.	jul. 15.		
Buza	53,725.631	31.03	31.74	33.12	32.00	— 1.120,00
Rozs	14,150.181	9.93	10.14	10.31	10.16	— 150,000
Árpa	15,181.534	12.80	12.68	12.82	12.68	— 130,000
Zab	12,734.348	11.34	11.49	11.27	11.00	— 870,000

A jelentés — a Pol. Ért. jelentése alapján — a következő:

A június hó végén észlelt abnormális hőség július hó első két napjára is kiterjedt; a nagy hőséget és szárazságot ezután néhány napra csapa-

dékos és hűvösebb idő váltotta fel, amelyet ismét néhány napra melegebb idő és 9-én viharos eső követhet, számos helyen jégeső tetemes kárt okozva. Az ez ideig gazdasági évszak szeszélyes jellege tehát nemhogy szűnt volna, hanem még fokozódott. Az ország minden részéből panaszok hallhatók és különösen sok a panasz a multikori aszály miatt, amely jelentékeny károkat okozott úgy a sik, mint a dombvidékek vetéseiben. A gazdasági tudósítói jelentések alapján megállapítható, hogy az őszi gabona és különösen a buza várakozáson aluli termést adott, a remélnél rosszabbul sikerült a termés nemcsak a tömeges kiszántások okozta apadás következtében, hanem főleg a kedvezőtlen tavaszi fejlődés miatt is. A multikori közzétélt jelentés jelezte ugyan már a hőség és rozsdák okozta károsodásokat; azok nagysága felől azonban tájékozást nem nyújthatott és most is a próbacseplések ismerete nélkül csak fentartással jelezheti, hogy a rekkenő hőség csaknem annyit rontott az őszi és részben a tavaszi szalmás gabonaféléknél, mint amennyi javulás mutatkozott azt megelőzőleg a szemfejlődés körül.

A hűtés.

Az Alföld nagy részén, de az ország más vidékén is szenvedett a vetés a hűtéstől, amelyet kétségtelenül fokozott a rozsdák is, amely rég nem terjedt olyan rohamosan, mint az idén. Különösen a fekete rozsdák lepték el a buza szarát, sőt a kalászt is, és mert aratás közben július hó 9-ikén óriási vihar, sőt itt-ott jégeső is érte a vetéseket és a keresztekkel a vihar több helyen szerte széjjel szórta, a károsodás folytatódott ismét növekedett. Hogy a rozsdák, üszög és a hűtés miatt az ezidei buza és rozs minőségileg a rendes középátlagon jóval alul marad, ez körülbelül befejezett ténynek tekinthető, mivel nagyon sok helyütt apró, töpörödött, könnyű szemű gabona termett. A jelentős időszakban az ország nagy részén csaknem az egész Alföldre és az ország hegyi részeire is kiterjedő vihar volt, — amely esőt, részben azonban sok vidéken jégesőt is hozott. Károkat okozva különösen Esztergom, Pozsony, Fehér, Somogy, Zala, Bács-Bodrog, Csongrád, Pest, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Bereg, Zemplén, Ugocsa, Békés, Bihar, Hajdu, Szabolcs, Szatmár, Szilágy, Arad, Csanád, Krassó-Szörény, Temes és Torontál vármegyékben. A vihar és jég okozta károsodás különösen az Alföldön volt jelentékeny nemcsak a gabonafélékben, hanem a kapásnövényekben, továbbá a kerti és kereskedelmi termékekben, végül a gyümölcs és szőlőkben is.

A rozsdák, üszög és hűtés okozta károsodás legszembetűnőbb Békés, Bihar, Krassó-Szörény, Temes, Torontál, Jász-Nagykun-Szolnok, Csanád, Csongrád, Pest, Bács-Bodrog, Hajdu és Szabolcs vármegyékben. Kevésbé jelentékes Heves, Tolna, Fehér, Győr, Baranya, Zala, Abauj-Torna, Borsod, Zemplén és Arad vármegyékben. A multikori jelzett ama területi változások figyelembe vételével, amelyek a gazdasági tudósítók becslései alapján előállítottak, a valószínű bevetett, illetve most már nagyjából learatott terület volt: Buza 5,544.244 kat. hold, rozs 1,818.118 kat. hold, árpa 1,937.600 kat. hold, zab 1,914.418 kat. hold.

A téli és tavaszi veszteségeken kívül az azóta lefolyt időszakban is elég sok károsodás történt, különösen jégverés következtében; hogy azonban milyen kiterjedésű területen esett áldozatul a vetés, ezt ma megállapítani lehetetlen. Így tehát a fentebb kimutatott területi adatokat lehet csak alapul venni a termésbecslés további kiszámításánál, amelyhez az adatok a július hó 15-iki állapotra vonatkoznak, amikor t. i. már az aratás az ország nagyobb felében befejeztetett.

Buza.

Az őszi és tavaszi buza terméskilátások vidékenként így alakulnak: A Duna balpartján a vetés fejlődését a szeszélyes időjárás több helyen károsan befolyásolta; rozsdák és üszög is mutatkozik, itt-ott a hűtés nyomai is láthatók. A Duna jobbpartján a szemfejlődés kielégítően folyt, bár több helyen a hűtés kárt okozott. Rozsdák és üszög-kár néhol szintén tetemes. A termés közép és néhol jó közepes. A Duna-Tisza közén a nagy hőség miatt elég sok szorult szemű buza termelt; rozsdák és üszög is helyenként kárt okozott. Terméshozam kielégítő. Az aratás többnyire befejeztetett; a hordás és itt-ott a cséplés is megkezdődött. A Tisza jobb partján az aratásrészint folyamatban, itt-ott azonban még csak most kezdődik; a termés különböző, nagyjából közepesen aluli. Rozsdák, üszög és hűtés okozta károsodás több helyen előfor-

dult. A Tisza balpartján a fellépett és elterjedt rozsdák és üszög miatt a szemfejlődés nem tökéletes; a hűtés nyomai is nagyon sok helyen mutatkoznak. A Tisza-Maros szögén az aratással jobbra már elkészültek; az eredmény rozsdák, üszög, rovarkár és különösen a multikori hőség következtében, mivel sok a szorult szemű buza, általában nagyon gyenge. Szalma kevés termelt. A Királyhágón tuli vármegyékben a terméskilátások mennyiségileg közepesen aluliak, minőségre nézve közepesek és jók. Rozsdák és üszög itt is van. A mult évben termelt összesen 53.73 millió q. Figyelembe véve az országos terméskilátást, aránylag legjobban áll a termés, vagyis kat. holdanként 5.77 q és azon felüli termés várható: Bars 6.18 q, Esztergom 6.00, Hont 5.80, Nógrád 6.38, Nyitra 7.49, Pozsony 7.36, Trencsén 6.22, Baranya 6.98, Fejér 6.94, Győr 6.38, Komárom 6.16.

Rozs.

Az őszi rozs és kétszeres, valamint a tavaszi rozs terméskilátásai vidékenként ezek: A Duna balpartján. Egyes helyeken a próbacseplés a remélnél is magasabb eredményt adott. Szalmatermés kielégítő. A Duna jobbpartján. Minőségileg csak részben jó. A szalma szára rövid lévén, a szalmatermés is gyenge közepes. A Duna-Tisza közén a termés, mivel ebben is elég sok a szorult szemű, nem felel meg; helyenként azonban minőségileg jó, mennyiségileg közepes eredményt ad. A Tisza jobbpartján a termés közepesen aluli; a szem minőségileg meglehetősen jó. A Tisza balpartján nem szenvedett a hőségtől annyira, mint a buza, bár ez sem tökéletesen mindenütt. Szeme nagyobb, részben jó. A Tisza-Maros szögén a hőség a rozsnak is ártott. A szalmatermés sem kielégítő. A Királyhágón tuli vármegyékben is közepes az eredmény.

A rozs és kétszeres országos területe, leszámítva a tél és tavaszi folyamán előállott károsodásokat, összesen 1,818.118 kat. holdra tehető. A gazdasági tudósítók július 15-ére vonatkozó terméskilátásai alapján várható országos termés átlag kat. holdanként 5.59 q, vagyis a remélhető összes termés — feltételezve, hogy a próbacseplések eredményei ennél a terméshozamnál is igazolják az eddigi becsléseket, 10.16 millió q. Tavaly termelt összesen 14.15 millió q.

Az őszi árpa aratása és részben cséplése is be lett fejezve. A termés nagyjából közepes vagy mennyiségileg, mint minőségileg. A tavaszi árpa-terméskilátásokat a hőség és az ezután következő viharos és esős időjárás helyenként megkárosította. A késői szem fejlődésére az időjárás most kedvező. Az Alföldön, ahol a szorult szemű nem tartozik a ritkaságok közé, többnyire sárgás színű. A domb és hegyi vidékeken most érik, jobb termést ígér. A terméskilátások különben vidékenként így alakulnak. A Duna balpartján itt-ott aratják. Szalmája eléggé magas; szeme telt, helyenként azonban szorult és sárgás szemű árpa is található. Rozsdák itt-ott megkárosították; a gaz is nagyon felburjánzott benne. A Duna jobbpartján a szemképződés kielégítő. A Duna-Tisza közén a hőség a rozsdák kárát okozta, mindazonáltal közepes terméssel fizet, szeme részben fehér, részben sárgás színű, cséplése megindult. A Tisza jobbpartján aratják. Minőségileg is megfelelő, szép téhár árpában nincs hiány. A Tisza balpartján itt-ott megszorult és a vihar, továbbá a rozsdák és üszög is sok kárt okozott benne; általában közepesen áll. A Tisza-Maros szögén úgy az őszi, mint a tavaszi hibás; sok a szorult szem. Üszög és rozsdák itt-ott kárt okozott. A Királyhágón tuli vármegyékben kielégítően fejlődik, itt-ott az üszög és a rozsdák ellepték.

Az árpa területe az őszi kalászosok egy részének kiszántása következtében, amint ezt a gazdasági tudósítók jelentették, növekedett, úgy, hogy a bevetett és részben most már learatott terület 1,937.600 kat. holdra becsülhető. A július hó 15-én várható termés kat. holdankénti országos átlagban, feltételezve, hogy az eddigi becslés a próbacseplés eredményeinek is megfelel, 6.54 q, az összes valószínű termés lenne tehát 12.68 millió q. A mult évben termelt 15.18 millió q. Az országos átlagterméshozam viszonyítva legjobban, vagyis kat. holdanként 6.54 q. és azonfelüli eredmény remélhető.

Zab.

A zabvetések fejlődése helyenként megfelelő, néhol azonban hiányos, sőt itt-ott eléggé kedvezőtlen volt. A hőség, vihar, éleddiek és rovarkár elég sok kárt okoztak ebben is. A vidékenként mutatkozó terméskilátás ez: A Duna balpartján

az utóbbi esőre néhol javult, általában azonban most sem kielégítő, sőt helyenként visszaesett. Gazos, ritka és alacsony. Itt-ott érik már. A Duna jobbpartján a hőséget és szárazságot nagyon megérintette, többnyire gyenge közepes. A Duna-Tisza közén a hőségtől, rozsdától, füvektől és rovarkártól szenvedett; általában gyenge közepes termést ígér. A Tisza jobbpartján az esőre kissé felüdült, sőt néhol elég jól is áll, mindazonáltal általában csak kis közepes termést ígér. Rozsdák, üszög és rovarkár károsítják. Vihar is kárt okozott benne. A Tisza balpartján kényszerítés állott be, elég sok a szorult szem is. Itt-ott aratják. Vihar, rozsdák és jég kárt okozott. A Tisza-Maros szögén aratása folyik; a termés közepes. Szemfejlődése nem mindenütt tökéletes, a hőség megaszalta, Királyhágón tuli vármegyékben meglehetősen megjavult az utóbbi esőre, szépen tömötten kihányta zászóját, kielégítő termést ígér.

A zabvetések területe is hasonlóan az árpához növekedett az őszi vetések területének csökkenése következtében. A bevetett összes zabterület lesz tehát 1,914.418 kat. hold. A július hó 15-én várható országos átlagos terméshozam kat. holdanként 5.75 q-ra becsülhető, vagyis a remélhető összes termés, feltételezve, hogy a próbacseplés itt is igazolja az eddigi becslést, 11 millió q. A mult évben termelt összesen 12.73 millió q. Az országos átlaghoz viszonyítva legjobban a zabtermés vagyis kat. holdanként 5.75 q és azonfelüli termésre van kilátás.

Repce.

A repce terméseredményei vidékenként így alakulnak: A Duna balpartján a termés learatott és kicséplétek. Jó közepes hozammal. A Duna jobbpartján az eredmény főleg minőségileg nagyjából kielégítő volt. A Duna-Tisza közén közepes és közepesen aluli eredménytel fizetett. A Tisza jobbpartján jó közepes hozamot nyújtott, a termelés azonban itt csekély. A Tisza balpartján közepes eredménnyel learatott. A Tisza-Maros szögén gyengén fizetett. Királyhágón tuli vármegyékben közepes és jó közepes eredményt nyújtott. Termelés csekély.

Tengeri.

A tengeri, mely az előző szárazság következtében helyenként már visszamaradt, az utóbbi esőre felüdült. Mivel azonban az esőt sok helyütt vihar és jégverés is kísérte, szörványosan jelentékeny károkat is vannak, sőt néhol a vetések tönkre is mentek. Ahol a vetések elegendő csapadékot kaptak, kifogástalanul felüdültek, a korábban vetett tengeri többnyire már elvirágozott és szépen növesztli csöveit. A késői vetéseket az előző szárazság több helyütt megviselte, visszamaradtak s alig kezd még mutatkozni czimerük, úgy ezek, mint a korai vetések fejlődésükhöz újból esőt kívánnak, amelynek mielőbbi bekövetkezése esetére jó termésre is lehet számítani. A csemegetengerit piacra viszik.

Más kapások.

A burgonya fejlődését az ország több vidékén bekövetkezett esőzés előmozdította. Helyenként azonban az imitt-amott hervadásnak indult korai fajtán már nem javítható s ennek termése főleg a Tisza-Maros szögén néhol gyenge marad. A késői fajták tüde zöldék, elég erősek és virágozni kezdenek, de további kedvező fejlődésükhöz szintén esőt kívánnak. A korai burgonyát szedgetik és piacra viszik.

A kerti vetemények a szárazság okozta visszamaradásukat a beállott esőzések következtében többnyire helyreállították, de még esőt kívánnak. Fejlődésük rovar okozta károsodásoktól eltekintve, általában kielégítő. A korai termények piacra vitetnek.

A káposzta jól megeredt, palántái az esőtől szépen fejlődnek s néhol borulni kezdenek. Az eső azonban csak kevés helyütt volt elegendő; további kedvező fejlődés csak újabb esőre várható. Másodszor kapálják. A földi bolhák, pajorok és hernyók sokfelé rongálják.

A komló az előző szárazság következtében nem hajtott olyan sok és erős oldalagot, mint várható volt. Többnyire közepes vagy jó közepes termést ígér. A korai komló elvirágozott és gyenge eredménnyel szedik.

A dohány ültetések az előző szárazság következtében csak mérsékelten gyarapodnak, néhol elmaradtak és csak az utóbbi esőre javulnak ismét. A korábbi ültetések bugásodnak, leveleik eléggé szépek, több helyütt azonban jégesőtől nagyon károsodtak. A késői ültetések helyenként egyenlőtlenek. Kárpótlásukat és töltögetésüket bevégezték.

Schmidl L. Győr.

Ajánl: szavatolt tiszta, hollandi mód szerint készített

Kakaópor

Csokoládé, finom cukorka.

Egy napi termelőképesség 5000 kg.

Kapható a főraktárban, Budapest, VII. Erzsébet-körut 4. és minden jobb fűszer- és csemegekereskedőn é

Mesterséges takarmányok. A lóhere és luczerna második és harmadik termését kaszálják. Csak ott adott az első vágásnál jobb termést, ahol elegendő esőt kapott. A Duna jobb partja és Tisza-Maros szögén az eredmény tulnyomólag gyenge maradt. A zabos búkkönyt többnyire kielégítő eredménnyel betakarították. A csalamádé jól fejlődik, az esőre ismét felüdül. Itt-ott kaszálják. A muhar fejlődésére is jó hatással volt az eső, bár néhol már későn jött. Kaszálni kezdik.

A szőlő további fejlődésének az előfordult esőzés kedvezett, mivel azonban többnyire vihar és jégeső kísérte, egyrészt a permetezés lemosása által, másrészt a jégveréssel sok kárt is okozott; több helyütt a virágzaskor járt eső következtében lazák a fürtök. A peronoszpóra néhol aggodalmas mértékben mutatkozik. A bogycók fejlődéséhez további eső kívánatos. Kapálás, kötözés és ismételt permetezés folyik. A szőlő kis részben jól, nagyobb részben közepesen vagy középen alul áll.

A gyümölcsfák többnyire gyenge termését a viharos időjárás és jégeső sok helyütt csökkentette. A hernyók által okozott kár miatt sem szüntenek meg a panaszok. A gyümölcstermés általában gyenge. Alma öt járásban jó, 80 járásban közepes, másutt rossz. Körte 45 járásban közepes, a többiben gyenge és rossz. Szilva 60 járásban közepes, a többiben gyenge és rossz. Dió az ország felerészében közepes, 20 járásban jó, a többiben rossz. Barack mindenütt közepesen alul áll. Ószi barack közepes, sőt néhol jó. Cseresznye jó volt, meggy közepes, adottságok a következők:

Számított termésbecslési adataink a következők:

Vidék	Országos összesítés:		július hó 15-én várható		1906. évi termés mmázsa
	Bevetett terület	átlag. termés kat. hold-kint mé t e r m á z s a	összes termés	termés	

Buza.					
I. Duna balp.	397.585	6.55	2,604.300	3,278.244	
II. Duna jobb.	1,021.423	6.83	6,978.200	7,810.987	
III. Duna-Tisza köze	1,316.990	6.33	8,331.800	12,176.464	
IV. Tisza jobb.	431.312	6.03	2,601.300	3,321.893	
V. Tisza balp.	979.988	5.53	5,426.300	9,219.764	
VI. Tisza-Maros szöge	1,448.691	4.58	6,642.100	13,797.357	
VII. Királyhágón-tuli várm.	620.755	5.38	3,338.300	4,120.922	
Főösszeg:	6,216.744	5.77	35,922.300	53,725.631	

Téli fagykár, kipállás, egér- és féregkár, továbbá a kedvezőtlen tavaszi időjárás következtében csökkent a bevetett terület mintegy 10.80 %-kal 672.500

Július hó 15-én várható kb.	5,544.244	5.77	32,042.000	
Július hó 1-én volt	—	5.97	33,122.800	

Rozs.					
I. Duna balp.	270.917	5.64	1,527.400	1,879.179	
II. Duna jobb.	555.346	5.79	3,216.600	3,659.282	
III. Duna-Tisza köze	413.022	6.01	2,481.300	3,143.677	
IV. Tisza jobb.	198.506	4.39	871.600	1,302.068	
V. Tisza balp.	348.210	5.75	2,005.000	2,725.705	
VI. Tisza-Maros szöge	52.773	5.39	284.700	475.628	
VII. Királyhágón-tuli várm.	145.344	4.85	705.900	965.272	
Főösszeg:	1,984.118	5.59	11,092.500	14,150.811	

Téli fagykár, kipállás, egér- és féregkár, továbbá a kedvezőtlen tavaszi időjárás következtében csökkent a bevetett terület mintegy 8.40 %-kal 166.000

Július hó 15-én várható körülbelül	1,818.118	5.59	10,164.600	
Július 1-én volt	—	5.66	10,306.500	

Vidék	július hó 15-én várható		1906. évi termés mmázsa	
	Bevetett terület	átlag. termés kat. hold-kint mé t e r m á z s a	összes termés	termés

Árpa.				
I. Duna balp.	484.660	6.77	3,279.200	3,763.336
II. Duna jobb.	447.370	6.15	2,755.300	3,514.152
III. Duna-Tisza köze	323.420	6.67	2,157.000	2,947.949
IV. Tisza jobb.	230.906	6.21	1,434.500	1,571.633
V. Tisza balp.	171.031	6.95	1,188.300	1,677.022
VI. Tisza-Maros szöge	96.941	7.11	689.700	1,058.830
VII. Királyhágón-tuli várm.	90.937	6.33	575.700	652.632
Főösszeg:	1,845.265	6.54	12,079.700	15,185.554

A kipusztult őszi szalmás gabonafélék területének egy részén tavaszi árpát vetettek és így mintegy 5%-kal növekedett az árpa területe

Július hó 15-én várható körülb.	1,937.600	6.54	12,683.600	
Jul. hó 1-én volt:	—	6.61	12,812.100	

Zab.				
I. Duna balp.	214.357	5.11	1,095.000	1,252.268
II. Duna jobb.	323.126	5.62	1,815.200	2,327.969
III. Duna-Tisza köze	338.531	6.52	2,207.500	2,996.385
IV. Tisza jobb.	266.523	5.09	1,358.100	1,486.336
V. Tisza balp.	214.572	5.29	1,136.700	1,410.927
VI. Tisza-Maros szöge	182.553	6.79	1,240.000	1,647.100
VII. Királyhágón-tuli várm.	274.756	5.78	1,586.900	1,613.355
Főösszeg:	1,814.418	5.75	10,439.400	12,734.349

A kipusztult őszi szalmás gabonafélék területének egy részén zabot vetettek és így körülbelül 5.50 %-kal növekedett a zab területe

Július hó 1-én várható mintegy	1,914.418	5.75	11,014.400	
Jun. 15-én volt	—	5.88	11,270.900	

A magyar ipar fejlesztése.

Budapest, július 18.

Már megtörtént, hogy Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter törvényt készített a hazai ipar fejlesztéséről, amely törvényt a képviselőház is magáévá tette. E törvény végrehajtási utasításait ma tette közzé a miniszter a hivatalos lapban. Az utasítás, amely a törvénynek minden intézkedését és rendelkezését alaposan magyarázza, igen nagy jelentőségű kijelentéseket tesz, a többi közt a hazai iparnak a közszállításoknál való különös figyelembe vételéről s a kedvezésekkel és az ipari cikkek származási helyének kiüntetésével elkövetett visszaélésekről is.

A törvény olyan új alapítású és modern berendezésű gyáraknak ad kedvezést, amelyek Magyarországon vagy egyáltalán nem, vagy a fogyasztáshoz képest csak jelentéktelen mennyiségben gyártott áru készítésével foglalkoznak. De segíti az állam a kisipari és mezőgazdasági szövetkezeteket is, ha nem is gyári jellegűek s a közműhelytelepeket és a nagyobb számú háziiparos rendszeres foglalkoztatására létesített vállalatokat és a háziipari szövetkezeteket is. A kedvezmény különféle adónemeknek meghatározott időre való leszállítása, esetleg elengedése, szállítási díj-kedvezés, bizonyos illetékektől való mentesség és készpénzsegítés is.

Nehogy egyes vállalatokat a többi hasonló vállalat rovására segítsen az állam, a törvény kimondja, hogy ha valamely ipari cikkek gyártására kedvezést ad a kormány, az ugyanazon cikket készítő és a törvény követeléseinek egyébként is megfelelő vállalatok, ha kívánják, szintén kaphatnak kedvezést, kivéve azt a helyzetet, ha a magyar korona országainak termelése az illető cikkek

ben mutatkozó belföldi szükségletet már tulnyomó részben kielégíti.

Mivel a magyar ipar fejlesztése magába foglalja a magyar munkás érdekének megvédését is, a törvény a minimálisra szállítja le azoknak az idegen honosságu munkásoknak a számát, akiket a kedvezéssel segített vállalatoknál megtűr. Ezt minden ország megteszi, amely törvénybe foglalta iparának segítségét, de nem minden ország tudja a gyakorlatban megvalósítani. Romániában például egyszerűen kijátszák a törvényt s az idegen munkások nevét románra fordítva jegyzik be, amit a fölületes ellenőrzés lehetővé tesz. Nálunk törvényes intézkedés van erre az esetre is, hogy a gyáros ne álljon a megkárosodás vagy törvényszerű dilemmája elé; a törvény ugyanis hatalmat ad a miniszternek ahhoz, hogy esetről-esetre, amikor elkerülhetetlen, megengedhesse a megszábottnál nagyobb mennyiségű külföldi honos alkalmazását is.

A törvény második fejezete ezt mondja: Az állam, törvényhatóságok, községek, az ezek által fenntartott, vagy segélyezett intézetek és intézmények, valamint a közforgalomra berendezett hazai közlekedési vállalatok ipari szükségletei és munkálatai rendszerint a magyar szent korona országainak ipara révén fedezendők . . . Hazai ipar révén fedeztetnek tekintendő valamely ipari szállítást, vagy munkát akkor, ha az iparcikket, vagy munkát a magyar szent korona országai területén működő gyár, ipartelep, vagy vállalat teljesen a magyar állam területén készítette, illetve teljesítette.

A hazai származásra nézve vállalt kötelezettség alul felmentheti a miniszter a szállítást, vagy munkát végzett közhatalóságot vagy intézetet, ha a szükséges munka elvégzéséhez nincsen hazai munkaerő, ha a szállítandó ipari cikket nem készítik itthon megfelelő minőségben és mennyiségben, vagy ha a hazai iparos, vagy vállalkozó tulságosan nagy ár követelésével visszaélést akar elkövetni a törvénynek a hazai ipart védő szándékával. A szállított árut hivatalos megbízottak és szakemberek bizottsága megvizsgálja, hogy csakugyan itthon készült-e egészen, vagy olyan mértékben, ahogyan a szerződés megköveteli s ha az iparos, vagy vállalkozó visszaélést követett el, akkor az illetékes miniszter a kereskedelmi miniszter hozzájárulásával végleg, vagy meghatározott időre kizárhatja minden közszállítástól; ha a visszaélést megismétli, a miniszter köteles véglegesen kizárni a közszállítástól. Ez pedig, nagyon természetesen, az adott kedvezés megvonását is jelenti.

Nagyjában ezeket mondja a törvény és a hozzávaló utasítás, amely részletes utbaigazítást ad a kedvezmények elnyerése, átruházása és meghosszabbítása tekintetében.

A Hitelbank debreczeni fiókja. A Magyar Államos Hitelbank már régóta tervezi, hogy Debreczenben fiókját nyit. A fiók létesítésének ügye — amint értesülünk — annyira előrehaladt stádiumban van, hogy az új fiókját augusztus 15-én megnyitják s egyúttal átveszi a Hitelbankba beolvadt Heller M. és Tsa cég ottani telepét. A fiók vezetőjéül Kereszty Kornél a bank nagyváradfi fiókjának főnök-helyettese van kizemelve.

A nemzetközi baromfiállítást. A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete legutóbb tartott igazgató választmányi ülésén elhatározta, hogy ez év őszén nemzetközi baromfiállítást rendez. A kiállítást a városi iparcarnokban tartják meg, előreláthatólag november végső, vagy december első napjaiban.

Bécsi bankok ipari vállalkozásai. Amint értesülünk, az Angol-bank tárgyalásokat folytat a gróf Lamberg-féle papir- és kartonárugyár megszerzése iránt. A gyár telepei Rammingsteinban vannak. — A Wiener Bankverein a Fialkowski-féle bileitzi papirgyárat akarja érdekkörébe bevonnai, oly módon, hogy nevezett társaság a Leykam-Josefsthali papirgyárral — mely a Wiener Bankverein befolyása alatt áll — érdekkapcsolatot létesítene.

Gazdasági tudósítók. A földmivélségi miniszter Gömör-Kis-Hont vármegye nagyrőczei járására fájú Fáy Árpád giczei lakost, Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyében Szolnok város területére Dobos Antal szolnoki lakost, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye tiszai alsó járására ifj. Haraszty Tivadár pusztai-istvánhazai lakost, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye tiszaközépi járására Müller Károly

Kapható, míg a készlet tart, egyedül;

ÖRÖM SÁNDOR

levélpapír-áruházában,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám.

444 darab II. osztályu alumínium-fóli 1.20 kgr

Világ-rekord!!

100 darab egész finom csontlelép-papír, 100 darab színes bélelt borítékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 fillér. 1000 drb. Kohinoor cigarettá-hüvely ragasztás nélkül 2.10 K. Vidékre csak utánvétel, vagy a pénz beküldése mellett. . . . . 144 darab I. osztályu alumínium-fóli 1.80 kgr

Világ-csoda!!

444 darab II. osztályu alumínium-fóli 1.20 kgr

pusztanagytenyői lakost, Krassó-Szörény vármegye karánsebesi járására Dobren János ohababisztrai lakost, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye abonyi járására nézve Bálint Károly tószegi lakost, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye gödöllői járására Bárdy Pál hévizgyörki lakost, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye kiskőrösi járására Biber Lajos érsekcsanádi lakost, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyében Kiskunhalas r. t. város területére Zilah István kiskunhalasi lakost, Somogy vármegye igali járására Tuss Miklós nagyatádi lakost, Somogy vármegye nagyatádi járására Garay Zoltán rinyaszentkirályi lakost és Szepes vármegye szepesváraljai járására Lankota József ágostházi lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bízta meg.

Változások a győr-sopron-ebenfurti vasutnál. A győr-sopron-ebenfurti vasutnál — mint értesülünk — személyi változások lesznek. Ugyanis Willingsforfer Jenő a vasut győri állomásának főnöke nyugalmába vonul s már át is adta az állomás vezetését Menyhárd Béla ellenőrnek, akitől az állomást néhány hét múlva Slunye János, a lajtaujfalusi állomás főnöke veszi át. Lajtaujfalura pedig Nemes Emil a soproni állomás forgalmi tisztviselője megy át.

Az Egyesült Magyar Hajlított Fabutorgyár Részvénytársaság ma tartotta Kornfeld Zsigmond főrendiházi tag elnöke alatt a Magyar Általános Hitelbank helyiségében alakuló közgyűlést. E vállalat mindenekelőtt átveszi és egyesíti öt magyar hajlított fabutorgyár tüzeltét és egyszersmind a néhány nappal ezelőtt Bécsben megalakult Aktiengesellschaft der vereinigten österreichischen Bugholz-möbelfabriken társasággal, amely hasonló alapon több osztrák gyárat egyesít magában, 30 év tartamára szoros érdekközösségre lép. Az új társaság igazgatóságába öt évre Blum Mór, Ehrmann Leó, Eissler Hugó, Fischl Arthur, Guttmann Izidor, Kornfeld Pál, Lukács József, Mauksch József, Neurath Lajos és Rauman Manó, a felügyelő-bizottságba pedig egy évre dr. Herz Izidor, Klemm Károly, Pfeiffer Géza és Thoman István választották. Az igazgatóság a közgyűlést közvetlenül követőleg tartott ülésén Lukács József, a Magyar Általános Hitelbank igazgatója az igazgatóság elnökévé és Fischl Arthur annak alelnökévé választották.

A franciaik köszönete a sütőipari kiállítás alkalmából. A francia sütők nevében, akik a Budapesti rendezett nemzetközi sütőipari kiállítást testületileg meglátogatták, Maurice Deutsch, a párisi osztrák-magyar kereskedelmi és iparkamara ügyvivő alelnöke köszönő levelet intézett Gelléri Mór elnökhöz. Meleghangú levelében a következőket mondja: Az a visszhang, amit az Önök vendéglátása itt keltett, meg kell vallanom, minden várakozásomat felülmúlta. Előre tudtam, hogy Önök a feladatot kitünően fogják elvégezni, azonban az a tapintat és hozzáértés, amelyet ez alkalommal méltóztatott a rendezésbe belevinni, a legnagyobb dicséretet is meg szolgáltatta és méltóztatott elhinni, hogy ezzel a francia sütőknek és egész környezetüknek a magyar nemzet iránti rokonszenvét tetőpontjára emelte. Annyira örülök annak, hogy az én kezésem adta az alkalmat erre a fényes manifesztációra, hogy bár fáradságot érek és nagy szükségem volna a pihenésre, mégis újra foglalkozni akarok Návay urral karöltve a budapesti baleset-ügyi kiállítás dolgával.

Az angol bank állása. Össztartalék 25,118.000 (+ 705.000), bankjegyforgalom 29,284.000 (- 314.000), bankkészlet 35,952.000 (+ 390.000), váltótárca 30,914.000 (- 1,923.000), magánosok követelése 46,171.000 (- 1,676.000), kincstár követelése 8,357.000 (+ 428.000), bankjegylartalék 23,760.000 (+ 664.000).

A francia bank állása. Kézpénzkészlet (arany) 2,802,814.000 (+ 4,474.000), kézpénzkészlet (ezüst) 983,130.000 (- 4,790.000), váltótárca 980,048.000 (- 10,251.000), bankjegyforgalom 4,783,048.000 (- 9,932.000), magánosok 531,331.000 (- 7,514.000), kincstár követelése 171,205.000 (+ 3,669.000), összes előlegek 578,003.000 (- 6,713.000), kamat és leszámítolási jövedelem 3,581.000 (+ 689.000). A bankjegyforgalom aránya a kézpénzkészlethez 79.15.

A londoni magyar kiállítás. A legutóbb tartott minisztertanács a kereskedelmi miniszter előterjesztése alapján foglalkozott a Londonban létesítendő magyar kiállítás rendezésének tervével. Dr. Molnár Ákos országgyűlési képviselő részletes memorandumot terjesztett Kossuth Ferencz elé. A minisztertanács foglalkozott a kérdéssel, véglegesen azonban még nem határozott, csupán megbízta a kereskedelmi minisztert, hogy tanulmányozza a kiállítás tervezetét, szerezzen meggyőződést a kiállítás iránt a magyar gazdák és iparosok körében mutatkozó érdeklődésről és a remélhető részvétel mérvéről. Ebből kifolyólag ma délelőtti folyamán Sztényi József államtitkár értekezett dr. Molnár Ákos képviselővel. Az

államtitkár helyeselte, hogy a magyar iparos és gazdaközönség körében puhatólódzás történjék, hogy mennyiben támogatják e kiállítási tervet, milyen mérvben remélhető azon való közreműködésük, minthogy a kiállítást magyar iparosoknak és mezőgazdáknak kell létesíteni és fentartani. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége a kiállítás ügyét támogatja. A kiállítás révén a szövetség a háziipari cikkek, élelmiszerek, ásványvíze, ink, iparművészeti produktumaink, butorziái és majolikacikkjeink számára remél új piacokat.

Drágább a fehérnemű. A „Verein Österreichischer Wäsche-fabrikanten“, az osztrák fehérneműgyárosok egyesülete elhatározta, hogy a gyártmányok árát az olcsóbb minőségű áruknál 10%-al, a drágábbaknál 7%-al felemeli. A felemelést, melyet a jól bevált sablon szerint a munkabérek drágulásával indokolnak a gyárosok — annál nagyobb köszönettel veszszük tudomásul, mert az egyesület körlevelét olyan élvezetes magyarságu fogalmazásban veszszük kézhez, melyet érdemesnek tartunk ideigatni. Legalább ez a közlemény enyhítette egy kissé az újabb megdrágítás felett érzett keserűségünket. Az ékes magyarsággal megszerkesztett közlemény a következő:

„Az osztrák fehérnemű gyárosok egyletéből következő értesítést kapunk: Számos részint Bécsben, részint Prágában, Klattau és Pilsenben tartott ülésekben, melyeket az osztrák fehérnemű gyárosok tartottak a takácsok tulságos több követelése (10 egész 15 fillérig méterenként) által keletkezett vásári helyzetek behatóan meg lettek beszélve és több havi tanácskozás után végre azon kikerülhetlen szükség megállapítva, hogy a fehérneműek árai újból felemelendők. A rendszeres fokozat a fonál áraknak és az azáltal keletkezett szövet drágítás mult év augusztus óta egész máig oly kiterjedést nyert, hogy a fehérneműek gyártási árai, minőség szerint, 10 egész 12%-ik drágábbak lettek. — Ehhez jönnek még a többi a gyártáshoz szükséges anyagok folytonos áremeléséi. Ennek a tényállásnak tekintetbe vétele után kényszerként vált be az osztrák fehérneműgyárosok által elhatározott áremelés és pedig a jobb minőségek után 4 egész 7%-ik, az olcsóbb minőségek után pedig egész 10%-ik és mely áremelés mint mértékesebb mondható, annál is inkább, mert mint a fenní számadás által kitűnik, a felemelt gyártási árak csak részben lesznek megbírva és miközben a gyárosok a részleteladás érdekében a több követelésnek a legnagyobb részét magukra vállalni igyekeznek. Ha a fonálárak magas feszültsége még továbbra is tartós lesz, ugy avval kell számítani, hogy a mostani árfelémelés az uri fehérneműekre nézve még nem érte el a végét.“

Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:
80.000 koronát nyert: 110645.
25.000 koronát nyert: 83879.
10.000 koronát nyertek: 82551 89690.
3000 koronát nyertek: 4247 45373.
2000 koronát nyertek: 19759 21460 113456.
1000 koronát nyertek: 8230 24616 36640 40125 56758 65907 98268.

500 koronát nyertek: 4482 7486 11700 16892 21287 24420 32594 36083 37831 38574 40064 49653 49359 63399 66390 68184 69280 74508 76728 80335 85733 85888 85142 95445 95815 112861 113006 115738 120388 121832.

Török szerencsése örök! Csak még tegnap fizette ki a szerencsés Török A. és Tsa bankház R.-T. (Budapest, Szervita-tér 3.) a 20.000 koronás főnyereményt és a mai húzáson már ismét a 25.000 koronás nyeremény jutott vevőinek.

A 89.690. számú sorsjeggyel a Hecht bankház r.-t. ügyfelei 10.000 koronát nyertek.

A mai húzás 10.000 koronás főnyereményét ismét Gaedicke bankház (Kossuth Lajos-utca 11.) szerencsés vevői nyerték. Ezuttal a 82.551. száma.

Csöd. Ifj. Mandics Sándor és társa budapesti bej. cég (VI., Nagymező-utca 28. sz.) festék kereskedő ellen a budapesti váltótörvényszék ma csődöt nyitott. Kinevezettek: Csödbiztos: dr. Hoselitz Gyula kir. tszéki albiró. Tömeggondnokká: dr. Braun Mór ügyvéd. Tömeggondnok-helyettes: dr. Molnár Dezső ügyvéd. A követelések bejelentésére augusztus 27-ig, felszámolási tárgyalásra szeptember hó 26-ig a csödválasztmány megválasztására szeptember 28. tüzetett ki határidőül.

Kereskedelmi szerződéses tárgyalások Szerbiával. A szerb kormány az év eleje óta szorgalmazza a kereskedelmi szerződéses tárgyalások megkezdését a magyar és osztrák kormányok között. Az osztrák kormányt azonban a képviselőválasztási mozgalmak akadályozták abban, hogy a tárgyalásokat megkezdje, másrészt pedig a kiegyezési tárgyalások is leköltöttek mind a két kormányt, úgy hogy

csak most jutottak ahhoz, hogy a tárgyalásokat megkezdjék. Az Ausztria-Magyarország és Szerbia között folyamatban levő kereskedelmi szerződések tárgyalásai csakhamar döntő stádiumba kerülnek. Az elmúlt héten ugyanis beható tanácskozások folytak, amelyek odavezettek, hogy tisztán megállapítható mindkét fél álláspontja és a köztük lévő differenciák felett könnyű áttekintés nyerhető. Ausztriának legfontosabb kívánsága az ipari vá-mok csökkentésére irányul, míg Szerbia a kereskedelmi szerződés létrejvetelét az állatok, különösen szerb szarvasmarhák és sertések és első-sorban élőállatok behozatalának lehetőségétől teszi függővé. Konvenciót nem kíván Szerbia. Ausztria eddig nem teljesítette Szerbia kívánságát és csak abba hajlandó beleegyezni, hogy vágott állatokat hozhassanak be.

Ugorka export Nagykőrösről. Nagykőrösön a mult héten megkezdődött az ugorka exportálása. A hét folyamán mintegy 100 vagon ugorkát vittek Bécs, Grác, Kottowitz, Brünn és egyéb külföldi piacokra. Az idén nagy gyümölcskivitelre is van kilátás.

Nyilt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Uj! Folyékony Uj!

Somatose

a legkifutottabb étvágyjavító, idegerősítő

tápláló szer

mindentemű gyengeséget állapotokban.

Kapható gyógyszerárakban és drogueriákban.

28306

WIKUS TÁTRA

NYERS EVÉSRE

a legjobb tejcsokoládé

BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

Ház-lebontás miatt

= rendkívül olcsó rak. =

Háztartási cikkek. Nászajándékok. Játék-szerek. Chinaezüst tárgyak. Dizműárak. Övek. Kéztáskák. Sétabotok. Legyezők stb.

ROTHAUSER czégnél

Budapest, Deák-tér 6. sz m.

(Anker udvar.) Király-utca sarkán.

A Felső Margitszigeti Vendéglőben

Balogh Károly

zenekara

naponta hangversenyt tart

déli 12—2 óráig és este 5—10 óráig.

T

New-Y

A világ legn

Tisztán a

Utántizeté

Összes

2.56

Biztosítási

7.861

Vezérigazga

Bu

A BUDA

Ma dé

lapunk más

miniszteri t

ságban tart

járta, hogy

hozamról fo

az irányzat

naig emelke

rezervált fo

millió méter

kilátásba a

hirtelen ella

olcsóbban k

tőlagosan

koronáig s

losan. A

julius hó e

szenvedett,

még teljese

Már m

miniszter m

üzleti meg

tervezetét

hajlandók

főloszlatták

egyöntet

tizenöt tag

fűkből, me

bizottak ös

tén — me

Készb

kedv mel

mintegy

árakon. L

vidéki 100

koronán z

dott el. M

nélkül ma

Határ

délelőtt sz

teri becsle

tuak volta

Elada

Buza.

korona, 20

Regge

Schmi

Hasznalat

The Mutual

New-Yorki életbiztosító-társaság

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága. Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik. Utántiteltési kötelezettség nélkül. Részvényesei nincsenek.

Összes vagyon 1906. december 31-én

2.569,246,889.02 frank

Biztosítási állomány 1906. december 31-én

7.861,436,000.— frank.

Vezérigazgatóság Magyarország és a Kelet részére:
Budapest, VI., Andrassy-ut 20.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Ma délután három órakor jelent meg a lapunk más helyén egész terjedelmében közölt miniszteri termésbecslés, mely egész nap izgatottságban tartotta a gabonatőzsdét. Dél előtt az a hír járt, hogy a jelentés 29.8 millió métermázsza hozamról fog megemlékezni, melynek hatása alatt az irányzat szilárd volt és árák egész 11.53 koronáig emelkedtek. A délután megjelent és eléggé rezervált formában szedett jelentés mintegy két millió métermázsával nagyobb eredményt helyezett kilátásba a várt jelentésnél, miáltal a hangulat hirtelen ellanyhult és a déli zárlatnál 8 fillérrel olcsóbban kezdték az üzletet. A lanyhaság folytatódva tartott és októberi buza egész 11.33 koronáig süllyedt és 11.37 koronán zárul hivatalosan. A jelentés megemlékezik arról, hogy a július hó elején volt nagy hősek által a buza szenvedett, de hogy mily mértékben, az eddig még teljesen megállapítható nem volt.

Már megemlékeztünk arról, hogy a belügyminiszter módosítás végett visszaküldte a gabonaüzleti megbízottak szakszervezetének alapszabálytervezetét, mit nevezettek azonban megtenni hajlandók nem voltak és inkább a szervezetet floszlatták. Hogy azonban vitás esetekben mégis egyöntetűen járjanak el, a megbízottak tegnap egy tizenöt tagú bizottságot választottak a saját kebelükben, mely hivatva lesz a gabonaüzleti megbízottak összességének érdekeit — szűkeg esetén — megvédeni és azok közös ügyeit intézni.

Készbuza mérsékelt kínálat és megfelelő vételkedv mellett ma szilárd irányzatú volt. Elkelt mintegy 24.000 mm. 10-15 fillérrel magasabb áron. Legdrágábbban 11.97½ koronán tiszavidéki 100 mm. 81 kg.-os és legolcsóbban 11.10 koronán zimonyi 1500 mm. 74.2 kg.-os buza adódott el. Rozs 6 fillérrel magasabb, árpa forgalom nélkül maradt, míg zab és tengeri nem változott.

Határidők fedezési és véleményes vásárlásokra délelőtt szilárdak, míg délután a megjelent miniszteri becslésjelentés hatása alatt nyugodt irányzatúak voltak.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 81 kg. 23.95 korona, 200 mm. 80 kg. 23.90 korona, 300 mm.

80 kg. 23.75 korona, felső, 100 mm. 80 kg. 23.70 korona, 100 mm. 79.5 kg. 23.75 korona, 300 mm. 79.5 kg. 23.70 korona, 400 mm. 78.5 kg. 23.70 korona, 100 mm. 78 kg. 23.20 koroha.
Bácskai: 350 mm. 78.5 kg. 23.70 korona, 300 mm. 76 kg. 22.60 korona, 500 mm. 75 kg. 22.55 korona, 1500 mm. 74 kg. 22.40 korona.
Szt.-Tamási: 200 mm. 77.5 kg. 23.10 korona, 2000 mm. 75.5 kg. 22.90 korona.
Ó-Becsei: 2100 mm. 74.5 kg. 22.50 korona.
Pestvidéki: 400 mm. 80 kg. 23.30 korona, 150 mm. 76 kg. 22.60 korona, 250 mm. 75 kg. 22.60 korona, 150 mm. 75 kg. 22.60 korona.
Bánsági: 500 mm. 75.5 kg. 22.60 korona, 2640 mm. 74.8 kg. 22.50 korona.
Szerémségi: 200 mm. 77 kg. 22.70 korona, 200 mm. 76 kg. 22.80 korona, 300 mm. 79 kg. 22.80 korona.
Zimonyi: 1500 mm. 74.2 kg. 22.20 korona.
Zentai: 1700 mm. 75.5 kg. 22.70 korona, 6000 mm. 75.5 kg. 22.50 korona.
Ropcsa: 400 mm. 34.20 korona, kpf., par., 300 mm. 34.20 korona, kpf., par.
Rozs: 100 mm. 15.80 korona, kpf.
Zab: 200 mm. 16.20 korona kpf., 2500 mm. 16.10 korona kpf.
Tengeri: 100 mm. 12.10 korona, kpf. 100 mm. 12 korona, kpf.
Rozs, (uj): 400 mm. 16.90 korona, kpf., par.
Az árák 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. július 16-tól július 17-ig.

Erkezett:	Elszállított:
Buza 29483	—
Rozs 251	645
Arpa 1048	—
Zab 3753	2300
Tengeri 30548	28208
Liszt 1123	21149
Korpa 105	8758

A határidőpiacra köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza októberre 11.45, 11.54, 11.48, 11.52.
Rozs októberre 8.88, 8.92, 8.88, 8.90.
Zab októberre 8.04, 8.08, 8.04, 8.08.
Tengeri augusztusra 6.11, 6.15.
Tengeri 1908. májusra 6.20, 6.27, 6.25.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza októberre	11.50—11.51
Rozs októberre	8.87—8.88
Zab októberre	8.07—8.09
Tengeri augusztusra	6.14—6.16
Tengeri 1908. májusra	6.24—6.25

Délutáni forgalom.

Délután a nyilvánosságra jutott jelentésre az árák elgyengültek.

4 óra 30 perczkor záródnak:

októberi buza	11.36—11.37
októberi rozs	8.80—8.81
októberi zab	8.—8.01
auguszt. tengeri	6.12—6.13
májusi tengeri	6.24—6.25

Terménytőzsde.

Szeszüzlet.

Az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfinoitógyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának V., Mérleg-u. 11. szám üzleti jelentése:

Budapesti zárlatjegyzés:

	Nagyban kicsinyben koronákban
Finomított szesz adózva	162.—167.—
adózatlan	62.—66.—
Élesztőszesz adózva	—
adózatlanul	—
Nyersszesz adózva	159.—162.—
Denaturált szesz	50.—51.—

A szeszárak egyelőre tartósak, változás nem jelezhető.

Ertéktőzsde.

A külföldi piacok bágyadt magatartása, nem különben a pénzvisszonyok állandó feszültsége, kedvezőtlenül befolyásolták az irányzatot. A spekuláció önkéntes lebonyolításokat vitt keresztül, melyekhez bécsi számlára való eladások is csatlakoztak, minek következtében az árfolyamok minden téren alább szálltak. A kínálat azonban nem volt sürgős és minthogy a kontremine fedezni igyekezett az áruidő lényegesen nem szenvedett. Hanyatlottak: Osztrák hitel 649.50 koronáig 2 korona, Magyar hitel 752.50 koronáig 3 korona, Osztrák-Magyar Államvasuti részvények 653.50 koronáig 2 korona és Déli-vasut 142.50 koronáig 2.50 koronával. A déli tőzsde kedvezőtlen maradt, a forgalom nehézkesen alakult és az árfolyamok alig változtak. Csak az utótőzsdén javult némileg a hangulat és a vezető-értékek, magasabb bécsi jegyzések kapcsán 1.50—2 koronával emelkedtek. A helyi értékek piaca nagyon csendes volt, kötések alig fordultak elő és az árfolyamok nagyjából névlegesek. A járadékok piaca tartott maradt.

Előtőzsde.

Az előtőzsde bécsi eladásokra bágyadt volt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 651.50—650.25 Magyar hitelbank 754.75—753.25, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank —, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 480.—482.50, Osztrák-magyar államvasut 655.—654.—, Déli vasut —, Rimamurányi vasmű —, Magyar koronajáradék —, Közuti vasut —, Városi villamos vasut —, Orosz járadék —, 3 százalékos jelzálogsorsjegy —, Hazai bank —.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 650.25—650.50, Magyar hitelbank 753.50—754.—, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 493.—493.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 482.—482.50, Osztrák-magyar államvasut 654.—654.50, Déli vasut 143.—143.50, Rimamurányi vasmű 542.—542.50, Magyar koronajáradék 93.20—93.25, Magyar aranyjáradék 110.75—111.—, Közuti vasut 544.—544.50, Városi villamos vasut 290.—290.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde bágyadt maradt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 649.50—650.50, Magyar hitelbank 752.75—753.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 492.75—493.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 481.75—482.—, Osztrák-magyar államvasut 650.50—654.—, Déli vasut 143.—143.25, Rimamurányi vasmű 541.—, Magyar koronajáradék 93.25—93.20, Magyar aranyjáradék —, Közuti vasut —, Városi villamos vasut —, Orosz járadék —.

Helyi értékekben köttetett: Hazai sorsjegy 110.50, Drasche téglá 525.—526.—, Ganz 2825.
1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 649.50—650.—, Magyar hitelbank 752.75—753.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 493.—493.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 481.—481.50, Osztrák-magyar államvasut 654.—654.50, Déli vasut 143.—143.50, Rimamurányi vasmű 541.—541.50, Magyar koronajáradék 93.20—93.25, Közuti vasut 544.—544.50, Városi villamos vasut 290.—290.50.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben, holnapra 3—4, nyolcz napra 8—10 K. augusztus végére 16—18 K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde kissé megszilárdult.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 649.75—651.— Magyar hitelbank 752.50—754.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank —, Magyar jelzálog-hitelbank II kib. 481.—482.—, Osztr.-m. államvasut 654.25—655.—, Déli vasut 143.50—, Rimamur. vasmű 541.50—542.—, Magy. koronajáradék —, Magy. aranyjár. —, Közuti vasut —, Városi villamos vill —.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 651.—651.50, Magyar hitelbank 753.—753.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 493.—493.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 481.50—482.—, Osztrák-magyar államvasut 654.50—655.—, Déli vasut 143.50—144.—, Rimamurányi vasmű 541.—541.50, Magyar koronajáradék 93.15—93.20, Magyar aranyjáradék 110.75—111.—, Közuti vasut 544.—544.50, Városi villamos vasut 290.—291.—.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, július 18. (Az Egyetértés távirata.)
Buza: Tiszavidéki 12.—12.60, bánáti 11.45—12.—, mosoni és győrvidéki —.— K.

Reggelizés előtt tél pohár
Schmidthauer-féle rádió activ

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél és székelszűrésben szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben. Külkezelőség Komáromban.

Legmánsdi

keserűvíz az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Külkezelőség Komáromban.

senberg Dezső budapesti lakos Révészre, Kohn Mór- ricz budapesti lakos saját, valamint Juliska és Debora nevű leányai Nádorra, Dona János budapesti lakos saját, valamint Valéria nevű kiskoru gyermeke Dunaira, Kühn Antal budapesti lakos saját, valamint Sándor és Ilona nevű kiskoru gyermekei Károlyra, Slachta János budapesti lakos Nemesre, Klein Sámuel mező- keresztesi lakos Kisre és Greiner Sándor budapesti lakos családi nevének Gáborra kért átváltoztatását megegyedte.

Pályázatok. A tordai pénzügyigazgatásnál hiva- talszolgai állásra 6 hét; — a kolozsvári gazdasági aka- démiánál gazdasági gyakornoki, a czellómölki járás- bíróságnál irnoki, a budapest-közbányai állategészség- ügyi hivatalnál, továbbá a verestornyai, zimonyi, és szenci és sómezői belépő állomásokon való alkalmazással 1—i, összesen öt II. oszt. belépő-állomásori állásra 4 hét; — a sümegi járásbírósnál albirói, a zágrábi pénzügyigazgatásnál pénzügyi irodatiszti és a károlyvárosi adóhivatalnál díjas gyakor- noki állásra 2 hét alatt adandók be a pályázati kér- vények.

Szerkesztői üzenetek.

S. Géza. Az államfogházát öt éven felül bonttette, öt éven alul vétségre alkalmazták. Az államfoglyok kü- lön országos fogházban s lehetőleg éjjel elkülönítve, de nappal együtt őriztetnek. Munkára nem kényszerít- hetők, saját ruhájukat viselhetik, önmagukat élelmezhet- ik s naponta két órát a szabadban sétálhatnak. Állam- fogház jelenleg Vácson és Szegeden van.

Vita nova. A határrendőrség fogalmazási tisztvisé- lőtől ugyanazon minősítést kívánják meg, mint a többi fogalmazási tisztviselőtől. A határszéli rendőrfelügyel- őt érettségi bizonyítványt követelnek; rendőrbiztosnak pedig az nevezhető ki, aki magyar állampolgár, kifogás- talan előéletű és legalább négy gimnázialis, reáliskolai vagy polgári iskolai osztályt sikerrel elvégzett. A hiva- talszolgáltatási állás négy közép- vagy polgári iskolai osztálytalan sikerrel való elvégzéséhez van kötve.

M. J. A kérdézet divatlap évente 2-szer jelenik meg. előfizetési ára 2 korona egy évre s az előfizetést tessék Várady Béla divatüzletébe (Kishid-utca) be- küldeni.

R. L. Pálfalva. Sorsjegye nem nyert. D. I. M.—ny. Tárcaival hosszú időre ellátnak rendes tárcaíróink.

N. N. Sünag. Kérdésére határozott választ azért nem adhatunk, mert öt-hat napi késés is napirenden van a hajónál. Tessék megírni, mennyi ideig és mikor megy oda.

H. A. Hidasrakosd. Legnagyobb sajnálatunkra a legtüzetesebb kérdézőnkésünk után sem sikerült

megtudnunk a kérdézetnek nyaralási helyét. Ezt itt a fővárosban senkinek sem mondta meg.

Salgótarján 1026. Igen, van ilyen egylet. Tessék egyenesen titkársághoz fordulni, aki a nyomtatott alap- szabályokat a legnagyobb készséggel küldi meg.

A sorsjegyek kisorsolását a Magyar Pénzintézetek Központi Hitelbankja r.-t. Budapest (V., Báthory-utca 4. sz.) nézi át. A bank elvállalja értékpapírok és sors- jegyek beszerzését a legutányosabb áron, vidéki pénz- intézeti részvények adás-vételét s azokra előnyös fel- tételek mellett kölcsönt nyújt. Lebonnyolt tőzsdéi meg- bízásokat ugy a budapesti, valamint bármely külföldi tőzsdén.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for dates (július 18. július 17., július 18. július 17.) and locations (Tisza, M.-Sziget, Tokéháza, V.-Namény, Tokaj, Tiszajüred, Szolnok, Ósopron, Szeged, T.-Becse, Tíol, Hoór, Bártfa, Ladmóca, Zsoleza, H.-Németi, Margitta, B.-Ujfalva, Csucsca, N.-Várad, Bonyos, Tonke, Gurahon, Borosjóné, Bókás, Gyoma, Gy.-Fehérvár, Branyicska, Soborsin, A-ad, Makó, K.-Kostély, Kiszlót, Temesvár, Becskerek). It lists precipitation in mm for various stations.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1907. július 18-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap sok helyütt esett — job- bára 10 mm.-en aluli — eső, mely itt-ott zivatar- ral járt. A hőmérséklet lényegtelenül változott; maximuma 8C° és minimuma: Tátrafüreden 8C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változékony idő várható lényegtelen hőválto- zással és helyenkint, főleg az ország északi felé- ben esővel, esetleg zivattal.

Table with columns: Allomás, Levegőtér mm, A hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmér- séklet max. min. Lists various weather stations and their readings.

Table with columns: Buza, Kilós, 100 kilogramm ára. Lists prices for different types of wheat (Tiszavidéki, Fehérmegyei, Pestvidéki, Bácsági, Bácskai).

Table with columns: Egyéb gabonafélék, 100 kilogramm ára. Lists prices for other grains like rye, barley, and buckwheat.

Table with columns: Burgonya, Fehér, Rózsás, Sárga. Lists prices for different varieties of potatoes.

Table with columns: Különlő érmenyek, Faj, Koronánként. Lists prices for various types of coins and medals.

Table with columns: Allamodósság közkölcsonok, Pénz, Ár. Lists prices for government bonds and other securities.

Table with columns: Zálogvétel. Előbbségek, Pénz, Ár. Lists prices for pawnshop loans and other financial services.

Table with columns: Takarékpénztárak, Biztosító-társaságok, Gőzmalomok, Előntőle vállalatok. Lists prices for various financial institutions and services.

Table with columns: Bankok részvényei, Pénz, Ár. Lists prices for bank shares and other financial products.

Table with columns: Sorsjegyek, Pénz, Ár. Lists prices for various types of lottery tickets.

...darab ...össze- ...darab ...szamaradi ...malacz ...150 kg-on ...kg.-tól ...levonással ...on felül ...fillérig, ...130—135 ...kőny- ...levonással ...ko- ...A vác- ...k. ...arton Lajos ...lót a vesz- ...ővé, Strei- ...kornokot a ...ítelőtábla ...vezetése ...kornokká; ...András ...italan gyá- ...váradai tör- ...rvényszéki ...hivatalszol- ...Sebestyén ...pénzügy- ...olgává ne- ...yi minisz- ...náziumi r. ...Kunfalvi ...budapesti ...tós budá- ...tásánart ...szágy- ...rnokot a ...Hersko- ...valamint ...koru Ro-

KÜLÖNFÉLÉK.

Emlékek.

1.

Haladtunk némán, szót se váltva
Csak minden tizedik nyomon,
Te azt susogtad: uram, kérem,
S én: parancsol kisasszonyom.

Hűs szellő játszott, szárnyra kapva
A színes rózsaleveleken,
S megváltozott e percbe' minden,
Minket is megkapott az álom,
Ugy hivatalak, hogy: édes párom
S te úgy hivtál, hogy: mindenem.

II.

A jóba vissza te vezettél:
„Imádkozz fiam néha majd,
Oh, jószág az örök isten,
Meghallgat sok sóhajot.

Imádkozz értem. Tenmagadnak.
Kérj boldogságot, örömet,
Hogy én járhasam a világot
Majd te veled.“

A jóba vissza te vezettél,
De nem szűnik a sóhajom,
Tán zokon veszik odafenn, hogy
Hozzad imádkozom.

Gyóroki Sándor.

(Az adósok börtöne.) Akik az angol viszonyokat kevésbé ismerik, alig hihetik, hogy az adósok börtöne, ha módosult formában is, de meg van még mai nap is Angolországban; még ma is megeshetik, hogy valaki személyes szabadságának elvesztésével adja meg az árát, ha adósságát nem tudja megfizetni. Az adósok börtöne tudvalevőleg a római miveltség terméke. A régi Rómában, ha valaki nem tudta adósságát megfizetni, hitelezője rab-szolgájává tehetette. A Krisztus előtti 325-ik évben ezt a könyörtelen törvényt megszüntették ugyan, de megtartották a nem fizető adósnak börtönbe vetetését. A középkori keresztény államok azonban nem tették magukévá ezt a szelidebb felfogást s jóval súlyosabb büntetésnek vetették alá a nem fizető adóst. Sőt Angolországban még a

XVII. században is megszigorították a törvényt; az adóst pellengérré költötték s levágták egyik fülét. Ezt az irgalmatlan törvényt csak 1816-ban helyezték érvényen kívül, de azért az adósok börtöne megmaradt, úgy mint a többi művelt államokban is. Csak hogy a múlt század második felében a többi államok sorban megszüntették ezt az intézményt, legelőbb, 1867-ben a francziák, utána egy évvel az éjszaki német államszövetség és Ausztria. 1869-ben Angolországban is revizió alá vették az adósok börtönéről szóló törvényt, elvileg is törölték a börtönt, de mint az Angolországban szokás, teljesen szakítani ezzel a régi intézménnyel nem mertek, vagy nem akartak s az új törvényt olyan záradékkal látták el, hogy azt lehet mondani, hogy az adósok börtöne még ma is megvan. Csak hogy nem a nagy adósok számára. A nagyarányú börtönzárásokat pl., ha nem tudja kiegyenlíteni tartozásait, nem fenyegeti veszedelem, mert ő s a hozzá hasonlók a csődbíróság elé kerülnek, amely egy csapásra megszabadítja őket kötelezettségeiktől. Az apró adós helyzete sokkal bajosabb. Mint adóst ugyan szabály szerint őt sem érheti fogságbüntetetés s ha teljesen fizetéképtelen lett, a hitelező elvesztette vele szemben minden jogát. Ha azonban a hitelezőnek sikerül a bíróság előtt kötelezvényt kicsikarni tőle arra nézve, hogy adósságát egészben vagy részletekben letörleszti egy bizonyos határidőig, akkor olyan hálóba kerül, mely nagyon könnyen a fogházba juttatja. Mert ha a bíróság előtt aláírt kötelezvényben foglalt ígéretét nem tartja meg, akkor elmarasztalják a bíróság iránti tiszteletlenség bűnében, s a hitelező indítványára fogságra vethetik s csak akkor eresztik ki, ha az adósságát lefizette, vagy ha már legalább hat hetet ült. Mennél több részletfizetésre kötelezte magát az adós, annál többször lóg a feje fölött a fogságba jutás Damokles-kardja, mert minden részletfizetés külön tartozásnak számít. A fogoly eltartásáról, mely régebben a hitelező terhére esett, most az állam gondoskodik. Sokszor történtek kísérletek, hogy ezt a sajátosságosan kegyetlen törvényt megváltoztassák, de — ami nevezetes dolog — éppen maguk az általa sújtottak, a kis adósok tiltakoznak ellene legjobban. Oka pedig ennek az, hogy ez a törvény a gazdaságilag gyöngéknél hitelt szerez, egyebük nem lévén, mondhatni, személyes szabadságukat teszik zálogba. Az igaz, hogy drágán megfizetik az így szerzett adósságok árát, busás kamatban, a heti beszedések díjában, perköltségekben, mégis azt mondják, jobb az ilyen kölcsön, mint a semmilyen kölcsön.

könyörgő kérest tükrözött vissza, a szemei pedig kijöttek úregeből és a leány szemén csüggtek. Így nézhet az az ember, akinek az éj homályában a börtönben megjelenik az általa meggyilkolt szelleme.

A mellkasa zihált és emelkedett, oly erővel, mintha láthatatlan kötelékeket akarna széttépni; melyek az életét veszélyeztetik. Minden lélegzetvételnél felhangzott az az iszonyu nyögés, mely odavonzott engem is. Sands Beulah feléje fordította az arcát, míg szemei megtalálták Bob pillantását — édes, gyermekes zavarral sütötte le őket. Ránéztem és csodálkoztam, hogy ő, akit olyan rendkívül érzékenynek és belátónak ismertem, a félelem enné a látványánál egészen nyugodt maradt. Aztán — oh rettenet — rettenet — észrevettem, hogy ezekben a nagy kék szemekben hiányzik valami... Élesebben néztem oda és még a lélegzetem is elállt. Lehetséges volt ez?

Egy ugrással ott voltam mellette. Belépőttem a szemeibe, amely még reggel tükre volt a benne lakozó okosság, isten hasonmásának — a lélek, az élet most eltűnt ezekből a szemekből. Sands Beulah meghalt! Nem testben, de lélekben. Az isteni szikra kialudt benne. Csak egy üres hüvely volt már — egy nő lüktető vérel, hussal; de a ház üres volt, a szellem eltűnt belőle. Ő, aki aszony volt a szó legnemesebb értelmében — most csak gyermekké vált.

Végigsimítottam verejtékező homlokomat. Lehunytam a szemeimet és újból kinyitottam. Bob alakja, összekulcsolt kezeivel, kiugró szemével még mindig itt volt — még mindig hangzott az a rettenetes rekedt, hörgő nyögés. És Sands Beulah mosolygott — mosolygott mint egy gyermek a bölcsőben.

Egyik kezével elengedte az ujságot és Bob arcát czirógatta, mint ahogy a kis gyermek a kővér ujjacskaival czirógatja anyja arcát. Kétségbeesett ijedségemben szinte vártam egy csecsemő dadogását. A szemeim révedezve, zavarodottan tekintettek félre, mert hirtelen

(A biblia elterjedése.) A brit bibliai társaság legutóbbi londoni gyűlésén a titkár bejelentette, hogy egy esztendőn belül hat millió példányt adtak el a bibliából. Ezt az eredményt leginkább azáltal lehetett elérni, hogy a szentírás ma már közel négyszáz nyelvre van lefordítva. Magában az elmúlt esztendőben tizenegy új fordítás jelent meg. E nyelvek között van a „ladakhi“, amelyet Tibet határán beszélnek, a „singpho“, a keleti Assam lakóinak a nyelve, a „kuliviu“, amely az Uj-Hebridák szigetein otthonos, a „zigula“, amely a délkelet-afrikai wa-zigulák nyelve és a „saa“, amely a Salamon-szigeteken használatos.

(Kincstaláló számár.) Washington állam egyik helységében meghalt a minap egy Peck nevű ember, aki sajtáságos módon jutott előbb harminczmillió dollárhoz, ezután pedig ennek a révén még sok millióhoz. A nevezetes vagyonszerzés így történt: Peck egy Kellog nevű ismerősével együtt aranyat keresett Közép-Idahonak akkor még aranyban gazdag hegyességében. Két hétig bolyongtak már össze-vissza, anélkül, hogy valamit találtak volna. Megunták a hiábavaló munkát és elbucsuztak, hogy majd külön-külön mennek más vidékre. Bucsuzáskor azt mondja Kellog a barátjához:

— Hagyd nálam a szamaradat. Nem megy messze utra, hát gyalog is elmehetsz, én azonban messze lakom. Majd ha megint találkoznunk, visszaadom.

Peck oda adta a szamarat, amely aztán Kelloggal folytatta az utját. Egy helyen megállt a szamar és nem akart tovább menni. Kellognak feltűnt a dolog s addig fürkészte, míg rájött, hogy az a hely, ahol állnak, gazdag aranyforrás. Felfedezéséről nem szólt semmit a társainak, ezek azonban észrevettek valamit és elmondták mindenfelé, hogy mit láttak. Így tudta meg a dolgot Peck is, akinek minden üzenet nélkül küldte vissza a szamarát Kellog. Azon a helyen, ahol a szamar megállt, keletkezett Bunkerkill és Sullivan-aranytelep, amelyért egy társaság hatvanmillió dollárt adott Kellognak. Mikor Peck megtudta, hogy az ő szamara milyen szerencsét hozott Kellognak, bepörölte a hátatlan embert. A bíróság megállapította, hogy Peck szamara nélkül nem vette volna észre Kellog az aranytelepet s a hatvanmillió dollár felét megítélte a szamar gazdájának. A hirtelen és váratlanul meggazdagodott ember vállalkozásba fogott ezután és megsokszorozta a vagyonát. A szamar, amely millióhoz juttatta, nemrégén mult ki végső elgyöngülésben.

észrevettem egy széles, fekete vonást, mely az ujság czimlapján végigvonult. És melyből Beulah a következőket olvasta:

Péntek tizenharmadika!

és alatta az egyik hasábon:

Rettenetes tragédia Virginiában!

Az állam egyik legtiszteltebb polgára, az Egyesült-Államok szenátora, volt kormányzó, Sands Lee bíró vagyona és az általa kezelt idegen milliók elvesztése miatt hirtelen megőrült. Rohamában elvágta beteg felesége, meg a beteg leánya nyakát és végül maga is öngyilkossá lett. Mindhármán azonnal megüaltak.

Egy másik hasábon ez állt: Brownley Róbert a Wallstreeten rettenetes pánikot idézett elő és pusztulást, bukást hozott az egész államra.

Egy rettenetes kép marja bele magát a kedélyembe, a szívembe, a lelkembe. — Aratása egy megvesztett tözsdemanipuláczió, fején a veres aratókoszoru. A közepén, a kép egy részeként az eleven halott állt, egy szellem a szenvedés megdöbbenő erejével.

Milyen igazza volt annak, aki az örültek háza kapujára ezt íratta:

Az emberek csak egy bizonyos határig szenvedhetnek — azután békéjük legyen!

Ez megérettte Istene csodálatos bölcsességét.

Sands Beulah szenvedett, az emberi szenvedés határán túl; már megtalálta a békét. Az iszonyu nyögés elhangzott, önszürke sápadtság borította el Bob arcát. S mielőtt megfoghatam volna, hátra esett, mint egy halott a földre. Brownley Bob szenvedése is túllépték a határt. Főléje hajoltam és felemeltem a fejét, a bájos, gyermekded nő letérdelt melléje és arcát elborította csókjaival. Olyan hangon, mint ahogy a kis leány a lábujját gügyöggeti, így szólt hozzá:

— Bob, Bobim, ébredj fel; ébredj már, Beulahnak szüksége van rád!

(Folyt. köv.)

FEKETE PÉNTEK.

— AMERIKAI REGÉNY. —

Irtá: THOMAS W. LAWSON.

30

Gyakran megállt és szóba állt a nyomorúságos, elhagyott emberekkel, akik az utjába kerültek.

A Trinity-harang toronyórája már négy órát mutatott, amikor a Randolph-iroda felé közeledtünk.

Bob most már hosszú, sebes léptekkel haladt, mintha lázas vágy emésztene, minél előbb Sands Beulahhoz jutni. Az utolsó tizenöt perc alatt nagy fáradságomba került, hogy szemmel tarthassam.

Vajon elhatározáshoz jutott-e? És milyenhez? Mikor? Folyton ezek a kérdések jártak a fejemben, mialatt keresztültörttem magam a tömegben.

Bob egyenesen Sands Beulah szobájába ment, én pedig a magaméba vonultam vissza. Még egy percig sem voltam ott, mikor tompa, rekedt nyöszörgés ütötte meg a fületem. Figyelni kezdtem. A nyögés hangosabb lett. Sands Beulah szobájából hangzott.

Egy ugrással ott voltam a nyitott ajtóban. — Én Istenem! Milyen látvány terült szememre él!

Még most is kinzó a megemlékezés, pedig a hosszú évek eltörülték az élénk benyomást. A szép, nyugodt teremtés, mely Bobnak és nekem is meghitt kedves képpé vált, ott ült egy lapos pult mellett a szoba közepén. Szeme az aló felé volt irányítva. A könyöke az asztalon nyugodott, a kezében pedig egy délutáni lapot tartott; alkalmasint abban olvasott, amikor Bob belépett hozzá.

Isten tudja, milyen régen ült ő már úgy, Bob megérkezése előtt. Bob ott térdelt a széke mellett, összekulcsolt kezeit kétségbeesett könyörgéssel nyújtotta feléje — és félelmesen sóhajtozott. Az arca rettenetes kétségbeesést és

SZÍNHÁZAK

Pénteken, 1907. július 19-én.

Nemzeti Színház

Zárva

M. kir. Operaház

Zárva

Vígyszínház

Zárva

Népszínház

Zárva

Főv. Nyári Színház

Az ember tragédiája

Dramai költemény 5 szakaszban
Irt: Madách Imre. Színpad alkál-
mazta: Paulay Ede. Zeneírtészer:
Zetter: Erkel Gy.
Kezdeté fél 8 óraker

Műsor.

Szombat: Gül Baba.
Vasárnap: a. n. Rip van Winkle.
Eto: Gül Baba.

Uránia Színház

Zárva

Magyar Színház

Zárva

Királyszínház

Zárva

Városligeti Nyári Színház.

A bus özvegy.

Paradizikus bohózat 3 felvona-
sban Irt: Föld Mátyas. Zeneí-
rt: Faragó Jenő versszövegei
szerzette: Barna László.

Széphegyi Róza Láng Etel
Dostizsák Dandiló. Ferenzy K.
Vig Aliczi Turcsányi O.
Lejár Ferencz Virágh Jenő
Pisztoly Balambér Bihari Béla
Egy tisztességes nő Dobos M.
Szép Tóni Vándori K.
Pinka Dani Szabó Lajos
Kezdeté fél 8 óraker

Apollo színház

Telefon 68-89.

A gonosztevő. Fekete kéz. Egy
törtenet a lovagkorból. A halak-
fogók kelepceben. A kártyakirály.
A mágneses ember. Nagy katonai
gyakorlatok a Dunán. 1907. július
4-én. Az Apolló színház fölvé-
tele. Magyar kerékpáros derby.
1907. július 7-én a millenniumi
versenypályán. Az Apolló színház
fölvétele

A két vetélytárs.

A pénzsóvár végzete

Kezdeté 8 óraker

ŐS-BUDA VÁRA

Friedmann AdcH igazgató.

Ma pénteken, július 19-én

a nagy varieté színpadon fellépnek:

JOHNSON és DEAN

Berthy de l'Hespel Burton és Mayo

The Cubans Great Weiland

Paul Sándor Msr. Doherty

Four Harweys stb.

PARISIANA

Henry Lavedan szenzációs műve Az ágy.

Moulin Rouge. Uj Monte Carlo. Párisi

hypodrom. Kinematograf stb.

Belépődíj este 9 óráig 60 fillér, azontul 1 korona.

Kedvezményes jegyek a tözdekben kaphatók.

Bus szalmaözvegyek

Steinerhez jöjjetek!

Ott kincset ér minden falat
Teréz-körut 3. szám alatt.

Erdélyi minta-vendéglő

Dalszínház-utca 8. szám. (Az Opera mellett)
Egész éjjel nyitva! — Minden időben triss meleg ételek.
— Női kiszolgálás! — Kellemes szeparek! — Az éjjeli
világ találkozó helye!

Előzetes jelentés!

A „Chikágó“ mozgó fényképszínház
István-ut 39. (Aréna-ut mellett)

folyó hóban megnyilik.

Császártüdő

BUDAPESTEN. Nyári és téli
gyógyhely. a magyar irtalmas-
rend tulajdona. Elsőrangú ké-
nes hővizű gyógytüdő; modern berendezésű gyógytüdő,
kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márvány-
fürdők; hőlég-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivo- és
belégzési kura. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés,
jutányos árak.

Prospektust ingyen és bérmentve küld

Az igazgatóság.

WEIGL-FÉLE

KIRÁLY GYÖNGYE

kapható minden elsőrangú kávéházban és kaszinóban.

WEIGL JÓZSEF

bornagykereskedő és termelő Budapest-Szt-Endre.

Iroda és vezérképviselőség: KALLAI JENŐ

Budapest, Dávid-utca 1. sz.

TELEFON 81-01. István-uti TELEFON 81-01.

szanatorium és vizgyógyintézet

Budapest, VII, Hungária-körut 9: szám,

az István-ut torkolatánál.

Legmodernebb berendezésű újonnan épült magángyógy-
intézet sebészeti, női és belsőbajok részére. — Vizgyógy-
intézet bejáró betegek részére. — Villamos fény-, szén-
sav- és napfürdők. Svéd gyógytornaszat. — Röntgen. —
Nagyon mérsékelt árak. — Allandó orvosi felügyelet. —
Kitűnő ellátás.

Egész finom

uri öltönyök és felöltők

elsőrangú hazai és külföldi kolmekből

mérték után 40 és 50 koronáért

Mechlovits és Fái törv. bej. cég.

Budapest, V., Váci-körut 76 szám.

Pontos kiszolgálás — Kitűnő szabás — Saját

műhely. — Vevőink ruháitát egész év-
ben rendben tartjuk.

Luser-féle turista-tapasz.

Biztosan és gyorsan ható szer
gyűszem, szemölcs és a talp,
valamint a sarok bőrkemé-
nyedési, továbbá min-
denemléti bőrelszaru-
sodás ellen. A ha-
tásért jótállás
vállaltatik.

Központi
székh. raktár
SCHWENK L.
gyógysz. Moldling-Bécs.
Csak akkor valódi, ha
minden használati utasítás
és minden tapasz a mollettes
védjegyvel és aláírással el van
látva, azért is erő ügyelni kell.

1 doboz ára 1.20 K. vidékre 1.65 K.,
előzetes beküldése mellett bérmentve.

Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszer. Budapest, Király-utca 12.
és Andrássy ut 26.

A világ legjobb sérvkötőit, haskötőit, műlábat stb.

Vitaris Béla

készít a külföldi első spo-
cialistánál tanulmányozott
orvosi műkö szerző

Budapest, Rákóczi-ut 86. szám.

Nem üzlet. Bent az udvarban földsz. 5.

Két vegyész
vélemény!

I. Bizonyítvány.

Ezennel bizonyítom, hogy az Erényi Béla buda-
pesti gyógyszerész ur által forgalomba hozott DIANA sós-
borszeszt megvizsgáltam és megállapítottam, hogy az az
egészségre ártalmas alkotórészeket nem tartalmaz.

A vegyi összetétel szerint, vízzel hígítva belsőleg
és változatlan alakban külsőleg, a legjobb hatású gyógy
sósborszesznek jelentem ki.

Budapest, 1907. március hó 12.

Dr. Telbisz János

kir. kereskedelmi törvényszéki hites vegyész.

II. Bizonyítvány.

Aloított ezennel bizonyítom, hogy az Erényi Béla
gyógyszerész ur, budapesti lakostól eredeti palackban
be-mutatott Diana-sósborszeszt megvizsgálva, azt kelle-
mes illatu, ártalmatlan, éterikus testekkel kevert, bor-
szeszes sóoldatnak találtam, amely kisebb mennyiségben
(cseppekben) avagy vízzel hígítva belső, továbbá válto-
zatlan alakban külső használatkor ártalmas vagy mérges
anyagokat nem tartalmaz, miért is úgy belsőleg mint
külsőleg alkalmazható sósborszesznek minősítendő és
így mint házi-szer, annak forgalombahozatala kifogás alá
nem esik.

Budapest, 1907. III/5.

Nyilvános vegyikísérleti állomás

Dr. Neumann Zsigmond m. p.

kir. keresk. és váltótörvényszéki hites vegyész

Esténként

miért használják oly előszeretettel a

DIANA sósborszeszt

minden házban?

Aki egész nap dolgozik, jön-megy, kifáradt, testileg és
szellemileg meg van erőtítve, annak okvetlen szüksé-
ges, hogy lefekvéskor jól masszirozza be magát a

DIANA sósborszeszszel

Mert erősíti és edzi a testet.
Mert erősíti és edzi a csontokat.
Mert erősíti és edzi az inakat.
Mert erősíti és edzi az ereket.

Mert a bedörzsölés által a véredények mozgásba jönnek
miáltal felrészül az egész szervezet.

Mert a nyomott kedélyhangulata nagyon kellemesen hat
Mert az általános gyengeséget rögtön megszünteti.

Mert a has masszirozása által a széklet teljesen rendbe jön
Mert bágyadság a homlok bedörzsölése által végképen
elmulik.

Akik egész nap az asztal mellett ülnek, görnyednek, dol-
goznak, olvasnak, írnak: rendszeren hátfájásuk van, ezek-
nek megfizethetetlen egy jó bedörzsölés a valódi

DIANA sósborszeszszel

mely a fájdalmat már a masszirozás alatt szünteti meg

Egyedüli készítő:

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész

Budapest, Károly-körut 5.

(Postán legkevesebb 6 üveg
szállítható utánvétel mellett.)

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Egy üveg Diana sósborszesz	Egy nagy üveg Diana sósborszesz	Egy legnagyobb üveg Diana sósborszesz
40	1.-	2.-
fillér	korona	korona

Vigyázzon jól az utánzatokra, mert csak az a
valódi, amely üvegen látható feltűnően e két szó
DIANA-SOSBORSZESZ.

E hirdetés rovatab minden szö egyszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatab minden szö egyszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 286

ideges és gyengétehetségi
gyermek nála szakkerü oktatást és teljes ellátást nyerne. Kelomen Ignác gyógydaedagógus, A szünidőben aug. 10-ig Temesvár, Kém-utca 22. sz. 26431

Két komptoirista
kerestetik budapesti gyári iroda részére. Megkivántatik: könyvelés, magyar-német levelezés, gyors- és gépirás. Ajánlatokat az eddigi működés és fizetési igények megjelölésével „Komptoirista” jelleg alatt továbbit Goldberger V. A. hirdetői irodája, Budapest, Váci-utca 20. 9520

Sapkakészítő
jövendmező mellékeset tehet szert. Felvilágosítást ad Krausz kosárgyár, Andrassy-ut 43. szám.

Jó házból
való fiu tannónak felvétetik, fűszerüzletbe, Kolb József Budapest, Eötvös-utca 24.

Nőikalap üzlet
nagyobb szabású, jól menetelű, nagyobb vidéki városban, szabadkézből, betegség miatt eladó. Megtudható: Izabella-utca 29. II. em. 21.

Borbély- és fodrász-segéd
elsőrendű erő, egy előkelő fodrász-üzletben azonnali alkalmazást keres (csakis fix fizetéssel). Cím: Pánya Mihály, Róza-utca 24. sz. I. emelet 16.

Fehervarrashoz
ügyes gép és kéz várrónók valamint tanuló leányok felvétetnek és állandóan foglalkoztatnak. Cím: Akácza utca 50. felemelet ajtó 4.

Egy hálószoba
butor, világos angol stíli, keveset használt, majdnem új, nagyon olcsón eladó, VI., Bajnok-utca 2/b, II. em. 1.

Magyar és német
gépiró állást keres. Budapest, I., Pauler-utca 20.

Csemege-juhturó.
Minden kereskedő, aki még nem vezette be a mi valódi, friss juhturónkat, próba-rendelést tegyen. 5 kilós bödön 6 kor. bérmentve. Nagyobb vételnél külön árajánlat. Felső magyarországi hegyi juhturógyár, Nagy-Szlabos (Gömör-megyén). 5373.

Polgári, gimnáziumi
kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegyet kérek. 25465

Zálogcédulákat,
brilliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban veszek. Brillantokért többet fizetek, mint utjonnan kerültek. SCHILLER ISZIDOR, Síp-utca 8. 26316

Butor:
Urasági lakberendezések háló-, ebédlő- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók Földes B. butortelepén, Kertész-u. 43. Király-utcai sarokházban. 970

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47. 26703

21 éves
polgár-leány, egyetlen gyermek, 100.000 korona készpénzhozományval, szerény, jó kedélyű, jelenléte test hiáival, nőül menne szolid, hábar vagyontalan uri emberhez. Ajánlatok intézendők: Fides Berlin 18. címre. 26730

Egy Bösendorfer léle
rovid zongora, egy hosszabható ebédloasztal, egy tüzeti pult márványlappal és több más butordarab költségek miatt azonnali eladó. Kmetty-u. 18 II. 19.

Kajszinbarack
nagy ananászfajok, befőzre vagy lekvárnak 3-20, zöldringle 3.-, spanyol-meggy nagyszemű, ananászfaj 3-80, cseresznye nagyszemű, ropogós, fekete 4.-, cseresznye nagyszemű, piros vagy fehér 3-50, nagyszemű, pöszméte 2.-, szép ribizli 2-60, zöldringle 2-60, rétesalmát 3-50 koronáért ötkilós postakosaranként, czukordínye. ananászfaj 2-40, presczotukordínye 2.- koronáért kilónként szállít utánvétellel Zeller Borbála, Törökballinton, Pest-megyén. 26728

Önnök övni kell a feleségét!
Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tulbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, diszkrétén küldöm 90 fillér magyar levél bélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin, S. W. 247. Lindenstr. 50.

Polgári iskolai
reális iskolai és gimnázium vizsgákra legrovidebb idő alatt legjobb sikerrel előkészít „Tanár” Budapest Csömöri-ut 8. I. em. 3. 26332

Veszek zálogcédulákat,
elzalogosított brilliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltok és a teljes értéket ki fizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő Budapest, Király-utca 91. Izabella-utca sarkán.

Építkezéseket!
Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes tevékeny törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczi-ut 71. 782

Aki pályáján
boldogulni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza, forduljon bizalommal hozzám, ki fényes sikerrel előkészítem érettség, önkéntes és bármely osztályvizsgára. GOITEIN KÁLMÁN, Mátyás-tér 17. sz. 276

The Berlitz School
nyelviskola, Erzsébet-körül 15. St-Louis 1904. és Lütlich 1905. Grand Prix. Francia, angol, olasz, orosz, német, magyar, szerb, horvát és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, hölgyek külön is) az illető nemzetiségi tanárok által. Berlitz módszere szerint az első leckeiktől fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítókkal, vagy hitezetekkel semminemű összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordítások eszközöltenek. 133

Pénzkölcsönök
megszerzésre legjobban ajánlható Barabásy Lajos kölcsönkivitel cég Budapest Rottenbiller-utca 4. (Válaszbélyeg). Közvetít tisztviselői személyi és tárcza hitelt, állami, közigazgatási és magán tisztviselőnek, kereskedők és önálló iparosoknak előlegeket érlekpapírokra, betáblázásra II. III.-ik helyre és nyugdíjakra valamint lakbérkölcsönöket, továbbá zálogcédulákra is stb.

Kajszinbarack
válogatott legszebb példányokban befőzre, vagy csemegézni, szép meggyet, cseresznyét, ribizkét 5 kilónként 3 koronáért, ringlót, zöld diót, rétesalmát, egest és zöldbabot pedig 2 koronáért szállít Rottmann és Keller szőlőtelepe és kertészete Kiskunhalas.

Legszebb
és legfrisebb virágok és dísznövények a legnagyobb választékban, a lelegegységben, lakodalmi, névnap, szinpadai csokrok, a legimpozansabb babér-pálmák és virágkoszorúk, valamint virágkosarak, asztal, és egyéb virágdíszek, legújatosabban Goldberger Ernestsztin Nagymező-utca 58. kaphatók

Pénzkölcsön
házakra, telkekre, földbirtokokra első, második és harmadik bekebelezésre is, személyi hitelt katonatisztek, hivatalnokok, kereskedők, iparosok, tanítók részére esetleg kezes nélkül is gyorsan, olcsón közvetít 500

Kreditor bankiroda
Budapest, VII. Dohány-utca 54. (Válaszbélyeg)

Bérmálási
ajándékkal legajánlatosabb s legcseleszebb, ha arany, ezüst vagy ékszerrel vásárolunk. E cikknek legmegbízhatóbb beszerzési forrása a már 28 év óta fennálló Kohn Ede és társa utódai cég, Városház-utca 6. (a volt Granátos-utca). 26442

Vigyázzon,
ha meghült és vásároljon valódi Réthy-féle czukorkát 60 fillérért. 721p

Csemege-juhturó.
Minden kereskedő, aki még nem vezette be a mi valódi, friss juhturónkat, próba-rendelést tegyen. 5 kilós bödön 6 kor. bérmentve. Nagyobb vételnél külön árajánlat. Felső magyarországi hegyi juhturógyár, Nagy-Szlabos (Gömör-megyén). 5373.

Gyorsírás II Gépírás
Magyar és német kereskedelmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás, Előkészítő gyorsírás tanári államvizsgára, helyesírás, könyvvitel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gépírás az összes használatban levő írógéprendszereken. — A tanfolyamok vizsgálati a parlamenti gyorsíroda főnökének elnökelete alatt, parlamenti gyorsírótanárak bizottsága előtt tartatnak meg és közérvennyességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesület végzett növendékeit díjtalanul helyezi el. Beiratkozni és telefonon kérdészködni lehet az „Országos Női Gyorsíróegyesület elnökségénél VII., Kazinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

Urasági butorokat, szőnyegeket, csillárokat
és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok.

Nagy Zsigmond
VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett). Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni pliszander vagy másfajta háló, ebédlő, uri szoba és szalonbutorokban. Rézhálószobák, bürgeritürák és kárpitosfélékben Perza, smyrna és más szőnyegeken és függönyökben, modern bronzszilikonokban gáz, villamos stb.-hez. 26597

Polgári árák!
Pontos kiszolgálás!!
Kitűnő szabás!
Videkre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegek.
Zeliszka János
angol uri szabóterme
BUDAPEST,
Andrassy-ut 56. I. em.
Állandó választék a legdivatosabb angol és bel-föld szövetekből.

Stenográfia
Díjtalan gyorsírás tanfolyam július havában díjtalanul tanulhat Gabelsberger rendszerű magyar és német gyorsírászatot, ugyszintén gépirást az összes rendszerű írógépeken az oklevéles gyorsírótanároktól vezetett Stenográfia országos Gabelsberger gyorsíró és gépiróiskolában. Levelező és vitairásu tanfolyamok. Tanítás reggel 7-től este 9-ig. Beiratások egész napon át az intézet helyiségeiben VII., Kazinczy-utca 8. I. 30. Össze nem tévesztendő a Kazinczy-utca 3-as szám alatti Stolcerendszerű iskolával.

Alkalmi vétel.
Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényserítő körülmények miatt eladók: mahagoni hálószoba 180 frt, íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 frt, nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 frt. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utcai sarokpince. 26616

Ki a YES-OUI-SI
ezimű lapot megrendeli, jászva minden megrendelés nélkül és anélkül is
angol és franczla
nyelveket alaposan megtanulhatja előzetési ár negyedóvontként minden kiadásra 8 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványszámokat küld a kiadóhivatal. Budapest, Andrassy-ut 92. szám.

3 szó . . .
Egyenruha
Tiller
Budapest.

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bürgeritürák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265
Kazinczy-utca sarok.

Börszékipar
börszajtolás és bőrfaragás.

KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2
az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi börszékek és karosszékekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.
Használt székek átalakítása börszékekre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

BUTOR
új és használt modern háló-, ebédlő-, uriszoba és szalonberendezéseket, perzsaszőnyegeket veszünk és eladunk.

GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 11, eszelőt Gyár-utca 2.
Az ország zeneakadémával szembe.
TELEFON 14-09

BUTOR
Fa, vas, réz és kárpított butorok, valamint légszesz és villanyos csillárok, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók
Basch Soma
butorraktára, 733 Budapest, VI., Kertész-u. 50. sz. (Király-utca sarok)

15
korona
3 maradék
férfiruha szövet.
szürke, barna és drapp, a maradékok 3 méterese 3 férfiruha elegendő, szelkülűdi utánvétel
Az Orsz. Posztóklv. Áruház.
Budapest,
Rottenbiller-u. 4. sz.
Minták nem küldetnek.

Urasági butor
Eladok és veszek; mahagoni hálószobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyegeket, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia
Állandó nagy lakberendezési kiállítás!
IV., Semmelweis-(Ujvilág) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77.
Fióküzlet nincsen. 26618

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR.
Bevezetésül a hivatalos iskolai helyesírás újításai. Összeállította SIMONYI ZSIGMOND.
= (Ára 20 fillér.) =
HELYESÍRÁSI SZÓTÁR.
Összeállította SIMONYI ZSIGMOND.
(Egy lapon, falitábla alakjában.) (Ára 12 fill.)
Kapható a kiadóhivatalban, valamint minden hazai könyvkereskedésben.